

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2024	1
Inhoudsopgave	3
Deel A: Jaarverslag	4
Voorwoord College	4
Leeswijzer	5
Analyse financieel resultaat 2024	6
Programma 0 Bestuur	8
Programma 1 Veiligheid	10
Programma 2 Verkeer en vervoer	16
Programma 3 Economie	19
Programma 4 Onderwijs	26
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	29
Programma 6 Sociaal domein	34
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	44
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	50
Overige programma onderdelen	55
Overhead	55
Algemene dekkingsmiddelen	58
Paragrafen	62
Paragraaf A Lokale heffingen	62
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing	70
Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen	77
Paragraaf D Financiering	86
Paragraaf E Bedrijfsvoering	91
Paragraaf F Verbonden partijen	98
Paragraaf G Grondbeleid	112
Paragraaf H Openbaarheid	115
Deel B: Jaarrekening	116
B.1. Balans per 31 december	116
B.2. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2024	118
B.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	120
B.3.1. Inleiding grondslagen	120
B.3.2. Algemene grondslagen voor waardering	120
B.3.3. Algemene grondslagen voor resultaatbepaling	122
B.3.4. Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording	123
B.4. Toelichting op de balans per 31 december	124
B.4.1. Vaste activa	124
B.4.2. Vlottende activa	128
B.4.3. Vaste passiva	130
B.4.4. Vlottende passiva	133
B.4.5. Waarborgsommen en garanties	135
B.4.6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen	136
B.4.7. EMU-saldo	136
B.5. Toelichting op overzicht van baten en lasten	138
B.5.1. Toelichting op overzicht van baten en lasten	138
B.5.2. Overzicht mutaties reserves	138
B.5.3. Incidentele baten en lasten	139
B.5.4. Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)	142
B.5.5. Analyse begrotingsrechtmatigheid	144
B.6. Rechtmatigheidsverantwoording	146

Deel C: Bijlagen	147
Bijlage 1: Overzicht taakvelden	147
Bijlage 2: Overzicht investeringen 2024	150

Deel A: Jaarverslag

Voorwoord College

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2024. In de jaarstukken laten we zien wat de voortgang van de actie is geweest en hoe we de door de raad beschikbaar gestelde middelen hebben besteed. Het definitieve resultaat valt uiteindelijk hoger uit dan we in de tweede bestuursrapportage 2024 hadden opgenomen. Dit komt onder andere door diverse meevallers op de omgevingsvergunningen, toeristenbelasting, algemene uitkering en inkomensregelingen. We stellen voor om het voordelige resultaat te storten in de Algemene Reserve en de reserve Omgevingswet. We voegen middelen toe aan de reserve Omgevingswet omdat we voorzien dat we in de komende jaren nog moeten investeren in het Omgevingsplan. Het toevoegen van een deel van het resultaat van de Algemene Reserve zorgt voor meer vet op de botten. Hierdoor zijn we in staat om onze risico's beter op te vangen en hebben we een goede buffer om toekomstige nadelen als gevolg van de Ravijnjaren op te vangen.

In 2024 hebben we goede stappen gezet om de acties uit het coalitieprogramma verder af te ronden. Zo zijn we gestart met de bouw van de Brandweerkazerne in Havelte en vordert het onderzoek naar de locatie voor de brandweer in Vledder. Verder is t Olde Schoelplein (locatie Dingspilhuus) in Diever opgeleverd in 2024.

Ook is fietsnota (eerder: actieplan Fiets) in april 2024 vastgesteld. Deze nota biedt kaders voor een kwalitatief goede fietsinfrastructuur. Daarnaast is er een gezonde financiële basis voor onderhoud gerealiseerd. Eind februari is besloten tot behoud van - en daarmee qua duurzaamheid te investeren in - Dorpshuis Over Entinghe.

Door het vaststellen van de startnotitie recreatie en toerisme zijn er stappen gezet om de visie vrijetijdseconomie te kunnen opleveren. Het is een belangrijk document voor onze toeristische gemeente en voor de recreatieondernemers om te weten waar we het verschil kunnen maken. Ook hebben we vorderingen gemaakt met het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het (voortgezet) onderwijs inclusief de kinderopvang. Dit document geeft de gemeente en de samenwerkende partijen duidelijkheid over welke renovaties en nieuwbouw van schoolgebouwen de komende periode gaan plaatsvinden.

Ook de woonzorgvisie is in december 2024 aan de raad aangeboden. De visie Wonen, Welzijn en Zorg geeft inzicht in de opgaven rond wonen, welzijn en zorg en zet een stip op de horizon: waar willen we staan in 2030. Met de visie werken we aan een passende woning voor iedereen, toekomstbestendige zorg en ondersteuning en een vitale leefomgeving.

Tot slot zijn op het gebied van woningbouw goede stappen gezet. In het vierde kwartaal van 2024 hebben we 200 woningen planologisch vastgesteld. Dit is weer een mooie stap in de goede richting die bijdraagt aan de doelstelling van 2030.

Het jaar 2025 is het laatste volledige jaar van deze bestuursperiode. In dit jaar zullen we ons richten op de laatste acties uit het Coalitieakkoord. In financiële zin biedt de Voorjaarsnota van het Rijk 2025 een klein stukje verlichting om onze ambities te kunnen realiseren, maar we zien nog steeds voldoende uitdagingen op diverse beleidsterreinen waarbij het Rijk gemeentes meer zou moeten ondersteunen.

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Inleiding

Deze jaarstukken bestaan uit twee onderdelen: het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag omvat de inhoudelijke verantwoording, de jaarrekening omvat de financiële verantwoording. De jaarstukken zijn opgesteld in overeenstemming met de grondslagen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) en zijn gecontroleerd door Eshuis Accountants.

Deel A: Jaarverslag

Dit deel start met de bestuurlijke samenvatting, waarin het resultaat over 2024 op hoofdlijnen wordt verklaard.

Deel A - 1: Programmaverantwoording

De programmaverantwoording bestaat uit de negen programma's van de gemeente gevolgd door een overzicht van de kosten van overhead en de algemene dekkingsmiddelen. Per programma wordt aangegeven wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat het heeft gekost. Bij het onderdeel 'wat hebben we bereikt' staat een toelichting die ingaat op de visie uit de begroting van dat betreffende programma, daarnaast worden de beleidsindicatoren vermeld. De beleidsindicatoren hebben 31 december 2024 als peildatum en zijn terug te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Bij het onderdeel 'wat hebben we daarvoor gedaan' worden de doelen uit de begroting en de geboekte voortgang in het jaar 2024 weergegeven. Van de acties (wat gaan we daarvoor doen) wordt ten behoeve van een snelle interpretatie van de voortgang een verkeerslichtenrapportage toegepast. Aan de hand van de volgende kleuren kan de voortgang of het resultaat worden afgelezen. In deze jaarstukken is in samenwerking met de Auditcommissie uitvoering gegeven aan de motie Duisenberg.

Activiteit is reeds binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.

Er is actie ondernomen, echter is de doelstelling nog niet behaald.

Activiteit wordt niet behaald en er is nog geen actie ondernomen.

De kleur groen kan als status ook toegekend worden aan beleid dat overgegaan is naar bestaand beleid. In die gevallen is de actie soms nog niet afgerond, maar de initiële actie wel.

Bij het onderdeel 'wat heeft het gekost' staat het financieel overzicht van alle producten die in 2024 zijn gerealiseerd. Verschillen tussen de 'raming 2024 na wijziging' en de 'realisatie 2024' groter dan € 50.000 worden op taakveldniveau voorzien van een toelichting. Geringe afrondingsverschillen kunnen zich voordoen, omdat bedragen worden afgerond op 1.000-tallen en het kan voorkomen dat de som van de toegelichte bedragen iets hoger of lager uitvalt dan het te verklaren bedrag. Vervolgens wordt per investering aangegeven hoeveel geld er is uitgegeven en wordt de uitgave toegelicht. Wanneer een project in 2024 is afgerond en het bijbehorende actief in gebruik is genomen, dan worden de kapitaallasten vanaf 2025 ten laste van het exploitatieresultaat gebracht. Van de investeringen die in 2024 niet zijn afgerond, wordt het krediet overgeheveld naar 2025. Als de werkelijke kosten lager zijn dan het verstrekte krediet, dan komt het restantkrediet te vervallen. Afwijkingen op de kredieten groter dan 10% of € 50.000 worden toegelicht.

Deel A - 2: Paragrafen

De paragrafen bevatten een dwarsdoorsnede van alle programma's van het jaarverslag, waarbij wordt ingegaan op de relevante beleids- en beheeraspecten. De paragrafen betreffen: lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en openbaarheid. Al onze paragrafen zijn voorgeschreven door het BBV.

Deel B: Jaarrekening

Dit hoofdstuk bevat de jaarrekening 2024 en bestaat uit de balans per 31 december 2024 en het overzicht van baten en lasten over het verslagjaar. In de toelichtingen zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten opgenomen. Tenslotte is de rechtmatigheidsverantwoording toegevoegd.

Deel C: Bijlagen

In het laatste hoofdstuk zijn de verplichte bijlagen opgenomen. Dit deel bevat het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld, de Single information Single audit (hierna: SiSa) en de controleverklaring van de (onafhankelijke) accountant. De jaarstukken worden afgesloten met het Vaststellingsblad.

Analyse financieel resultaat 2024

Verklaring financieel resultaat op hoofdlijnen

Verklaring saldo Jaarstukken 2024 op hoofdlijnen

Saldo 2e bestuursrapportage 2024	€ 1.412.000
Saldo jaarstukken 2024	€ 4.163.000
Te verklaren saldo	€ 2.751.000
1. Toeristenbelasting	354.000
2. School Dwingeloo	300.000
3. Sociaal Domein	255.000
4. Omgevingsvergunningen	622.000
5. Omgevingswet	346.000

6. Omgevingsdienst Drenthe	268.000
7. Decembercirculaire 2024	172.000
8. Overige voor- en nadelen	434.000
Verklaard saldo	€ 2.751.000

Toelichting bij verklaring op hoofdlijnen:

1. Toeristenbelasting. Er is een hogere toeristenbelasting opgelegd dan op basis van de opbrengsten uit het verleden werd begroot. Dit wordt meegenomen in de storting naar de algemene reserve. In de toekomst wordt dit bedrag mogelijk ingezet voor incidentele kosten wat betreft de uitvoering van het programma Recreatie en Toerisme.

2. School Dwingeloo. In de tweede bestuursrapportage 2024 is een bedrag aangevraagd voor de reparatie van een lek dak. Deze gelden konden niet meer uitgegeven worden in 2024. Om de gelden wel beschikbaar te houden voor dit doel wordt voorgesteld dit bedrag bij de resultaatbestemming te storten in de reserve overhevelingen.

3. Bij het Sociaal Domein is er wat betreft vluchtelingen en de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) per saldo een voordeel ontstaan.

4. Omgevingsvergunningen. Er is meer ontvangen dan begroot doordat diverse grotere projecten geresulteerd hebben in veel leges. Daarnaast hebben we, conform opmerking accountant over 2023, opbrengsten genomen van zaken die gestart zijn in 2024 maar doorlopen in 2025. Voorgesteld wordt om dit voordeel te storten in de reserve Omgevingswet om de benodigde uitgaven (deels) te kunnen dekken voor het maken van het Omgevingsplan.

5. Omgevingswet. Er is bij de septembercirculaire nog een bedrag opgenomen voor de invoering van de wet. Dat geld kon niet meer opgemaakt worden. Voorgesteld wordt om dit voordeel te storten in de reserve Omgevingswet om de benodigde uitgaven (deels) te kunnen dekken voor het maken van het Omgevingsplan.

6. Omgevingsdienst Drenthe. Op basis van de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Drenthe hebben wij een nog te ontvangen bedrag opgenomen (€268.000).

7. Decembercirculaire 2024. Bij deze circulaire zijn middelen beschikbaar gekomen voor het jaar 2024.

8. Overige voor- en nadelen. Dit is een restant saldo wat bestaat uit vele voor- en nadelen zowel aan de lasten- als aan de batenkant.

Bovenstaande resultaten zijn voor het overgrote deel incidenteel van aard.

Alle verschillen op lasten en baten van meer dan € 50.000 per taakveld worden bij de programma's toegelicht.

Resultaatbestemming

Voorgesteld wordt het resultaat als volgt te bestemmen:

Saldo Jaarstukken 2024 € 4.163.000

Overhevelingsreserve	300.000
Reserve Omgevingswet	968.000
Algemene Reserve	2.895.000
Totaal	€ 4.163.000

Programma 0 Bestuur

Taakvelden

0.1 Bestuur: Tot dit taakveld behoren de kosten van college, raad, griffie en bestuurlijke samenwerking zoals de VNG en VDG.

0.2 Burgerzaken: Hieronder vallen de kosten en opbrengsten van reisdocumenten en rijbewijzen, maar ook de burgerlijke stand.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: Dit betreffen de gebouwen in eigendom van de gemeente die niet aan een specifiek taakveld zijn toe te schrijven. Dit zijn bijvoorbeeld gebouwen die de gemeente verhuurt.

Ontwikkelingen en context

Naast de reguliere vergaderingen heeft de raad zich intensief bezig gehouden met het vinden van een nieuwe burgemeester. Ook hebben 2 wethouders ontslag genomen waarna 2 nieuwe door de raad zijn benoemd. Net als in 2023 is er speciale aandacht geweest in de raad voor het verder ontwikkelen van de P&C-cyclus met versterking van de informatievoorziening door middel van de methode Duisenberg. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet voor herinrichting van de raadzaal richting 2026.

Algemene doelstelling programma

Voortbordurend op 'Zo Buiten Zo Binnen' betrekken we steeds vaker, eerder en intenser de samenleving bij beleid. We willen met inwoners, ondernemers, deskundigen, raads- en collegeleden om de tafel om met zijn allen beleid te ontwikkelen.

Wat wilden we bereiken?

0.1 Inwoners meer betrekken bij politieke besluitvormingsproces.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 0.1.2 Jongerenraad

Omschrijving

Het college stimuleert de raad om uit haar middelen een aantal leden te selecteren die de oprichting van de Jongerenraad zullen realiseren.

Status

% voortgang

50%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

Er is een gesprek geweest tussen enkele raadsleden en de portefeuillehouder. Op basis hiervan is ervoor gekozen niet direct te kiezen voor de oprichting van een formele jongerenraad maar wel een activiteit te organiseren gericht op contact met en betrekken van jongeren bij de lokale democratie. Voor de basisscholen wordt vanuit de raad Democracy voortgezet en uitgebreid naar alle basisscholen binnen de gemeente. Voor jongeren wordt vanuit portefeuillehouder/ambtelijke organisatie gewerkt aan een aansprekende activiteit (denk bijvoorbeeld aan sport) met binnen het programma ook een contactmoment met de lokale politiek. Als gespreksonderwerp voor de eerste activiteit wordt gedacht aan 'hoe wil je als jongere betrokken worden'.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

Ambtelijk wordt er een aansprekende activiteit georganiseerd voor jongeren met binnen het programma ook een contactmoment met de lokale politiek. Het gespreksonderwerp bij dit contact zal zijn '(hoe) wil je als jongere betrokken worden'. Dit is mede een opstap voor de raad om te komen tot een uitwerking voor een vorm van jongerenraad in Westerveld. De werkgroep Inwonersparticipatie in het kader van de Agenda van de Raad zal dit proces begeleiden en daartoe via het presidium voorstellen doen aan de raad.

Voortgang Jaarstukken 2024 (oranje, 50%):

Vanuit de werkgroep Inwonersparticipatie van de raad wordt in april 2025 een gespreksavond met raadsleden georganiseerd over doelen en mogelijkheden van een

jongerenraad. Naar aanleiding van deze avond zal gezien worden of hier collectief of vanuit afzonderlijke fracties een concreet voorstel uit volgt.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
0.1 Bestuur					
Lasten	1.711	1.643	1.914	2.315	401
Baten	0	0	0	50	50
Totaal 0.1 Bestuur	-1.711	-1.643	-1.914	-2.265	-351
0.2 Burgerzaken					
Lasten	480	625	685	720	35
Baten	225	292	352	430	78
Totaal 0.2 Burgerzaken	-255	-333	-333	-290	43
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden					
Lasten	152	125	124	135	11
Baten	119	96	96	170	74
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-33	-29	-28	34	63
Totaal programma 0	-1.999	-2.005	-2.275	-2.521	-246

Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000

Taakveld 0.1 Bestuur

We hebben een vergoeding ontvangen van € 50.000 ontvangen van de provincie Drenthe voor de kosten juridische procedure wolf. Deze was niet begroot. Daarnaast is er een overschrijding van de lasten. Dit heeft de maken met de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) voorziening die hoger is door een verjonging in het college, en waarbij de rekenrente lager is uitgevallen.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Er zijn meer paspoorten uitgegeven dit jaar in verband met de 10 jaar geldigheid waardoor er meer inkomsten gegenereerd zijn dan begroot. De eerste uitgifte was in 2014 en dit betreffen rijksleges.

Taakveld 0.3

Er zijn meer huuropbrengsten ontvangen dan verwacht. Daarnaast hebben wij een boeteclausule opgelegd in verband met een verkoopbeding die ook niet was begroot.

Programma 1 Veiligheid

Taakvelden

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer: Hieronder vallen de kosten voor de Veiligheidsregio Drenthe (VRD). De gemeenschappelijke regeling VRD voert de brandweertzorg voor de gemeente uit.

1.2 Openbare orde en Veiligheid: Dit zijn voornamelijk de kosten voor toezicht en handhaving, dierenbescherming, antidiscriminatiebeleid en drank & horecawet.

Ontwikkelingen en context

Binnen het beleidsterrein van openbare orde en veiligheid zijn stappen gezet in de bommenregeling, hier heeft de raad een suppletieaanvraag voor goedgekeurd om gemaakte kosten terug te krijgen van het Rijk. Ook zijn wij als gemeente Westerveld weer aangesloten bij het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe (ZVHD), zoals elke andere gemeente in Drenthe. Tevens is de afdeling openbare orde en veiligheid in 2024 onder het sociaal domein gepositioneerd. Hier wordt nu ook gewerkt met de Aanpak Voorkoming Escalatie, waardoor openbare orde en veiligheid en het sociaal team meer in verbinding staan. Vervolgens is de interne crisisorganisatie van de gemeente Westerveld ook weer up-to-date gemaakt en zullen er in 2025 verschillende vakinhoudelijke trainingen worden gedaan. Ten slotte is naar aanleiding van het reeds vastgestelde Integrale Veiligheidsplan ook een start gemaakt met het schrijven van een concreet uitvoeringsplan, welke begin 2025 ter kennisname aan de raad is aangeboden.

Algemene doelstelling programma

Een veilige leefomgeving voor iedereen

Een veilige leefomgeving voor iedereen komt tot uiting in vele vormen. Als het gaat om veiligheid en ondermijnende criminaliteit komen we tot een regionale integrale aanpak in Zuidwest-Drenthe. We zien hier ook raakvlakken met de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) en de werkzaamheden binnen het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC).

Door maximaal informatie te delen binnen de wettelijk gestelde kaders denken wij veel problemen te voorkomen. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor een goede toepassing van de Wet Bibob. De mobiele bereikbaarheid binnen onze gemeente is van belang voor de algemene veiligheid van onze inwoners en bezoekers. Wij streven naar een dekkend mobiel netwerk.

Wat wilden we bereiken?

1.1 Het terugdringen van ondermijnende criminaliteit binnen de gemeente Westerveld.

We willen een effectieve toepassing van de Wet Bibob in onze gemeente. In Zuidwest Drents verband zetten we in op weerbaarheid en bewustwording van ondermijnende activiteiten. Hierbij worden drie thema's geduïd: jonge aanwas, cybercrime en veilig buitengebied.

Wat wilden we bereiken?

1.2 Een sluitende aanpak realiseren op het gebied van woonoverlast.

Door middel van beleidsregels vast te stellen en uitvoering te geven aan deze regels willen we woonoverlast aanpakken. Hierbij werken we samen met Welzijn Mensenwerk, handhaving, politie, sociaal team en woningbouwcorporaties.

Wat wilden we bereiken?

1.3 Een veilige leefomgeving voor iedereen

We willen een veilige leefomgeving voor iedereen creëren door optimale samenwerking met onze partners zoals politie en brandweer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 1.3.1 Brandweerkazernes Havelte en Vledder

Omschrijving

We starten in 2024 met de aanpassing van de brandweerkazerne in Havelte. In 2024 doen we locatieonderzoek naar kazerne Vledder en bieden het onderzoek aan de raad aan.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Grotendeels zijn de onderzoeken en het voorwerk verricht om de aanpassingen werkelijk te maken voor de kazerne in Havelte. De werkzaamheden zullen in het derde of vierde kwartaal van 2024 starten. Dit zal eerst gaan om de sloop van het huidige pand. Het onderzoek voor Vledder is gestart, hier wordt gekeken naar de mogelijkheden van een kazerne op een nieuwe locatie en verbouwing van de huidige locatie.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

We verwachten dat de brandweer in Havelte in het vierde kwartaal kan verhuizen naar de oude gemeentewerf, zodat met de sloop en nieuwbouw kan worden gestart. Het onderzoek voor Vledder is gestart, hier wordt gekeken naar de mogelijkheden van een kazerne op een nieuwe locatie en verbouwing van de huidige locatie. Ook zijn we in gesprek met de vrijwilligers die bij de kazerne zijn aangesloten, en de Veiligheidsregio Drenthe.

Voortgang jaarstukken 2024 (oranje, 75%):

We verwachten dat de brandweer in Havelte in het vierde kwartaal is verhuisd naar de oude gemeentewerf, zodat met de sloop en nieuwbouw kan worden gestart. Het onderzoek voor Vledder is gestart, hier wordt gekeken naar de mogelijkheden van een kazerne op een nieuwe locatie of verbouwing van de huidige locatie.

Ind 1.001 Verwijzingen Halt

Omschrijving

Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: Stichting Halt

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	7,00	6,00	5,00	7,00
Westerveld	7,00	12,00	10,00	5,00

Ind 1.002 Geweldsmisdrijven

Omschrijving

Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	4,20	3,70	3,40	3,70	3,30
Westerveld	2,80	3,60	2,90	2,30	2,00

Ind 1.003 Diefstallen uit woning

Omschrijving

Het aantal diefstallen uit woningen per 1000 inwoners.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - geregistreerde diefstallen

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	2,00	1,70	1,10	1,50	1,10
Westerveld	2,60	1,50	1,60	1,50	1,00

Ind 1.004 Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Omschrijving

Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	5,20	5,90	5,90	5,70	5,30
Westerveld	2,80	2,80	2,90	2,50	2,80

Ind 1.005 Winkeldiefstallen

Omschrijving

Dit betreft het aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners.
De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - geregistreerde diefstallen

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	1,40	1,30	1,00	1,40	1,70
Westerveld	0,00	0,30	0,00	0,00	0,30

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
1.1 Crisisbeheersing en brandweer					
Lasten	1.403	1.490	1.590	1.605	16
Baten	3	4	4	3	-1
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.400	-1.485	-1.585	-1.602	-17
1.2 Openbare orde en veiligheid					
Lasten	314	187	212	214	2
Baten	11	11	28	10	-18
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid	-303	-176	-184	-204	-20
Totaal programma 1	-1.703	-1.662	-1.770	-1.806	-37

Toelichting afwijkingen per taakveld groter dan € 50.000

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Samen met Veiligheidsregio Drenthe (VRD) willen wij een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan een veilig Westerveld. Of het nu om brand, infectieziekte of crisis gaat: we proberen zoveel mogelijk incidenten, slachtoffers en schade te voorkomen. En doet zich een incident voor, dan proberen we de schade en onrust zoveel mogelijk te beperken. De VRD is actief op het gebied van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en vervult een belangrijke rol als netwerkpartner in het veiligheidsnetwerk van Drenthe. De daarvoor in rekening gebrachte kosten zijn als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6810101 ProactiePreparatie	-1.325	-1.410	-1.410	-1.424	-13
Totaal	-1.325	-1.410	-1.410	-1.424	-13

Programma 2 Verkeer en vervoer

Taakvelden

2.1. Verkeer en vervoer: Dit betreffen de kosten van wegen en verkeer, maar bijvoorbeeld ook bruggen, gladheidsbestrijding en openbare verlichting

Ontwikkelingen en context

In 2024 is verder gewerkt aan het op peil houden van de kwaliteit en veiligheid van onze openbare ruimte. Onderhoud aan wegen blijft een structureel aandachtspunt om een veilige en toegankelijke infrastructuur te waarborgen voor al onze inwoners en bezoekers. Een belangrijke stap dit jaar was de vaststelling van het fietsplan. Dit plan biedt ons in 2025 financiële ruimte om een kwaliteitsimpuls te geven aan het volledige netwerk van fietspaden. Daarmee investeren we gericht in verkeersveiligheid, duurzaamheid en bereikbaarheid.

Om de veiligheid van onze civiele kunstwerken te waarborgen, zijn aanvullende inspecties uitgevoerd. Deze geven ons beter inzicht in de onderhoudsstaat en vormen input voor toekomstig beleid en planning.

Daarnaast is gestart met de evaluatie van het beheersplan openbare ruimte BrinQ. De uitkomsten hiervan worden in de tweede helft van 2025 gepresenteerd. Deze evaluatie draagt bij aan een meer gerichte inzet van middelen en een effectieve uitvoering van onderhoudstaken, passend binnen de ambities van het coalitieakkoord.

Algemene doelstelling programma

De openbare ruimte is aantrekkelijk en veilig

We geven uitvoering aan het project BrinQ, waar mogelijk samen met inwoners en andere betrokkenen. Dit doen wij inmiddels alweer vier jaar. Wij gaan daarom deze collegeperiode dit beleid evalueren, met specifiek de aandacht voor budgettering van de gestelde doelen (voldoende budget openbare ruimte). Ook zetten we in op onderhoud tot het noodzakelijke niveau en een duidelijke prioritering van onderhoud van het wegennetwerk. De uitvoering

van het bomenbeleid en de bestrijding van de eikenprocessierups vallen tevens onder BrinQ en wegen mee in het geheel. De gemeente Westerveld is voor toeristen en recreanten een aantrekkelijke bestemming vanwege de mooie natuur, de prachtige dorpen en de recreatieve voorzieningen. Wij streven naar een goede kwaliteit van onze fiets- en wandelinfrastructuur. We verbeteren het fiets- en wandelpadennetwerk daar waar het kan en binnen het budget past.

Wat wilden we bereiken?

2.1 Aantrekkelijke openbare ruimte

We willen een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 2.1.1 Ruimtelijk actieplan Havelte

Omschrijving

In 2024 starten we met het deelproject Molenweg uit het Ruimtelijk actieplan Havelte.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

De uitvoering is gestart. De verwachting is dat het deelproject eind 2024 wordt afgerond.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

Werkzaamheden zijn afgerond, zit nu nog in de onderhoudstermijn van de aannemer.

Financiële eindafrekening vindt begin 2025 plaats.

Voortgang jaarstukken 2024 (groen, 100%):

Werkzaamheden zijn afgerond, zit nu nog in de onderhoudstermijn van de aannemer.

Financiële eindafrekening vindt begin 2025 plaats.

Actie 2.1.2 Actieplan Fiets

Omschrijving

Actieplan Fiets wordt in 2024 ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

De Fietsnota (Actieplan Fiets) is 23 april 2024 in de raad vastgesteld.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

De Fietsnota (Actieplan Fiets) is 23 april 2024 in de raad vastgesteld.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De Fietsnota (Actieplan Fiets) is 23 april 2024 in de raad vastgesteld.

Wat wilden we bereiken?

2.2 Aantrekkelijke en veilige leefomgeving

We willen vanuit het visiedocument BrinQ de komende jaren de openbare ruimte inrichten en beheren, zodat er sprake is van een aantrekkelijk leefbare en veilige leefomgeving.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 2.2.1 Herinrichting 't Olde Schoolplein Diever

Omschrijving

De herinrichting van de voormalige locatie Dingspilhuus is een onderdeel van het Brinkenplan "Diever op dreef". De oplevering vindt plaats in 2024.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

Het laatste deel van de beplanting in de openbare ruimte wordt in het derde kwartaal van 2024 afgerond. De woningbouw wordt voorbereid en naar verwachting in het vierde kwartaal van 2024 gestart.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

De woningbouw is gestart en we verwachten de beplanting in 2024 af te ronden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De oplevering heeft plaatsgevonden.

Actie 2.2.2 Evalueren BrinQ

Omschrijving

De Knoppennotitie 2.0, op basis van de evaluatie BrinQ, wordt in 2024 aan de raad aangeboden.

Status

% voortgang

25%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (rood, 0%):

Na het zomerreces wordt de uitvoering opgestart. Verwachting is dat we deze opleveren in het tweede kwartaal van 2025.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

De voorbereidingen zijn gestart om de evaluatie BrinQ te starten.

Voortgang Jaarstukken 2024 (oranje, 25%):

De evaluatie is gestart. Er zijn voorbereidingen getroffen voor het uitvoeren van een enquête. Daarna wordt bekeken of er een knoppennotitie gewenst is.

Actie 2.2.3 Gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witteveen/Ruinen

Omschrijving

In 2024 treffen we verkeerskundige maatregelen om het verkeer beter te scheiden en daarmee de verkeersveiligheid in dit gebied te verhogen.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

De planvorming van de verkeerskundige maatregelen is gestart.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

De verkeerskundige maatregelen zijn getroffen.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De verkeerskundige maatregelen zijn getroffen. De herinrichting wordt in het eerste kwartaal van 2025 afgerond.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
2.1 Verkeer en vervoer					
Lasten	4.598	4.731	4.666	4.895	229
Baten	113	12	31	193	161
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	-4.485	-4.718	-4.634	-4.702	-67
Totaal programma 2	-4.485	-4.718	-4.634	-4.702	-67

Toelichting op taakveld bij afwijkingen groter van € 50.000

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Er is een overschrijding zowel aan de baten als de lasten kant. Door het aflopen van het penvoerderschap van onze gemeente voor Verkeerseducatie, waarbij de gemeente zorg droeg voor de doorbelasting van de kosten aan de verschillende partners, is een afrekening opgesteld wat een nadelig effect geeft van € 50.000.

Programma 3 Economie

Taakvelden

3.1 Economische ontwikkeling: Kosten uit samenwerking met het bedrijfsleven, aanleg glasvezel en ontwikkeling van wijkgerichte economische programma's.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur: Grondexploitaties van bedrijventerreinen, herstructurering van bedrijfslocaties en investeringen in winkelgebieden.

3.3 Bedrijfsloket en regelingen: Hieronder vallen de kosten en opbrengsten voor de organisatie van markten.

3.4 Economische promotie: Hieronder vallen o.a. de economische projecten van de Regio

Deal, de bijdrage aan het recreatieschap Drenthe en de opbrengsten uit toeristenbelasting en woonforensenbelasting.

Ontwikkelingen en context

In 2024 is het Ondernemersfonds voor onbepaalde tijd verlengd. Hiermee is voor een langere tijd vastgelegd dat onze ondernemers en andere (maatschappelijke) partijen samen initiatieven voor een sterke economie en een brede welvaart kunnen ontwikkelen. Daarnaast is in 2024 gestart met de visie vrijetijdseconomie.

Algemene doelstelling programma

Een goed ondernemersklimaat

Wij zijn trots op onze ondernemers en willen dit laten zien door daar waar het kan meer ruimte te bieden voor ondernemerschap en regelmatig in gesprek te zijn met onze ondernemers en het Ondernemersfonds. Om de gemeente Westerveld vitaal en leefbaar te houden, is het noodzakelijk om duurzame bedrijvigheid en onze agrarische identiteit herkenbaar te houden. Wij streven daarbij naar evenwicht tussen landbouw, wonen, economie en natuur.

Wat wilden we bereiken?

3.1 Wij willen het onderscheidend vermogen van de gemeente versterken op het gebied van toerisme en recreatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 3.1.2 Transformatie Park Hesselte

Omschrijving

In 2024 gaan we verder met het transformeren van deelgebied 2 naar een woonbestemming. We starten met het bouwrijp maken van deelgebied 3.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

De eerste schetsen van het stedenbouwkundig plan zijn gemaakt van deelgebied 3.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

De transformatie van deelgebied 2 is in een vergevorderd stadium en wordt in de loop van 2025 gerealiseerd. Voor wat betreft deelgebied 3 zijn de eerste schetsen afgerond.

Voortgang Jaarstukken 2024 (oranje, 75%):

Plannen voor inrichting van de openbare ruimte deelgebied 2 zijn afgerond en kunnen in uitvoering. Voor deelgebied 1 en 3 zijn de eerste schetsen afgerond en is er gestart met de voorbereidingen voor het openen van een grondexploitatie.

Actie 3.1.3 Nationale Parken Nieuwe Stijl

Omschrijving

De landschapsvisie wordt in 2024 aan de raad aangeboden. Er komt in 2024 ook een advies over mogelijke grenscorrectie in het kader van Nationale Parken Nieuwe Stijl.

Status

% voortgang

0%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (rood, 0%):

Het opstellen van de landschapsvisie is stopgezet door de stuurgroep. Dit is ter kennisname aan de raad voorgelegd. De stuurgroep gaat een ambitiedocument opstellen gebruik makend van elementen uit de concept landschapsvisie. We houden de gemeenteraad hiervan op de hoogte.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (rood, 0%):

Het opstellen van de landschapsvisie is stopgezet door de stuurgroep. Dit is ter kennisname aan de raad voorgelegd. De stuurgroep gaat een ambitiedocument opstellen gebruik makend van elementen uit de concept landschapsvisie. We houden de gemeenteraad hiervan op de hoogte.

Voortgang Jaarstukken 2024 (rood, 0%):

Het opstellen van de landschapsvisie is stopgezet door de stuurgroep. Dit is ter kennisname aan de raad voorgelegd. De stuurgroep gaat een ambitiedocument opstellen gebruik maken van elementen uit de concept landschapsvisie. We houden de gemeenteraad hiervan op de hoogte.

Actie 3.1.7 Visie vrijetijdseconomie

Omschrijving

In 2024 stellen we een startnotitie op voor de toekomstige visie op vrijetijdseconomie en bieden deze aan de raad aan.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

De voorbereidingen zijn gestart in overleg met het Toeristisch Platform. De benodigde actuele beleidsinformatie en data m.b.t. recreatie en toerisme als onderlegger voor de visie zijn verzameld.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

De startnotitie is besproken in de raad. De opdracht voor de visie vrijetijdseconomie is verstrekt aan een extern bureau. De visie en het uitvoeringsplan worden in het vierde kwartaal 2025 aan de raad aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De startnotitie is besproken in de raad. De opdracht voor de visie vrijetijdseconomie is verstrekt aan een extern bureau. De visie en het uitvoeringsplan worden in het tweede kwartaal 2025 aan de raad aangeboden.

Actie 3.1.8 Evenementenbeleid

Omschrijving

In 2024 stellen we evenementenbeleid op en wordt het aangeboden aan de raad.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

Het evenementenbeleid is voor 75% klaar en wordt binnenkort eerst intern besproken. Daarna extern en uiteindelijk vastgesteld door de burgemeester en ter kennisname naar college en raad.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

Het concept is gereed en wordt eind 2024 aan de raad aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (oranje, 75%):

Het evenementenbeleid wordt in 2025 vastgesteld. Het beleid wordt vastgesteld door het college en zal eind juni ter kennisname aan de raad verstuurd worden.

Wat wilden we bereiken?

3.2 Goed economisch klimaat

Wij willen een goed economisch klimaat stimuleren voor inwoners en ondernemers binnen onze gemeente.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 3.2.1 Regio Deal Regio Zwolle

Omschrijving

We onderzoeken hoe we in 2024 kunnen aansluiten bij de uitvoeringsplannen binnen de meerjarige agenda 2024 – 2028 'Regio Zwolle stapt door' in de uitvoeringslijn 'economie en arbeidsmarkt'.

Status

% voortgang

50%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

De Regio Deal Regio Zwolle 2024 – 2028 bestaat uit drie programma's (Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte). De komende maanden worden gebruikt om de kansrijkheid van Westerveldse en subregionale initiatieven te beoordelen aan de hand van de gestelde criteria (oa impact, regionaal, schaalbaar, concreet, financieel). De planning is om in juni een eerste overzicht gereed te hebben, zodat we dan een afweging kunnen maken waar we verder mee willen/kunnen. Zoals nu bekend is, komen er 3 rondes waarin je initiatieven kunt indienen (juni 2024, sep 2024 en voorjaar 2025). Wij koersen dan op ronde 2 en/of 3.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

De Regio Deal is één van de instrumenten om de opgaven van meerjarenagenda van de regio Zwolle te realiseren. In het vierde kwartaal is inzichtelijk wat de meest kansrijke projecten zijn voor ronde 2.

Voortgang Jaarstukken 2024 (oranje, 50%):

De Regio Deal is één van de instrumenten om de opgaven van de meerjarenagenda van de regio Zwolle te realiseren. De deadline voor de indiening van de projecten voor het vervolg van de Regio Deal is eind 2024 uitgesteld door het Regiobureau Zwolle. We hebben in het

afgelopen jaar de samenwerking met de gemeenten in Zuidwest-Drenthe met betrekking tot de meerjarenagenda geïntensiveerd.

Actie 3.2.2 Onderzoek naar de mogelijkheden van een wederkerend investeringsfonds voor de transitie naar een circulaire economie

Omschrijving

Het onderzoeken van de mogelijkheden om een wederkerend fonds in te stellen voor ondernemers die hun bedrijf duurzaam, circulair en klimaatneutraal willen maken. In 2024 wordt gestart met een onderzoek naar de inzet van dit instrument. Het onderzoek wordt aan de raad aangeboden.

Status

% voortgang

0%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Het onderzoek loopt door in 2024.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (rood, 0%):

Dit onderwerp is in de begroting 2025 onderdeel geworden van Plan B. Dat betekent dat dit niet wordt uitgevoerd.

Voortgang Jaarstukken 2024 (rood, 0%):

Dit onderwerp is in de begroting 2025 onderdeel geworden van Plan B. Dat betekent dat dit niet wordt uitgevoerd.

Actie 3.2.4 Gebiedsontwikkeling Johannes Postkazerne

Omschrijving

In 2024 starten we samen met de bestuurlijke partners de ontwikkeling van gebied Havelte Johannes Postkazerne.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Op dit moment wordt samen met de bestuurlijke partners *(gemeente Steenwijkerland, Provincies Drenthe en Overijssel, Ministerie van Defensie, Rijksvastgoed) op verschillende onderwerpen samengewerkt aan een Projectmatige aanpak voor de kazerne voor de toekomst. Voor de zomer 2024 verwacht Defensie om de SOM-analyse (Strategisch Omgevingsanalyse) af te ronden. Dat betreft dan de analyse, daarna wordt de omgeving bij de ontwikkelingen betrokken.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

Samen met de bestuurlijke partners wordt samengewerkt aan de realisatie van een nieuwe kazerne. De directe omgeving wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen. Het SOM-plan is afgestemd met bestuurders van gemeenten Steenwijkerland en Westerveld, Drenthe en Overijssel en Defensie en is inmiddels afgerond. Vanaf het derde kwartaal is gestart met het communicatie- en participatietraject en zal een bijeenkomst georganiseerd worden voor omwonenden, bedrijven, stichtingen, natuurorganisaties en andere geïnteresseerden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De SOM-analyse is uitgevoerd en aan het college aangeboden en ter kennisname naar de raad gestuurd. De omgeving is geïnformeerd over de ontwikkelingen revitalisering kazerne.

Actie 3.2.5 Onderzoek leegstand winkels**Omschrijving**

In 2024 inventariseren we de leegstaande winkelpanden en bieden de inventarisatie aan de raad aan.

Status**% voortgang**

100%

Toelichting**Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (rood, 0%):**

We starten het onderzoek in het derde kwartaal van 2024 op.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

De inventarisatie is afgerond en de memo wordt in het vierde kwartaal van 2024 aan de raad aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De uitkomsten van het onderzoek zijn met de raad gedeeld.

Ind 3.001 Vestigingen (van bedrijven)

Omschrijving

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Er zit een significant verschil tussen het aantal bedrijven per 1.000 inwoners in Westerveld in vergelijking met Drenthe. Uit de cijfers van Kamer van Koophandel (2024) blijkt dat Westerveld als kleine, landelijke gemeente niet veel onderdoet aan vergelijkbare gemeenten binnen de provincie Drenthe. Veel landelijke gemeenten in Drenthe hebben meer vestigingen dan het Drentse gemiddelde. Voor Westerveld geldt dat, vergeleken met het Drentse gemiddelde, ze ver boven het gemiddelde aantal vestigingen zit als het gaat om bedrijven in de sectoren land- en tuinbouw en horeca. Dit is te verklaren omdat Westerveld een landelijke gemeente is met veel agrariërs, en veel toerisme.

Bron: LISA

Gebied	2021	2022	2023
Drenthe	152,20	166,00	171,50
Westerveld	211,40	226,60	234,20

Ind 3.002 Functiemenging

Omschrijving

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2021	2022	2023
Drenthe	50,10%	51,00%	51,30%
Westerveld	52,90%	53,30%	53,50%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil JR 2024
3.1 Economische ontwikkeling					
Lasten	479	286	357	164	-194
Baten	-2	0	122	37	-84
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	-481	-286	-236	-127	109
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
Lasten	389	11	347	537	190
Baten	296	0	260	179	-82
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-93	-11	-87	-358	-272
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					
Lasten	74	82	82	97	16
Baten	12	14	14	11	-3
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-61	-67	-67	-86	-19
3.4 Economische promotie					
Lasten	1.261	1.432	1.502	1.383	-119
Baten	2.428	2.214	2.415	2.796	381
Totaal 3.4 Economische promotie	1.167	782	913	1.413	500
Totaal programma 3	532	418	523	842	319

Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

De onderschrijding aan de baten kant is te verklaren doordat diverse initiatieven die gepland stond voor 2024 zijn doorgeschoven. Hierdoor kon er minder subsidie toegerekend worden. Aan de lasten kant was er een bijdrage begroot voor de gebiedsontwikkeling van de Johannes Postkazerne (€ 100.000). Deze bijdrage bleek niet noodzakelijk. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor de Regio Deal dan in eerste instantie gedacht.

Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Er is een onderschrijding aan de baten kant geconstateerd welke te verklaren is door een lagere inkomst van huur en parkbijdrage bij project Hesselte door een lagere bezetting op het park. De overschrijding aan de lastenkant komt doordat er diverse projectkosten zijn gemaakt voor Hesselte in 2024 die niet zijn begroot.

Taakveld 3.4 Economische promotie

De toeristenbelasting en forensenbelasting is geboekt op basis van een inschatting van

eerdere jaren. Deze inschatting is hoger dan het begrote bedrag. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor de Regio Deal dan begroot.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Samen met Recreatieschap Drenthe worden activiteiten ontplooid met als doel versterking van het recreatief-toeristisch beleid en de infrastructuur in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf te versterken. De gemeentelijke bijdrage is als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten verbonden partijen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6830402 Toerisme en Recreatie	-95	-109	-109	-106	3
Totaal	-95	-109	-109	-106	3

Programma 4 Onderwijs

Taakvelden

4.1 Openbaar basisonderwijs: De kosten en opbrengsten die betrekking hebben op de huur van gymzalen en andere vormen van bewegingsonderwijs.

4.2 Onderwijshuisvesting: Het onderwijshuisvestingsbeleid en de kosten aan schoolgebouwen.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken: De kosten voor leerlingenvervoer, leerplicht, maar ook het onderwijsachterstandenbeleid en kosten van peuterspeelzalen.

Ontwikkelingen en context

We streven naar gelijke kansen in: onderwijs, voor- en naschoolse aanbod en wanneer sprake is van voortijdig schoolverlaten. We hebben een start gemaakt met de ontwikkeling van een Integraal Huisvestingplan voor het Onderwijs en de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Ook hebben we samen met de gemeenten Meppel, Steenwijkerland en Staphorst een regionale Taalschool geopend om kwalitatief goed onderwijs te kunnen geven aan nieuwkomers in het primair en voortgezet onderwijs, met als doel zo snel mogelijke doorstroom naar de thuishuizen school. In het kader van goede huisvesting hebben we te maken gehad met voorzieningen voor tijdelijke huisvesting.

Algemene doelstelling programma

Gelijke kansen in onderwijs, kinderopvang en naschools aanbod

Onderwijs is de bouwsteen voor ieders toekomst. Wij hebben als doel om de kansengelijkheid voor onze inwoners te vergroten; kans op succes op school - kans op doorstroming - kans op diplomering - kans op een waardevolle baan (welvaart) - kans op een gelukkig leven (welzijn).

Wat wilden we bereiken?

4.1 Een leefomgeving creëren die beweging stimuleert en zintuigen ontwikkelt

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 4.1.1 Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Omschrijving

We stellen een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op voor het (voortgezet) onderwijs inclusief de kinderopvang. Het IHP wordt in 2024 ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

Externe ondersteuning voor uitvoering van IHP is ingehuurd. Onder andere het laten opstellen van een actuele leerlingenprognose is onderdeel van het proces.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

De leerlingenprognose is afgerond. Met input van de leerlingenprognose is een start gemaakt met de visievorming van het IHP samen met de betrokken partijen. De verwachting is dat het IHP voor besluitvorming Kadernota 2026 wordt opgeleverd.

Voortgang jaarstukken 2024 (oranje, 75%):

De visievorming is gestart samen met de betrokken partijen en de verwachting is dat het IHP voor besluitvorming Kadernota 2026 wordt opgeleverd.

Ind 4.001 Absoluut verzuim

Omschrijving

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling.

De periodeaanduiding '2023' staat voor schooljaar '2022/2023'.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Gekeken naar de aantallen absoluut verzuim tussen Drenthe en Westerveld is er een significant verschil geconstateerd. Het blijkt dat in Westerveld het aantal absoluut verzuimers een stuk hoger is dan Drenthe breed. Dat heeft vooral te maken met scholen die vol zitten. Een enkeling is op dit moment strafrechtelijk geworden. Bij de leerplichtambtenaar zijn op dit moment 16 zaken bekend waarbij een schoolinschrijving ontbreekt. Dit zijn vooral nieuwkomers/vluchtelingen, uit bijvoorbeeld Oekraïne of Syrië. Het merendeel is Oekraïens. De taalscholen zitten vol, wat maakt dat de kinderen thuis zitten.

Bron: DUO / Ingrado

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	0,70	1,20	0,00	2,90	4,50
Westerveld	0,00	2,90	0,00	8,10	13,70

Ind 4.002 Relatief verzuim

Omschrijving

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken.

De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	0,00	19,00	23,00	26,00
Westerveld	0,00	11,00	14,00	16,00

Ind 4.003 Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie)

Omschrijving

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.

De periodeaanduiding '2023' staat voor schooljaar '2022/2023'.

Op het moment van genereren van de gegevens zijn er geen gegevens over 2024 beschikbaar.

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2018	2019	2020	2021	2023
Drenthe	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	2,50%
Westerveld	0,01%	0,02%	0,02%	0,01%	2,00%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
4.1 Openbaar basisonderwijs					
Lasten	16	21	21	21	0
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs	-16	-21	-21	-21	0
4.2 Onderwijshuisvesting					
Lasten	814	717	1.042	737	-305
Baten	66	64	64	59	-5
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	-749	-653	-978	-677	301
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken					
Lasten	827	907	937	914	-23
Baten	234	162	181	209	28
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-593	-745	-756	-705	51
Totaal programma 4	-1.358	-1.419	-1.756	-1.404	352

Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

In de 2e Bestuursrapportage 2024 is er een budget opgenomen voor het herstellen van een dak van een school in Dwingeloo (€ 300.000). De kosten hiervoor zijn nog niet gemaakt, het verstrekken van de opdracht voor de reparatie is in 2024 nog niet gegeven. Dit budget wordt overgeheveld naar 2025 zodat de werkzaamheden in 2025 plaats kunnen vinden.

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De bijdrage die wij van het Rijk ontvangen hebben voor het onderwijsachterstandenbeleid is verhoogd. Daarnaast hebben we een herbeoordeling gedaan op de sociaal medische indicatie voor de peuter- en kinderopvang. Dit heeft geleid tot een verlaging van de toekenningen. Ook is er sprake van een autonome toename van de leerlingen die naar het speciaal onderwijs gaan. Gecombineerd vervoer is door de beperkingen van het kind vaker niet mogelijk. Daarnaast zijn de tarieven verhoogd.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

5.1 Sportbeleid en activering: De subsidies en kosten die betrekking hebben op sportbeleid. Denk bijvoorbeeld aan de kosten van de buurtcoaches.

5.2 Sportaccommodaties: Alle accommodaties voor sportbeoefening zoals sporthallen en zwembaden.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: Hieronder vallen subsidies in het kader van cultuur.

5.4 Musea: Dit betreffen de subsidies voor musea en kosten voor archeologie.

5.5 Cultureel erfgoed: Subsidies in het kader van cultuurhistorie en ook onderhoud en toezicht op cultureel erfgoed.

5.6 Media: Hieronder vallen de kosten van onze bibliotheken.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie: Aanleg en onderhoud van openbaar groen, vijvers, sloten en speeltuinen.

Ontwikkelingen en context

We hebben op het gebied van voorzieningen een besluit genomen over het project herinrichting Sportpark Meerkamp en de ruimtelijke- financiële en participatiekaders voor het project voorzieningen in Vledder. Het Volwassenenfonds is verhoogd om zwemlessen aan statushouders en vluchtelingen te bekostigen.

Voor het faciliteren van culturele activiteiten en voorzieningen hebben we subsidies verstrekt o.a. voor Zomerzinnen 2024 en de film Wildeboel. Door ondersteuning via de Regio Deal op vier thema's hebben we verder uitvoering gegeven aan Duurzame groei en recreatie in Westerveld via o.a. het faciliteren van deelfietsen, dorpsommetjes, digitale toeristische informatie, bestemmingsmanagement van de vier hoofdkernen, en het versterken van de verhaallijn omtrent de Koloniën van Weldadigheid.

Algemene doelstelling programma

Een gezonde omgeving voor alle inwoners

Sport

In ons Sport- en preventieakkoord 'Een gezond en sportief Westerveld' ligt de focus op het opgroeien in een gezonde omgeving en een leven lang kunnen sporten en bewegen.

Toerisme en Recreatie

De gemeente Westerveld is een toeristische, recreatieve gemeente gelegen te midden van prachtige natuurgebieden. De monumenten en het erfgoed, de vele (culturele) evenementen, de Nationale Parken en UNESCO Werelderfgoed de Koloniën van Weldadigheid trekken jaarlijks vele bezoekers naar onze mooie gemeente.

Cultuur en erfgoed

Ons rijk cultureel aanbod moet voor iedereen toegankelijk zijn.

Wat wilden we bereiken?

5.1 Gezonde leefstijl jongeren

Meer jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 21 jaar houden er een gezondere leefstijl op na door (meer) te bewegen, te sporten en minder tot geen consumptie op gebied van roken en alcohol.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 5.1.2 Vernieuwen van de sportvisie

Omschrijving

Op basis van de vastgestelde maatschappelijke visie wordt in 2024 een maatschappelijke agenda opgesteld, waar de doelen voor de (sport)voorzieningen en het sport- en preventieakkoord onderdeel van zijn. Deze maatschappelijke agenda wordt aan de raad aangeboden.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

De maatschappelijke visie is eind 2023 vastgesteld. In Q2 stelt het college de maatschappelijke agenda vast. Deze wordt ter informatie aan de raad aangeboden.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

De maatschappelijke agenda is ter kennisname aan de raad aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De maatschappelijke agenda is ter kennisname aan de raad aangeboden.

Actie 5.1.3 Speeltoestellen

Omschrijving

In 2024 wordt er samen met de raad een visie opgesteld over de kwaliteit en kwantiteit van de speellocaties en speeltoestellen. Deze visie vormt de basis voor een meerjarig onderhouds- en vernieuwingsplan.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

We zijn gestart met de inventarisatie. Op basis van de inventarisatie presenteren we diverse scenario's aan de raad. Dit wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2024 aan de raad gepresenteerd.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

De visie wordt opgesteld en naar verwachting opgeleverd aan de raad in het vierde kwartaal van 2024.

Voortgang Jaarstukken 2024 (oranje, 75%):

De visie is opgesteld en wordt in het eerste kwartaal van 2025 aan de raad aangeboden

Actie 5.1.4 Zwemlessen statushouders

Omschrijving

In 2024 bieden we alle statushouders (zowel kinderen als volwassenen) zonder zwemervaring gratis zwemlessen aan.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Iedereen die aanvraagt krijgt zwemles aangeboden.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Iedereen die aanvraagt krijgt zwemles aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

Iedereen die aanvraagt krijgt zwemles aangeboden.

Wat wilden we bereiken?

5.2 Beschermen status van werelderfgoed

In overleg met onze stakeholders en de provincie Drenthe uitvoering geven aan het managementplan om de werelderfgoedstatus van de Koloniën van Weldadigheid te behouden.

Wat wilden we bereiken?

5.3 Aantrekkelijkheid sportlocaties

Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, duurzaam, toegankelijk, betaalbaar, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig houden/maken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 5.3.1 Toekomstbestendigheid buitensport Havelte en sporthal De Spronk uitwerken

Omschrijving

De toekomstbestendigheid van buitensport Havelte (waarbij locatie oude gemeentewerf (Van Helomaweg) wordt meegenomen) en sporthal De Spronk te Vledder worden verder uitgewerkt. In 2024 vindt de realisatie van het sportpark Meerkamp plaats. In 2024 stellen we ook een visie op over de maatschappelijke voorzieningen voor Vledder en bieden deze aan de raad aan. Sporthal de Spronk is onderdeel van deze visie.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

De woningbouwlocatie is op 27 februari in de raad vastgesteld. Het uitvoeringstraject voor het onderdeel sport wordt uitgevoerd in co-makership. Voor de zomer van 2024 (Q2) verwachten we een doorberekening in scenario's van het maatschappelijk vastgoed in Vledder.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

Voor wat betreft Havelte is de omgevingsvergunning voor het gehele sportpark verleend. De vereniging is in afwachting van de toekenning van de BOSA subsidie. Als deze wordt toegekend, worden de werkzaamheden in het vierde kwartaal opgestart. Bij Vledder is op verzoek van de raads werkgroep participatie een tussenstap ingebouwd waarbij de raad eerst ruimtelijke, financiële en participatiekaders wil vaststellen. Aan de hand daarvan wordt het participatietraject opgestart.

Voortgang Jaarstukken 2024 (oranje, 75%):

Voor wat betreft Havelte zijn de werkzaamheden nog niet opgestart omdat er een juridische procedure loopt. De BOSA is lager toegekend dan begroot. Met betrekking tot Vledder zijn als tussenfase ruimtelijke financiële en participatiekaders door de raad vastgesteld.

Ind 5.001 Niet-sporters

Omschrijving

Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

De data over het jaar 2023 en 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2020	2022
Drenthe	55,50%	52,00%
Westerveld	54,40%	48,70%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
5.1 Sportbeleid en activering					
Lasten	326	315	337	378	42
Baten	112	189	202	441	240
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	-214	-126	-135	63	198
5.2 Sportaccommodaties					
Lasten	1.047	868	874	932	57
Baten	135	150	150	138	-12
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	-912	-717	-724	-793	-69
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie					
Lasten	314	266	283	284	1
Baten	0	0	0	50	50
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-314	-266	-283	-234	49
5.4 Musea					
Lasten	109	98	98	95	-3
Totaal 5.4 Musea	-109	-98	-98	-95	3
5.5 Cultureel erfgoed					
Lasten	217	184	188	137	-51
Baten	27	0	25	26	1
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	-190	-184	-163	-111	52
5.6 Media					
Lasten	520	420	494	668	174
Baten	121	19	19	125	106
Totaal 5.6 Media	-399	-401	-475	-543	-69
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
Lasten	2.446	2.317	2.881	2.851	-31
Baten	10	19	65	68	4
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.436	-2.298	-2.817	-2.783	34
Totaal programma 5	-4.574	-4.090	-4.694	-4.496	198

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Doordat er een inhaalslag is gemaakt met het opschonen van de balans (zie taakveld 0.8) zijn er opbrengsten van specifieke uitkeringen uit het verleden geboekt in het programma. Dit zorgt voor meer baten dan begroot.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

De overschrijding van lasten op het taakveld sportaccommodaties komt voort uit een arbeidsintensiever traject dan eerder verwacht voor wat betreft de projecten in Vledder en Darp. Daarnaast hebben we te maken gehad met een inbraak bij de Spronk wat voor extra kosten heeft gezorgd.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Er is een subsidie ontvangen vanuit de provincie Drenthe die niet begroot was (€ 50.000).

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

De onderschrijding op de lasten van dit taakveld komt voort uit het uitstellen van het uitvoeringsprogramma marketingplan Koloniën van Weldadigheid.

Taakveld 5.6 Media

Er is vanuit de provincie Drenthe een subsidie ontvangen die niet begroot was (€ 105.000).

De overschrijding op de lasten komt door de middelen van VVE (voor en vroegschoolse educatie) en noodfonds energie en inflatiecompensatie voor non-profit organisaties. Deze middelen staan niet begroot op dit taakveld, maar de kosten worden wel verantwoord op dit taakveld.

Programma 6 Sociaal domein

Taakvelden

1. Samenkracht en burgerparticipatie
2. Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
3. Inkomensregelingen
4. WSW en beschut werk
5. Arbeidsparticipatie
6. Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.71a. Huishoudelijke hulp (Wmo)
- 6.71b. Begeleiding (Wmo)
- 6.71c. Dagbesteding (Wmo)
- 6.71d. Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
- 6.72. Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.72a. Jeugdhulp begeleiding
- 6.72b. Jeugdhulp behandeling
- 6.72c. Jeugdhulp dagbesteding
- 6.72d. Jeugdhulp zonder verblijf overig
- 6.73a. Pleegzorg
- 6.73b. Gezinsgericht
- 6.73c. Jeugdhulp met verblijf overig
- 6.74a. Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf
- 6.74b. Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
- 6.74c. Gesloten plaatsing
- 6.81. Geëscaleerde zorg 18+
- 6.81a. Beschermd wonen (Wmo)
- 6.81b. Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
- 6.82. Geëscaleerde zorg 18-
- 6.82a. Jeugdbescherming
- 6.82b. Jeugdreclassering

Ontwikkelingen en context

De door de gemeenteraad vastgestelde maatschappelijke visie betreft een integraal en samenhangend strategisch uitgangspunt voor het sociaal domein. We streven naar een Gezonde, Zelfredzame en Participerende Westervelder. We werken daarbij integraal samen met onze maatschappelijke samenwerkingspartners, (vrijwilligers-)organisaties en inwoners. Deze visie is een richtlijn waar we als gemeente Westerveld naartoe willen en we ons voor inzetten en fungeert als kapstok voor de jaarlijkse uitvoeringsagenda die in 2024 voor het eerst is vastgesteld. Voorbeelden van het afgelopen jaar zijn o.a. de visie Wonen, Welzijn, & Zorg, het beleid Participatiewet en re-integratie.

Algemene doelstelling programma

Samenhang, verbondenheid en inclusiviteit voor onze inwoners

Om de samenhang, de verbondenheid en het welzijn in de gemeente in stand te houden en waar nodig te verbeteren, sluiten we enerzijds aan bij de ondersteunings- en zorgbehoeften van inwoners en zetten we anderzijds in op positieve gezondheid en preventie. Onder het motto 'iedereen doet mee' streven we naar een inclusieve samenleving. Regie over eigen leven is daarbij het uitgangspunt.

Wat wilden we bereiken?

6.1 Onder het motto 'iedereen doet mee' werken we aan een inclusieve samenleving. Regie over eigen leven is daarbij het uitgangspunt

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 6.1.1 Woonzorgvisie

Omschrijving

Ouderenbeleid, eenzaamheid, wonen, zorg, welzijn en preventie zijn de thema's van de in 2023 vastgestelde maatschappelijke visie en worden concreet uitgewerkt in de maatschappelijke agenda. Daarnaast wordt in 2024 de woonzorgvisie ter vaststelling aangeboden aan de raad met daarin aandacht voor wonen, welzijn en zorg.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Maatschappelijke visie is vastgesteld. Voor de Woonzorgvisie verwijzen we naar programma 8.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Maatschappelijke visie is vastgesteld. Voor de Woonzorgvisie verwijzen we naar programma 8.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

Maatschappelijke visie is vastgesteld. Voor de Woonzorgvisie verwijzen we naar programma 8.

Actie 6.1.3 Decentralisatie beschermd wonen

Omschrijving

Gedurende 2024 bereiden we de decentralisatie van beschermd wonen voor door beleidsontwikkeling en implementatie van de uitvoering. Op 1 januari 2025 moet de toegang tot beschermd wonen lokaal gerealiseerd zijn.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Alle benodigde voorbereidingen voor de invoering van de decentralisatie beschermd wonen zijn inmiddels door de gemeente getroffen.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Alle benodigde voorbereidingen voor de invoering van de decentralisatie beschermd wonen zijn inmiddels door de gemeente getroffen. De ingangsdatum van de decentralisatie beschermd wonen is nog niet bekend.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

Alle benodigde voorbereidingen voor de invoering van de decentralisatie beschermd wonen zijn inmiddels door de gemeente getroffen. De ingangsdatum van de decentralisatie beschermd wonen is nog niet bekend.

Actie 6.1.4 Ouderen en jongeren verbinden door maatschappelijke stages

Omschrijving

We gaan dit in 2024 aanjagen en stimuleren door overleg en wijziging van de opdrachtverlening en jaarplannen 2025 aan onze subsidiepartners zoals WMW, cultuurorganisaties, beweegcoaches etc.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

In onze overleggen met subsidie- en samenwerkingspartners jagen we deze ambitie aan en stimuleren we dit. Onze invloed is beperkt en maatschappelijke stages zijn vanuit het onderwijs geen verplicht onderdeel meer van de studie.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

In onze overleggen met subsidie- en samenwerkingspartners jagen we deze ambitie aan en stimuleren we dit. Onze invloed is beperkt en maatschappelijke stages zijn vanuit het onderwijs geen verplicht onderdeel meer van de studie.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

In onze overleggen met subsidie- en samenwerkingspartners hebben we dit gestimuleerd. Onze invloed is beperkt en maatschappelijke stages zijn vanuit het onderwijs geen verplicht onderdeel meer van de studie

Actie 6.1.5 Kinderarmoede

Omschrijving

In 2024 onderzoeken we de meerwaarde van het aanbod van de stichting Stop de Kinderarmoede en stellen we de raad in kennis van het onderzoek.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Het College heeft in het eerste kwartaal van 2024 beargumenteerd besloten geen meerwaarde te zien in een samenwerking en aanbod van de Stichting Stop de Kinderarmoede. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Het College heeft in het eerste kwartaal van 2024 beargumenteerd besloten geen meerwaarde te zien in een samenwerking en aanbod van de Stichting Stop de Kinderarmoede. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

Het College heeft in het eerste kwartaal van 2024 beargumenteerd besloten geen meerwaarde te zien in een samenwerking en aanbod van de Stichting Stop de Kinderarmoede. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd.

Ind 6.000 Banen

Omschrijving

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	597,70	608,90	773,30	783,40
Westerveld	620,00	654,20	852,50	888,40

Ind 6.001 Jongeren met een delict voor de rechter

Omschrijving

Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	1,00%	1,00%	0,88%	1,00%
Westerveld	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%

Ind 6.002 Kinderen in uitkeringsgezin

Omschrijving

Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op

grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	6,00%	6,00%	5,02%	5,00%
Westerveld	3,00%	3,00%	3,00%	4,00%

Ind 6.003 Netto arbeidsparticipatie

Omschrijving

Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	66,40	68,80	70,60	71,10
Westerveld	65,50	66,60	68,80	69,10

Ind 6.004 Werkloze jongeren

Omschrijving

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	3,00%	2,00%	1,83%	2,00%
Westerveld	2,00%	2,00%	1,00%	2,00%

Ind 6.005 Personen met een bijstandsuitkering

Omschrijving

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Bron: CBS - reïntegratiemonitor

Gebied	2020	2021	2023	2024
Drenthe	397,50	360,40	305,00	305,10
Westerveld	269,60	211,60	172,30	182,60

Ind 6.006 Lopende re-integratievoorzieningen

Omschrijving

Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - re-integratiemonitor

Gebied	2021	2022	2023
Drenthe	242,30	234,60	284,60
Westerveld	110,30	95,90	123,30

Ind 6.007 Jongeren met jeugdhulp

Omschrijving

In percentage van alle jongeren tot 18 jaar.

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed.

Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	14,10%	13,60%	13,90%	11,80%
Westerveld	13,50%	12,60%	12,40%	10,50%

Ind 6.008 Jongeren met jeugdbescherming

Omschrijving

In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari.

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Drenthe	1,20%	1,30%	1,20%	1,10%	1,00%
Westerveld	1,00%	1,00%	1,00%	0,60%	1,40%

Ind 6.009 Jongeren met jeugdreclassering

Omschrijving

In percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari
Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat de jongere opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De data over het jaar 2022, 2023 en 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens niet bekend.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2018	2019	2020	2021
Drenthe	0,50%	0,40%	0,40%	0,40%
Westerveld	0,00%	0,00%	0,00%	0,40%

Ind 6.010 Cliënten met een maatwerkarrangement WMO

Omschrijving

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Drenthe	752,00	756,00	666,00	755,11	701,00
Westerveld	700,00	680,00	670,00	680,00	620,00

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Lasten	5.803	2.376	6.037	6.912	875
Baten	4.278	227	3.997	5.408	1.411
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.524	-2.148	-2.040	-1.504	536
6.2 Wijkteams					
Lasten	829	1.756	1.970	2.119	149
Totaal 6.2 Wijkteams	-829	-1.756	-1.970	-2.119	-149
6.3 Inkomensregelingen					
Lasten	5.622	4.960	5.955	6.436	482
Baten	6.772	3.606	4.786	5.459	673
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	1.149	-1.354	-1.169	-978	191
6.4 Begeleide participatie					
Lasten	3.750	3.628	3.986	3.853	-133
Totaal 6.4 Begeleide participatie	-3.750	-3.628	-3.986	-3.853	133
6.5 Arbeidsparticipatie					
Lasten	1.196	980	980	1.323	343
Baten	0	0	0	41	41
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	-1.196	-980	-980	-1.282	-302
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)					
Lasten	1.091	808	808	805	-3
Baten	108	111	111	120	9
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-982	-697	-697	-685	12
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+					
Lasten	0	0	0	0	0
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)					
Lasten	1.948	2.182	2.182	2.208	27
Totaal 6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-1.948	-2.182	-2.182	-2.208	-27
6.71B Begeleiding (WMO)					
Lasten	1.103	1.102	1.102	1.172	70
Totaal 6.71B Begeleiding (WMO)	-1.103	-1.102	-1.102	-1.172	-70
6.71C Dagbesteding (WMO)					
Lasten	490	690	690	544	-145
Totaal 6.71C Dagbesteding (WMO)	-490	-690	-690	-544	145

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-					
Lasten	0	0	0	0	0
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding					
Lasten	1.573	1.612	1.612	1.502	-110
Totaal 6.72A Jeugdhulp begeleiding	-1.573	-1.612	-1.612	-1.502	110
6.72B Jeugdhulp behandeling					
Lasten	542	244	244	553	309
Totaal 6.72B Jeugdhulp behandeling	-542	-244	-244	-553	-309
6.72C Jeugdhulp dagbesteding					
Lasten	69	98	98	102	4
Totaal 6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-69	-98	-98	-102	-4
6.73A Pleegzorg					
Lasten	200	273	273	203	-69
Totaal 6.73A Pleegzorg	-200	-273	-273	-203	69
6.73B Gezinsgericht					
Lasten	300	416	416	605	189
Totaal 6.73B Gezinsgericht	-300	-416	-416	-605	-189
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig					
Lasten	77	4	4	15	11
Totaal 6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-77	-4	-4	-15	-11
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf					
Lasten	907	837	837	1.147	310
Totaal 6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-907	-837	-837	-1.147	-310
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf					
Lasten	107	579	579	127	-452
Totaal 6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-107	-579	-579	-127	452
6.81 Geëscaleerde zorg 18+					
Baten	0	0	0	0	0
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0
6.81A Beschermd wonen (WMO)					
Lasten	0	0	0	22	22
Baten	723	250	700	730	30

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
Totaal 6.81A Beschermd wonen (WMO)	723	250	700	708	8
6.82A Jeugdbescherming					
Lasten	141	393	393	212	-181
Totaal 6.82A Jeugdbescherming	-141	-393	-393	-212	181
6.82B Jeugdreclassering					
Lasten	32	54	54	49	-5
Totaal 6.82B Jeugdreclassering	-32	-54	-54	-49	5
Gerealiseerd resultaat	-13.900	-18.796	-18.624	-18.151	473

Toelichting

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De overschrijding op de baten komt doordat er meer opbrengsten zijn voor Oekraïne en COA dan begroot. Daarnaast zijn er ook meer kosten gemaakt voor Oekraïne en COA dan begroot. Dit nadeel valt weg door de hogere opbrengsten wat per saldo een voordeel oplevert.

Taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Er is dit jaar minder uitgegeven aan uitvoeringsregie dat door externe zorgpartners wordt gedaan. Het is een open einde regeling waardoor de kosten per jaar fluctueren.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Op dit taakveld zijn zowel de baten als de lasten overschreden. Dit komt omdat er meer opbrengsten zijn gegeneerd met betrekking tot de BUIG wat er toe heeft geleid dat er ook meer kosten zijn gemaakt. Per saldo is er een voordeel op de BUIG gelden. Daarnaast is er een nadeel op minima door toerekening van personeel (€ 100.000).

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Het nadeel is ontstaan door loonkostensubsidies die feitelijk toebehoren aan de kosten BUIG (taakveld 6.3).

Taakveld 6.71B Begeleiding (WMO)

Er is meer uitgegeven aan individuele begeleiding en minder aan dagbesteding (zie taakveld 6.71C).

Taakveld 6.71C Dagbesteding (WMO)

Er is meer uitgegeven aan individuele begeleiding (zie taakveld 6.71B) en minder aan dagbesteding.

Taakveld 6.72 A Jeugdhulp begeleiding

Er waren minder jeugdigen die gebruik hebben gemaakt van begeleiding. Er zijn andere vormen van jeugdhulp ingezet zoals een gezinsgerichte aanpak of een behandeling zoals jeugdhulp behandeling of jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf.

Taakveld 6.72B Jeugdhulp behandeling

Aangezien het een geïndiceerde opneemregeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2024 is het een nadeel op de lasten van € 308.746,88. Door toename van het aantal unieke cliënten en de complexiteit van de problematiek, zijn behandelingen langduriger en frequenter.

Taakveld 6.73A Pleegzorg

Aangezien het een opneemregeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2024 is het een voordeel op de lasten van € 69.000. Er wordt in de jeugdhulp gestuurd op minder uithuisplaatsingen. Er zijn daarnaast minder pleeggezinnen beschikbaar.

Taakveld 6.73B Gezinsgericht

Aangezien het een opneemregeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2024 is het een nadeel op de lasten van € 189.000. Er wordt in de jeugdhulp gestuurd op minder uithuisplaatsingen.

Taakveld 6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf

Aangezien het een opneemregeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2024 is het een nadeel op de lasten van € 310.000.

Taakveld 6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf

Aangezien het een opneemregeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2024 is het een voordeel van € 452.000.

Taakveld 6.82A Jeugdbescherming

Het aantal maatregelen is afhankelijk van het aantal uitspraken door de kinderrechter, waardoor de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2024 is het een voordeel van € 181.000.

Verbonden partijen

Samen met GGD Drenthe worden activiteiten ontplooid om de gezondheid van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen. Reestmond (sociale werkvoorziening) verzorgt de werkvoorziening: het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die zijn aangewezen op aangepast werk. Reestmond bevordert het vinden van passende arbeid zo dicht mogelijk bij de arbeidsmarkt. Publiekvervoer Groningen Drenthe verzorgt het vervoer van WMO-cliënten en het vervoer van leerlingen naar en van school. Dit in samenwerking met de andere (openbare) vervoerssystemen in de provincie Groningen en Drenthe. De bijdragen van de gemeente zijn als volgt:

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6860103 Algemene voorzieningen Jeugd	-44	-42	-42	-58	-17
6860104 Algemene voorzieningen WMO	-14	-14	-14	-16	-2
6860401 Sociale werkvoorziening	-2.575	-2.585	-2.908	-2.576	332
Totaal	-2.633	-2.641	-2.964	-2.651	313

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

7.1 Volksgezondheid: Hieronder vallen de kosten voort gezondheidsbeleid en ook de bijdrage aan de GGD.

7.2 Riolering: De opbrengsten en kosten van de gemeentelijke taken op het gebied van riolering.

7.3 Afval: De opbrengsten en kosten van de gemeentelijke taken op het gebied van afval.

7.4 Milieubeheer: Onder dit taakveld vallen kosten in het kader van milieu en duurzaamheid, zoals de RUD, milieuhandhaving en ongediertebestrijding, maar ook projecten voor duurzame energie.

7.5 Begraafplaatsen: De kosten voor lijkschouw en begraafplaatsen. Ook de opbrengsten van grafrechten vallen hieronder.

Ontwikkelingen en context

Eind 2023 is het beleidskader grootschalige opwek van zonne-energie op land en/of water vastgesteld. In 2024 is samen met energiecoöperaties en initiatiefnemers gewerkt aan de invulling van de grootschalige Regionale Energie Strategie (RES)-ambitie van gemeente Westerveld. Deze inspanningen hebben geleid tot vergunningverlening van 2 drijvende zonneparken, die samen goed zijn voor 35.500 MWh aan opwek van hernieuwbare energie. Daarmee is onze grootschalige opwekopgave ingevuld.

In de buurgemeenten wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om windmolens te plaatsen. Gemeente Westerveld heeft in het najaar van 2024 een samenwerkingsconvenant getekend met De Wolden, Meppel, Steenwijkerland en provincie Drenthe om afspraken te maken over participatie, lokaal eigendom en het ruimtelijke spoor om de belangen van haar inwoners en gemeente te borgen. Gemeente Westerveld had en heeft op dit moment zelf geen opgave voor windenergie. De gezamenlijke pilot erfmolens heeft in 2024 geleid tot plaatsing van 3 erfmolens van maximaal 25m, tevens is er een vergunning voor een 4e molen afgegeven. Er is een quickscan uitgevoerd voor het waterkrachtpotentieel bij de stuwen in de gemeente, met als resultaat een shortlist van kansrijke locaties.

In 2024 is er een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor collectieve warmte in de vorm van een warmtenet in Diever, Dwingeloo en Vledder. Er is een participatieplan geschreven voor de uitvoering van de Transitie Visie Warmte (TVW), waarin tevens de optie voor een burgerberaad is meegenomen. Er is een aanvullende aanvraag gedaan voor de Lokale Aanpak Isolatie, wat geresulteerd heeft in totaal bijna 2,5 miljoen euro aan middelen om in te zetten voor isolerende maatregelen bij koopwoningen. Om te kunnen versnellen in de isolatieopgave is gestart met het in kaart brengen van de benodigde verblijfsruimte van bedreigde diersoorten in en rondom woningen (met name vleermuizen), hiervoor zijn de eerste mitigatievoorstellen geschreven. Dit heeft naast de mogelijkheid van versnellen, ook een voor inwoners kostenreducerend effect.

In samenwerking met stakeholders is een duurzaamheidsplein gerealiseerd op de Ondernemersfair Westerveld, waar inwoners zich konden informeren over de duurzaamheidsthema's. Daarnaast zijn diverse samenwerkingen op regionale en lokale schaal gestart en gecontinueerd: Drents Energieloket, Drents Fixteam, Drents Flexteam, Fluvius en diverse andere stakeholders. In het najaar zijn er tijdens de Fixdagen Westerveld wederom ongeveer 250 huishoudens geholpen met het omlaag brengen van hun energierekening door middel van het aanbrengen van kleine besparende maatregelen. Om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht te zijn, zou in 2024 de lokale uitwerking van de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) en Regionale Uitvoerings Agenda (RUA) in de vorm van een Lokale Adaptatie Strategie (LAS) en Lokale Uitvoeringsagenda (LUA) worden aangeboden aan de raad. In verband met de aankondigingen van nieuwe stresstesten voor medio 2025, is deze LAS/LUA uitgesteld naar een startnotitie op te leveren eind 2025. Op het gebied van klimaatadaptatie was er in 2024 een groot project in uitvoering in Westerveld: de realisatie van de klimaatbuffer bij de Ootmaanlanden en de Koningschut. Voor het faciliteren van klimaatadaptatieve maatregelen bij inwoners is in 2024 wederom de tuinsubsidie verstrekt. In totaal zijn er 52 aanvragen gedaan.

Algemene doelstelling per programma

Bewaren, beleven en benutten van het platteland

Met het programma Volksgezondheid en milieu realiseren we een vitale, duurzame en toekomstbestendige fysieke leefomgeving. Het bewaren, beleven en benutten van de waarde van het platteland staan hierbij voorop. Onze natuur, het (agrarisch) landschap en de dorpen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en versterken elkaar. Met al deze elementen gaan we zorgvuldig om. We zien hierin een actieve rol voor de gemeente.

Wat wilden we bereiken?

7.1 Duurzame landbouw

We streven naar een duurzame en toekomstbestendige landbouw.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 7.1.2 Transitiefonds landbouw

Omschrijving

De raad heeft een motie aangenomen om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een transitiefonds landbouw. In 2024 zullen we de resultaten van het onderzoek aan de raad aanbieden.

Status

% voortgang

0%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Het onderzoek naar aanleiding van de motie rondom een transitiefonds wordt begin 2024 gestart en na afronding aan de raad aangeboden.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (rood, 0%):

Het onderzoek is stopgezet. We volgen de ontwikkelingen die worden ingezet vanuit het Rijk.

Voortgang Jaarstukken 2024 (rood, 0%):

Het onderzoek is stopgezet. We volgen de ontwikkelingen die worden ingezet vanuit het Rijk.

Wat wilden we bereiken?

7.2 Bevorderen volksgezondheid

We willen de volksgezondheid bevorderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 7.2.1 Maatschappelijke visie preventie- en ouderenbeleid

Omschrijving

In 2024 worden de Maatschappelijke Agenda's opgesteld. De visie, de ambities en de verschillende uitvoeringsprogramma's vormen samen onze maatschappelijke agenda.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

De maatschappelijke visie is eind 2023 vastgesteld. In Q2 stelt het college de

maatschappelijke agenda vast. Deze wordt ter informatie aan de raad aangeboden.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

De maatschappelijke agenda is aan de raad aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De maatschappelijke agenda is aan de raad aangeboden.

Wat wilden we bereiken?

7.3 Goed woon- en leefklimaat

We streven naar een goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat met oog voor klimaat, milieu, duurzaamheid en biodiversiteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 7.3.1 LAS en LUA

Omschrijving

In 2024 wordt de lokale uitwerking in de vorm van Lokale Adaptatie Strategie (LAS) en Lokale Uitvoeringsagenda (LUA) aangeboden aan de raad.

Status

% voortgang

25%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

De intentie is om in Q3 2024 te starten met een startnotitie LAS en LUA. Dit zal dan in Q1 2025 aan de raad aangeboden worden, waarna dus waarschijnlijk in Q2 2025 gestart zal worden met het opstellen van de LAS en LUA. Deze beide zijn bedoeld om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht te zijn.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Er is in Q3 van 2024 gestart met een startnotitie LAS en LUA.

Voortgang Jaarstukken 2024 (oranje, 25%):

De LAS en de LUA geven de vertaling weer van de Regionale Adaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda. Vanwege aanstaande klimaatstresstesten is dit uitgesteld. De verwachting is dat de startnotitie in Q3 of Q4 van 2025 klaar is.

Actie 7.3.2 Begeleiding transitie Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Omschrijving

Vanuit de gemeente wordt actief input gegeven aan de provincie over de transitie Drents Programma Landelijk Gebied (DPLG). Het programma is en blijft de verantwoordelijkheid van de provincie. Er wordt een verdiepingsslag gemaakt op de eerder ingeleverde 0.5 versie waarbij ook de rol van de gemeente en het gebied meer aandacht krijgen. Bij het opstellen van de volgende versie dient in beeld gebracht te worden wat dit betekent voor de uitvoering vanuit de gemeente.

Status

% voortgang

50%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Provincie Drenthe is aan zet voor het vervolg van het DPLG. Wij hebben daar als gemeente geen directe invloed op.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Provincie Drenthe is aan zet voor het vervolg van het DPLG, die weer afhankelijk zijn van het NPLG. Wij hebben daar als gemeente geen directe invloed op. Het Rijk stopt met het NPLG als nationaal programma. De Provincie heeft aangegeven te stoppen met het DPLG, maar wel de verantwoordelijkheid nemen voor het provinciale deel van de wettelijke opgaven. De Provincie komt met een 'no-regret'-kaart wat een ruimtelijke vertaling is van de opgaven tot 2035 waaraan ze werken. Het is vooral een ruimtelijke vertaling die de kansen en mogelijkheden voor de doorontwikkeling van de landbouw schetst. We volgen deze ontwikkelingen nauwgezet.

Voortgang Jaarstukken 2024 (rood, 0%):

Vanuit het Rijk is het Programma Ruimte voor Landbouw en Natuur aangekondigd, waaronder dezelfde opgaven vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied vallen. Hier zal dit jaar nader invulling aan gegeven worden. Daarnaast is provincie Drenthe bezig met de opvolger van het DPLG wat gestopt is, namelijk het Toekomstgericht Landelijk Gebied Drenthe. We volgen deze ontwikkelingen nauwgezet.

Ind. 7.001 Hernieuwbare electriciteit

Omschrijving

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit.

De data over het jaar 2023 en 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: Berekening

Gebied	2019	2020	2021	2022
Drenthe	22,40%	32,40%	44,80%	73,40%
Westerveld	13,90%	19,10%	22,30%	27,40%

Ind 7.002 Omvang huishoudelijk restafval

Omschrijving

Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Bron: CBS - Huishoudelijk afval

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	153,00	148,00	129,13	128,00
Westerveld	121,00	127,00	114,70	121,00

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
7.1 Volksgezondheid					
Lasten	791	820	890	823	-67
Totaal 7.1 Volksgezondheid	-791	-820	-890	-823	67
7.2 Riolering					
Lasten	2.558	2.433	2.453	2.576	123
Baten	2.197	2.152	2.152	2.199	47
Totaal 7.2 Riolering	-360	-281	-301	-377	-76
7.3 Afval					
Lasten	1.807	2.535	2.535	2.041	-493
Baten	3.118	3.111	3.111	3.233	121
Totaal 7.3 Afval	1.312	577	577	1.191	614
7.4 Milieubeheer					
Lasten	703	324	825	731	-94
Baten	105	0	500	439	-62
Totaal 7.4 Milieubeheer	-597	-324	-325	-293	32
7.5 Begraafplaatsen en crematoria					
Lasten	457	453	472	461	-12
Baten	354	365	365	256	-109
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-104	-88	-107	-205	-98
Totaal programma 7	-541	-936	-1.047	-507	540

Toelichting op taakveld van afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

De onderschrijding van de lasten binnen dit taakveld is te verklaren doordat er lagere kosten voor de GGD zijn gemaakt dan begroot.

Taakveld 7.2 Riolering

We hebben op basis van de werkelijke kosten en opbrengsten een storting gedaan in de egalisatievoorziening in plaats van een onttrekking die begroot was.

Taakveld 7.3 Afval

De baten op afvalstoffenheffing zijn hoger uitgevallen en het ontvangen dividend van de ROVA was niet begroot. Daarnaast is er een onderschrijding op de lasten. In verband met de invoering van Diftar zijn de kosten conservatief ingeschat. We zien nu op diverse taakgebieden een voordeel ontstaan zoals het Afvalbrengstation en de inzameling van huishoudelijk afval.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Er is minder subsidie toegerekend aan capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE) middelen dan begroot. Dit levert een onderschrijding op de baten op. Aan de lasten kant is er een voordeel ontstaan doordat we minder hebben uitgegeven aan bepaalde subsidieregelingen zoals CDOKE. Per saldo is dit effect neutraal.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

De onderschrijding op de baten kant komt door minder opbrengsten voor begraafrechten.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Samen met GGD Drenthe worden activiteiten ontplooid om de gezondheid van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, te beschermen en te bevorderen. De bijdragen van de gemeente is als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil JR 2024
6870101 Jeugdgezondheidszorg	-467	-522	-544	-517	27
6870102 Algemene gezondheidszorg	-194	-182	-182	-189	-7
Totaal	-661	-704	-726	-707	20

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Taakvelden

8.1 Ruimtelijke Ordening: Kosten op grond van de wet Ruimtelijke Ordening. Bijvoorbeeld de actualisatie van bestemmingsplannen.

8.2 Grondexploitatie: De kosten en opbrengsten van het grondbedrijf die in de gemeentelijke exploitatie tot uitdrukking komen.

8.3 Wonen en bouwen: Opbrengsten van bouwleges. De kosten hebben voornamelijk betrekking op woningbouw en woningverbetering, bouwtoezicht en de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG).

Ontwikkelingen en context

We hebben in 2024 beleid vastgesteld voor o.a. Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), Woningsplitsing, bouwen in de linten en inbreiding op lege plekken. De visie op Wonen, Welzijn en Zorg, een aangepaste Verordening Starterslening en het bestemmingsplan Valderse III (voor de bouw van 100 woningen in Dwingeloo) zijn vastgesteld. Verder is de planologische realisatie van in totaal 200 woningen gereed gemaakt. Ook zijn er procedures gestart voor de woonprojecten aan de Heuvelenweg in Dwingeloo, Vledder Noord (fase 1bII en fase 2), Hesselte en Meerkamp Oost (sportpark) in Havelte. Voor een locatie in Diever is een plan van aanpak opgesteld voor Flexwoningen en is hiervoor krediet beschikbaar gesteld. Daarnaast hebben we op 3 potentiële woningbouwlocaties in Havelte, Diever en Dwingeloo het voorkeursrecht gevestigd.

Algemene doelstelling programma

Tekort aan woningen oplossen

Westerveld is een aantrekkelijke woongemeente. We stimuleren inwoners op het gebied van verduurzaming en levensloopbestendigheid van woningen. De invoering van de Omgevingswet is deze bestuursperiode van groot belang. We zetten krachtig in op het uitvoeren ervan. Per deelgebied van de gemeente is er een omgevingsplan, passend bij de omgeving en ruimte biedend voor de diverse belangen. De wet kent niet alleen inhoudelijk vergaande veranderingen, maar betekent ook een omslag in onze rol en houding.

Wat wilden we bereiken?

8.1 Realiseren 1.000 woningen voor 2030

Het is onze ambitie om 1.000 nieuwe woningen voor 2030 te realiseren. We willen dat de planvorming hiervoor deze collegeperiode klaar is.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 8.1.1 Woonvisie

Omschrijving

In 2024 worden diverse beleidsaanpassingen uit de Woonvisie, zoals de woonzorgvisie, het ruimtelijke afwegingskader inbreidingslocaties 4 voorzieningendorpen en ruimte voor ruimte voorgesteld aan uw raad.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Er is een start gemaakt met de diverse geplande beleidsaanpassingen. De raad is in mei middels de memo geïnformeerd over de voortgang.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

In het vierde kwartaal bieden we diverse documenten aan de raad aan, zoals de woonzorgvisie, beleid bouwen in de linten en afwegingskader inbreidingslocaties. Splitsingsbeleid is in augustus met de raad gedeeld.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

De documenten zijn door de bevoegde gremia vastgesteld.

Actie 8.1.2 Planologische realisatie van 200 woningen

Omschrijving

In 2024 zullen procedures voor diverse woonprojecten worden doorlopen zodat eind 2024 de planologische realisatie van in totaal 200 woningen gereed is.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

In deze collegeperiode zijn tot nu toe 73 woningen planologisch vastgesteld. Daarna kunnen derden de schop in de grond zetten. De verwachting is dat eind 2024 meer dan 200 woningen planologisch zijn vastgesteld.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

In deze collegeperiode zijn er tot nu toe 175 woningen planologisch vastgesteld. In het vierde kwartaal hebben we 200 woningen planologisch vastgesteld in 2024.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

In het vierde kwartaal hebben we 200 woningen planologisch vastgesteld in 2024.

Actie 8.1.3 Huurwoningen

Omschrijving

We onderzoeken in 2024 of de gemeente in eigen beheer huurwoningen kan realiseren en bieden dit onderzoek aan de raad aan.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Het bouwen van sociale huurwoningen ligt primair bij woningcorporatie Actium. Hierover hebben gemeente en Actium prestatieafspraken gemaakt.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (groen, 100%):

Het bouwen van sociale huurwoningen ligt primair bij woningcorporatie Actium. Hierover hebben gemeente en Actium prestatieafspraken gemaakt.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

Het bouwen van sociale huurwoningen ligt primair bij woningcorporatie Action. Hierover hebben gemeente en Action prestatieafspraken gemaakt.

Actie 8.1.4 Flexwoningen

Omschrijving

We stellen in 2024 samen met Actium een plan van aanpak op voor de locatie Diever. De locaties Dwingeloo en Vledder-Noord worden in 2024, als totale ontwikkeling, ondergebracht in het reguliere woonprogramma.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 50%):

Het plan van aanpak voor locatie Diever wordt opgesteld. De andere twee locaties worden na 2024 opgepakt.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

Het plan van aanpak voor locatie Diever is afgerond en wordt in het vierde kwartaal aan de raad aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

Het plan van aanpak voor locatie Diever is afgerond en wordt in het vierde kwartaal aan de raad aangeboden.

Actie 8.1.5 Hofwoningen

Omschrijving

In 2024 worden middels de woonzorgvisie de uitkomsten van het onderzoek naar Hofwoningen gedeeld met uw raad.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 25%):

Er is samen met een extern bureau een start gemaakt met het opstellen van een woonzorgvisie. De vaststelling van deze visie staat gepland in het derde kwartaal van 2024.

Voortgang 2e Bestuursrapportage 2024 (oranje, 75%):

Er is samen met een extern bureau een start gemaakt met het opstellen van een woonzorgvisie. De vaststelling van deze visie staat gepland in het vierde kwartaal van 2024.

Voortgang Jaarstukken 2024 (groen, 100%):

In de woonzorgvisie, die aan de raad is aangeboden, is aandacht besteed aan de woonvorm hofwoningen.

Ind 8.001 Demografische druk

Omschrijving

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Drenthe	80,60%	80,90%	81,20%	81,40%	81,90%
Westerveld	89,40%	89,40%	90,80%	92,00%	92,40%

Ind 8.002 Gemeentelijk woonlasten eenpersoonshuishoudens

Omschrijving

Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Drenthe	697,00	721,00	810,00	831,00	864,00
Westerveld	601,00	677,00	778,00	867,00	849,00

Ind 8.003 Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens

Omschrijving

Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Drenthe	748,00	771,00	860,00	883,00	916,00
Westerveld	683,00	752,00	858,00	973,00	943,00

Ind 8.004 Gemiddelde WOZ waarde (€ 1.000)

Omschrijving

De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt

Bron: CBS - Waarde onroerende zaken

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Drenthe	215,00	230,00	255,00	295,00	307,00
Westerveld	287,00	303,00	327,00	374,00	390,00

Ind 8.005 Nieuw gebouwde woningen

Omschrijving

Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

De data over het jaar 2024 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	6,50	7,80	6,40	5,80
Westerveld	0,00	3,00	20,70	4,60

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
8.1 Ruimte en leefomgeving					
Lasten	385	707	1.278	987	-291
Baten	24	21	90	61	-29
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	-361	-687	-1.188	-926	262
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)					
Lasten	9	1.756	1.756	284	-1.668
Baten	1.205	1.756	1.756	133	-1.622
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.196	0	0	-150	46
8.3 Wonen en bouwen					
Lasten	1.734	2.308	2.482	2.205	-277
Baten	626	515	645	1.267	622
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	-1.108	-1.793	-1.837	-938	899
Totaal programma 8	-272	-2.480	-3.025	-2.014	1.207

Toelichting per taakveld van afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving

We hebben vanuit de septembercirculaire extra middelen ontvangen voor de Omgevingswet die we niet meer hebben kunnen besteden.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De baten en lasten die vanuit de grondexploitatie komen zijn begroot als baten. Echter is deze boeking als een negatieve last geboekt. Per saldo is er dus geen verschil ontstaan,

alleen is de begroting als een opbrengst geboekt terwijl de realisatie is geboekt als negatieve lasten.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

We hebben meer bouwleges ontvangen dan begroot. De oorzaken zijn dat een aantal grote sommen zijn opgelegd voor grote projecten en opbrengsten genomen conform de legesverordening van zaken die in 2024 zijn gestart. Dit bedrag wordt voorgesteld bij de resultaatbestemming om te storten in de reserve Omgevingswet. Daarnaast ontvangen we, op basis van de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Drenthe, een deel van de gemeentelijke bijdrage terug (€ 268.000).

Verbonden partijen

De RUD Drenthe draagt zorg voor de uitvoering van alle milieuvergunningen- en meldingen, het milieutoezicht en handhaving van alle milieuaspecten en advisering op het gebied van milieu. De te betalen bijdrage is als volgt:

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6880301 Handhaving en toezicht					
Lasten	977	1.120	1.207	919	-288
Totaal 6880301 Handhaving en toezicht	-977	-1.120	-1.207	-919	288
Gerealiseerd resultaat	-977	-1.120	-1.207	-919	288

Overige programma onderdelen

De presentatie in dit onderdeel sluit aan bij de regelgeving van het BBV.

Overhead

Taakvelden

0.4. Ondersteuning organisatie

Ontwikkelingen en context

In februari is de wijziging van de organisatiestructuur door het beginnen van de teamleiders geëffectueerd. Deze ontwikkeling geeft meer aandacht voor de medewerkers waarbij het management meer kan focussen op de strategie. Ook zijn kredieten beschikbaar gesteld voor de verbouw van de kantine en de raadzaal.

Algemene doelstelling programma

We gaan verder bouwen aan veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruikmaken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden.

Wat wilden we bereiken?

O.1 Toekomstbestendige informatievoorziening

Wij streven naar een optimale dienstverlening, met transparantie in beleid, efficiëntie, hulpvaardigheid.

Ind 0.001 Formatie (fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Onderdeel	2020	2021	2022	2023	2024
Formatie	8,88	8,62	8,40	8,72	10,48

Ind 0.002 Bezetting (fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Onderdeel	2020	2021	2022	2023	2024
Bezetting	8,62	8,48	8,12	8,72	9,44

Ind 0.003 Apparaatskosten (per inwoner)

Bron: Eigen begroting

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Westerveld	747,48	769,90	793,60	819,82	671,00

Ind 0.004 Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom + kosten totale inhuur)

Bron: Eigen begroting

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Westerveld	21,87	19,44	19,60	4,42	16,14

Ind 0.005 Overhead (als % van de totale lasten)

Bron: Eigen begroting

Gebied	2020	2021	2022	2023	2024
Westerveld	13,88	15,00	15,51	20,60	18,65

Kosten van Overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
0.4 Overhead					
Lasten	13.325	12.882	13.429	14.255	825
Baten	236	71	71	314	242
Totaal 0.4 Overhead	-13.088	-12.811	-13.358	-13.941	-583
Totaal Overhead	-13.088	-12.811	-13.358	-13.941	-583

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Het saldo van overhead bestaat uit diverse afwijkingen aan zowel de lasten- als de batenkant. Een post aan de batenkant die eruit springt zijn de doorbelasting van personeel naar de afdelingen. Dit levert een voordeel op in het programma Overhead. Doordat er veel personeel is ingehuurd op de afdeling Vergunningverlening in verband met achterstanden zijn de lasten hoger uitgevallen. Ook door een overheveling van verlof naar spaarverlof (€ 227.000) is er een overschrijding ontstaan. Ook is hier geen rekening gehouden met periodieke verhogingen aan het einde van het jaar. Samenvattend is er veel personeel ingehuurd in verband met zwangerschap en ziekte omdat er geen achtervang aanwezig was voor collega's waardoor er snel ingehuurd moet worden. Dit is inherent aan een kleine organisatie. Per saldo is er een nadeel van € 500.000 op dit taakveld.

Kosten van overhead als percentage

De kosten voor overhead bestaan uit huisvestingskosten, personeelskosten, kosten voor informatievoorziening en faciliteiten. Deze kosten zijn verantwoord in taakveld 0.4.

Kostensoort	Gewijz. begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	Voordeel/nadeel
Huisvestingskosten	499	519	-20	N
Personeel	9.381	9.969	-588	N
Informatievoorziening	3.070	3.025	44	V
Faciliteiten	408	427	-19	N
Totaal lasten overhead	13.358	13.941	-583	N

Percentage overhead	17,87%	18,65%	-0,78%	N
----------------------------	---------------	---------------	---------------	----------

De hier gepresenteerde bedragen zijn dus exclusief bestuur en griffie. Ze sluiten aan op de taakveld 0.4: Overhead.

Het percentage overhead stijgt, omdat de aan de programma's toegerekende inzet lager is. De personeelskosten stijgen door de ontwikkeling van de Cao-lonen en premies. De personeelskosten worden vooraf op basis van verzamelde uren en verwachte inzet toegerekend aan de programma's. Dat geldt niet voor het budget voor vervanging tijdens ziekte en voor de inhuur van personeel.

Betrokkenheid Verbonden partijen

ONS is de partner (in de vorm van een Gemeenschappelijke Bedrijfsvoering) die het technisch beheer ICT en de personeels- en salarisadministratie verzorgt. Vanaf 1 januari 2022 verzorgt ONS ook de Inkoopfunctie. De daarvoor in rekening gebrachte kosten zijn als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6800413 Dienstverlening SCCONS	-1.803	-1.920	-2.125	-2.070	55
Totaal	-1.803	-1.920	-2.125	-2.070	55

Algemene dekkingsmiddelen

Taakvelden

De algemene dekkingsmiddelen worden gevormd uit een aantal structurele niet aan taakvelden gekoppelde inkomsten. Deze dekkingsmiddelen worden of van het Rijk (in de vorm van de algemene uitkering), van inwoners (in de vorm van heffingen) dan wel uit beleggingen verkregen.

De verkregen inkomsten vallen onder:

5. Treasury
6. Belastingen
7. Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
8. Overige baten en lasten

Ontwikkelingen en context

Het afgelopen jaar hebben we, mede naar aanleiding van de accountantscontrole 2023, een opschoning gedaan van de balansrekeningen. Waar het effect niet naar de programma's kon worden geboekt is dit geboekt op taakveld 0.8.

Algemene doelstelling programma

We streven naar kostendekkende tarieven.

Wat wilden we bereiken?

A.1 Kostendekkend maken afvalstoffenheffing

We streven naar een tariefstelling die voor 100% kostendekkend is. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing brengen dan evenveel op als de afvalinzameling voor de gemeente kost.

Wat heeft het opgeleverd?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil JR 2024
0.5 Treasury					
Lasten	49	67	7	12	5
Baten	1.159	884	984	975	-10
Totaal 0.5 Treasury	1.110	817	977	962	-15
0.61 OZB woningen					
Lasten	389	194	194	303	109
Baten	3.365	3.253	3.363	3.380	17
Totaal 0.61 OZB woningen	2.976	3.059	3.169	3.077	-92
0.62 OZB niet-woningen					
Lasten	0	5	5	5	0
Baten	1.199	1.199	1.214	1.287	73
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	1.199	1.194	1.209	1.282	73
0.64 Belastingen overig					
Lasten	131	129	164	139	-25
Baten	18	31	31	24	-7
Totaal 0.64 Belastingen overig	-113	-98	-133	-115	18
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds					
Baten	42.116	43.475	46.000	46.172	172
Totaal 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	42.116	43.475	46.000	46.172	172
0.8 Overige baten en lasten					
Lasten	75	201	20	871	851
Baten	0	0	0	995	995
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	-75	-201	-20	124	144
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	47.213	48.246	51.201	51.502	301

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 0.61 OZB Woningen

De niet-woningen zijn op de waarde peildatum 1 januari 2023 meer in waarde gestegen ten opzichte van waarde peildatum 1 januari 2022. Dit heeft geleid tot een meeropbrengst OZB eigenaren niet-woningen. De hogere lasten zijn te verklaren doordat er personeel is ingehuurd voor WOZ / SOR, de dekking hiervoor wordt gevonden in de hogere opbrengst OZB.

Taakveld 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

De hogere inkomsten komen voornamelijk door een positieve decembercirculaire 2024.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Doordat er een inhaalslag is gemaakt om de balans op te schonen zijn balansboekingen uit het verleden (vanaf 2020) die onverklaarbaar zijn afgeboekt op taakveld 0.8. Dit betreffen zowel baten (€ 290.000) als lasten (€ 850.000).

Baten Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht van de baten algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x €1.000

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
0.5 Treasury					
6800501 Resultaat financieringsmiddelen	376	7	107	384	277
6800502 Beleggingen	130	91	91	112	21
6800503 Beleggingen nutsbedrijven	653	786	786	479	-308
Totaal 0.5 Treasury	1.159	884	984	975	-10
0.61 OZB woningen					
6800612 Onroerend zaakbelasting eigenaren Woningen	3.365	3.253	3.363	3.380	17
Totaal 0.61 OZB woningen	3.365	3.253	3.363	3.380	17
0.62 OZB niet-woningen					
6800622 Onroerend zaakbelasting gebruikers nietwoningen	400	400	415	425	10
6800623 Onroerend zaakbelasting eigenaren nietwoningen	798	799	799	862	63
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	1.199	1.199	1.214	1.287	73
0.64 Belastingen overig					
6800641 Inningskosten belastingen	14	29	29	24	-5
6800642 Kwijtschelding belastingen	5	2	2	0	-2
Totaal 0.64 Belastingen overig	18	31	31	24	-7
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds					
6800701 Algemene uitkering	39.090	40.633	42.828	42.964	137
6800702 Integratie Uitkering Sociaal Domein	3.026	2.842	3.172	3.208	36
Totaal 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	42.116	43.475	46.000	46.172	172
Totaal baten algemene dekkingsmiddelen	47.856	48.843	51.592	51.838	246

Baten Overige dekkingsmiddelen

Deze inkomsten zijn gepresenteerd onder programma 3: Economie.

Bedragen x €1.000

Baten Forensen- en toeristenbelasting	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil JR 2024
6830404 Forensenbelasting					
I_22230 Forensenbelasting	980	989	989	1.014	25
Totaal 6830404 Forensenbelasting	980	989	989	1.014	25
6830405 Toeristenbelasting					
I_22100 Belastingopbrengsten	1.474	1.207	1.207	1.561	354
Totaal 6830405 Toeristenbelasting	1.474	1.207	1.207	1.561	354
6830410 Regio Deal 20202023 actielijn toerisme					
U_43106 Rijksbijdrage RegioDeal via Provincie Overijssel	-3	0	0	0	0
Totaal 6830410 Regio Deal 20202023 actielijn toerisme	-3	0	0	0	0
Totaal baten forensen- en toeristenbelasting	2.451	2.195	2.195	2.575	380

Paragrafen

Paragraaf A Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen beschrijft de geraamde inkomsten en het beleid, geeft een overzicht van de diverse heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. De volgende belastingen, heffingen en leges komen aan bod:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Gerealiseerde inkomsten

In deze tabel wordt uitgegaan van de inkomsten uit de lokale heffingen, hierin zijn de kosten die de gemeente moet maken niet meegenomen.

Belasting en heffingen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 gewijzigd	Rekening 2024	Vershil ten opzichte gewijzigde begroting
<u>Belastingen</u>					
OZB gebruikers niet-	400	391	406	425	19

woningen					
OZB eigenaren niet-woningen	798	799	799	862	63
OZB eigenaren woningen	3.365	3.253	3.363	3.380	17
Toeristenbelasting	1.474	1.207	1.207	1.561	354
Forensenbelasting	980	989	989	1.014	25
<u>Heffingen</u>					
Riool- en waterzorgheffing	2.197	2.152	2.152	2.196	44
Afvalstoffenheffing	2.362	2.426	2.426	2.376	-50
<u>Leges</u>					
Leges burgerzaken	225	292	352	430	78
Leges markten	12	14	14	12	-2
Leges lijkbezorgingsrechten	354	365	365	256	-109
Leges bestemmingsplannen	24	21	44	15	-29
Leges vergunningen	599	515	645	1.267	622
Totaal	12.790	12.424	12.762	13.794	1.032

In deze bovenstaande tabel wordt uitgegaan van de inkomsten, hierin zijn de kosten die de gemeente moet maken niet meegenomen.

De opbrengsten van 'OZB eigenaren niet- woningen', 'OZB eigenaren woningen' en 'OZB-gebruikers niet-woningen' zijn uiteindelijk hoger uitgevallen dan geraamd. Dit als gevolg van de buitenproportionele marktontwikkelingen die zich wederom op de vastgoedmarkt rond de waardepeildatum van 1 januari 2023 hebben voorgedaan. Dit heeft ook gevolgen voor de opbrengst van de Riool- en waterzorgheffing, aangezien de WOZ-waarde hiervan ook de heffingsgrondslag is. Daarmee is ook het positieve saldo op de riool- en waterzorgheffing verklaard.

De opbrengsten van de afvalstoffenafvalstoffenheffing zijn (€ 50k) onder de geraamde opbrengsten uitgekomen. De oorzaak hiervan is dat bij de raming voor het belastingjaar 2024, de effecten van het nieuwe Diftarbeleid wegens het ontbreken van ervaringscijfers, lastig te voorspellen is geweest. De toename van de opbrengsten forensenbelasting is tot stand gekomen, omdat er een toename is geweest van het aantal objecten met een hogere brandverzekerde waarde. De hogere opbrengst van de toeristenbelasting valt te verklaren met het feit dat hierin circa 270K aan toeristenbelasting was gerelateerd aan het

belastingjaar 2023, maar dat deze opbrengst niet meer voor het boekjaar 2023 kon worden geboekt, omdat het boekjaar reeds gesloten was. Daarom zijn deze inkomsten ten bate gekomen van het boekjaar 2024.

De opbrengsten van leges voor vergunningen en bestemmingsplannen zijn per saldo ook hoger dan geraamd. Dit is het gevolg van de aanvraag voor 2 grote zonneparken en door het later verwerken van aanvragen uit het voorgaande jaar. Voor de lijkbezorgingsrechten blijven de inkomsten achter, omdat er minder verlengingen op de begraafplaatsen zijn geweest en er minder nieuwe begraafrechten zijn uitgegeven dan geraamd. De opbrengsten leges van burgerzaken zijn in totaliteit toegenomen ten aanzien van de begroting. Deze toename wordt veroorzaakt door meer verlengingen / nieuw uitgegeven reisdocumenten, rijbewijzen en naturalisaties dan is begroot.

Belastingen

De gemeente Westerveld kent een drietal belastingen:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting

Kenmerkend aan belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de belastingplichtige draagt bij aan de algemene kas van de gemeente, waaruit een deel van de uitgaven betaald worden. De opbrengst uit belastingen betreft een algemeen dekkingsmiddel, waarvan het de gemeenteraad vrij staat de bestemming te kiezen.

Onroerende zaakbelastingen

De OZB wordt geheven over de onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen van Westerveld gelegen zijn. Dit wordt berekend op basis van de WOZ-waarde. Er wordt bij de OZB onderscheid gemaakt tussen woningen en niet-woningen, ook qua tarieven.

Tarieven

Tarieven Onroerende Zaakbelasting	Tarief 2023	Tarief 2024	Tarief 2025
OZB eigenaar woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,1010	0,0945	0,0958
OZB eigenaar niet-woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,1945	0,1947	0,2038
OZB gebruiker niet-woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,1287	0,1293	0,1331

Toeristenbelasting

Voor 2024 zijn de tarieven aangepast. Voor kampeerplaatsen en groepsaccommodaties gold voor 2024 het lage tarief. Bij de overige accommodatievormen is het hoge tarief per persoon per nacht gehanteerd. Daarnaast zijn sinds belastingjaar 2022 personen vanaf 13 jaar vrijgesteld voor de toeristenbelasting.

Tarieven

Tarieven toeristenbelasting	Tarief 2023	Tarief 2024	Tarief 2025
------------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Toeristenbelasting (hoog) per nacht tarief in €	1,80	1,90	2,00
Toeristenbelasting (laag) per nacht tarief in €	1,30	1,35	1,00

Forensenbelasting

Voor de forensenbelasting wordt een heffingsgrondslag gehanteerd naar brandverzekerde waarde, of als die niet bekend is, naar de geschatte herbouwwaarde van het object. Deze heffingsgrondslag staat behoudens wijzigingen aan het opstal vast tot en met 31 december 2024. Voor 2024 zijn de tarieven conform de voorjaarsrapportage met een indexatie van 3,2% gestegen.

Tarieven

Tarieven forensenbelasting	Tarief 2023	Tarief 2024	Tarief 2025
Forensenbelasting op basis van brandverzekerde waarde, tarief in Euro.			
< 25.000	249,00	256,00	250,00
25.000 - 50.000	420,00	433,00	250,00
50.000 - 100.000	752,00	776,00	750,00
100.000 - 200.000	1.047,00	1.080,00	1.000,00
> 200.000	1.257,00	1.297,00	1.000,00

Bestemmingsbelasting

De gemeente Westerveld kent een tweetal bestemmingsbelastingen:

- Riool- en waterzorgheffing
- Afvalstoffenheffing

Kenmerkend aan de bestemmingsbelastingen is dat de opbrengst ervan niet vrij te besteden is, maar dat het ook niet zo is, dat er een volledig aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat (zoals bij retributie).

Riool- en waterzorgheffing

De gemeente draagt zorg voor de afvoer van afvalwater, de afvoer en opslag van hemelwater (regen, sneeuw, hagel) en voor een goed grondwaterpeil. De begrote lasten hiervan worden volledig doorbelast door middel van de riool- en waterzorgheffing.

Kostendekkendheid

Onderstaand wordt een vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Rioolheffing	Letter	Begroting 2024	Jaarstukken 2024	Verschil
Kosten taakveld incl. rente	x	2.172.041	1.686.466	-485.575
Aanwending voorziening	y	-431.910	-86.000	345.910

vervangingsinvestering				
Netto kosten taakvelden	x-y	1.740.131	1.600.466	-139.665
Overhead		227.100	227.100	-
BTW		229.386	125.546	-103.840
Totale kosten	a	2.196.617	1.953.112	-243.505
Opbrengst heffingen	b	2.148.310	2.196.420	48.110
Dekkingspercentage voor onttrekking aan de voorzieningen	b/a	97,8%	112,5%	14,7%
Bijdrage in de exploitatie uit de exploitatievoorziening riolering	c	48.307	-243.308	291.615
Dekkingspercentage	(b+c)/a	100.0%	100,0%	0,0%

De uitvoering van de investeringen blijven achter bij het meerjarenonderhoudsplan. Door de lagere investeringen ook de BTW lager uit gevallen.

Tarieven

De eigenaar van een perceel is de belastingplichtige betaler. Er wordt een vast bedrag geheven van € 150 vermeerderd met een percentage van de WOZ-waarde.

Berekening tarieven rioolheffing 2024	Grondslag	Tarief	Bedrag
Vast bedrag per object	10.350	150,00	1.552.000
Percentage van de WOZ waarde	3.813.627.000	0,0156%	595.500
Totale opbrengst rioolheffing			2.148.000

Hieronder staat het vergelijk weergegeven van de tarieven rioolheffing in 2023, 2024 en 2025.

Tarieven rioolheffing	Tarief 2023	Tarief 2024	Tarief 2025
Eigenaarstarief in €	150,00	150,00	150,00
Percentage van de WOZ waarde	0,0176%	0,0156%	0,0133%

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven bij alle huishoudens. De gemeente heeft de plicht de huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Daarom is ieder huishouden verplicht bij te dragen in de kosten van de afvalinzameling. Het maakt daarbij niet uit of mensen wel of geen afval aanbieden.

Kostendekkendheid

Onderstaand wordt een vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Afvalstoffenheffing	Letter	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Verschil
Kosten taakveld incl. rente		2.534.538	2.035.159	-499.379
Inkomsten taakvelden exclusief heffingen		-687.000	-753.695	-66.695
Netto kosten taakvelden		1.847.538	1.281.464	-566.074
Kwijtschelding		43.700	43.700	-
Overhead		123.960	123.960	-
BTW		411.085	319.591	-91.494
Totale kosten	a	2.426.283	1.768.714	-657.569
Opbrengst heffingen	b	2.426.283	2.376.116	-50.167
Dekkingspercentage voor onttrekking aan de voorzieningen	b/a	100,0%	134,3%	34.3%
Bijdrage in de exploitatie uit bestemmingsreserve	c	0	-607.402	-607.402
Dekkingspercentage	(b+c)/a	100,0%	100,0%	0%

De kosten voor afval zijn achter gebleven op de raming. Door deze lagere kosten is ook de BTW lager uit gevallen.

Hieronder staat het vergelijk weergegeven van de tarieven afvalstoffenheffing in 2023, 2024 en 2025.

Tarieven afvalstoffen	Tarief 2023	Tarief 2024	Tarief 2025
Afvalstoffenheffing in €			
Eenpersoonshuishouden	204,00	180,00	190,00
Tweepersoonshuishouden	274,00	246,00	190,00
Driepersoonshuishouden	310,00	246,00	190,00
Meer dan driepersoonshuishouden	340,00	246,00	190,00
Recreatiewoning niet permanent bewoond	204,00	200,00	190,00

Variabel tarief restafval minicontainer 240 liter	N.V.T.	10,60	10,60
Variabel tarief restafval 40 liter of verzamelcontainer	N.V.T.	1,80	1,80
Extra containergebruik (grijs)	360,00	N.V.T.	N.V.T.
Extra containergebruik vanaf extra 2e container	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.

Retributies

De gemeente Westerveld kent twee soorten retributies:

- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Kenmerkend aan retributies is dat er een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden retributies zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of het gebruik van voorzieningen. Retributies mogen maximaal 100% kostendeekkend zijn.

Tarief

Kostendeekkendheid van 100% is niet voor alle leges mogelijk doordat een aantal tarieven wettelijk gemaximeerd zijn. De leges die wettelijk gemaximaliseerd zijn, worden vastgesteld op het wettelijke maximale tarief.

Kostendeekkendheid

Leges	Begroting 2024			Jaarstukken 2024		
	lasten	baten	dekking	lasten	baten	dekking
Leges burgerzaken	634	292	46,1%	720	430	59,7%
Leges bestemmingsplannen	392	21	5,4%	377	15	4,0%
Leges vergunningen	1.880	515	27,4%	2.018	1.267	62,8%
Leges markten	82	14	17,1%	97	11	11,6%
Lijkbezorgingsrechten	453	365	80,6%	461	256	55,6%
Totaal Leges	3.441	1.207	35,1%	3.675	1.981	53,9%

Aanduiding lokale lastendruk

In het onderstaande overzicht wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten in Westerveld met enkele omliggende gemeenten op basis van de tarieven van 2024. Onder gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een gemeente betaalt aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Bij de interpretatie moet de nodige voorzichtigheid in acht worden genomen, omdat slechts een aantal categorieën belastingplichtigen met elkaar wordt vergeleken en er verschillende heffingsmethodieken voor de rioolheffing worden gehanteerd. Tevens merken wij op dat niet elke gemeente hetzelfde dekkingspercentage voor rioolheffing en afvalstoffenheffing hanteert.

Gemeente	Westerveld	De Wolden	Meppel	Midden Drenthe	Steenwijkerland	Westerveld
Gemiddelde woningwaarde Westerveld	390.000	396.000	298.000	328.000	323.000	3
Eenpersoonshuishouden						
OZB-woningen	369	340	340	320	250	
Afvalstoffenheffing	208	171	218	194	224	
Rioolheffing	211	212	183	239	208	
Totale woonlasten	788	723	741	753	682	
Meerpersoonshuishouden						
OZB-woningen	369	340	340	320	250	
Afvalstoffenheffing	288	222	218	216	241	
Rioolheffing	211	236	183	239	208	
Totale woonlasten	868	798	741	775	699	

Bronnen: Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl) en voor de gemiddelde WOZ waarde (www.waarderingskamer.nl)

Kwijtscheldingbeleid

Westerveld hanteert voor de kwijtschelding een inkomensgrens van 100% van de bijstandsnorm. Voor gepensioneerden is de inkomensgrens vastgesteld op de netto AOW-uitkering. Westerveld maakt daarmee, net als het overgrote deel van de andere gemeenten in Nederland, gebruik van het recht die lokale overheden hebben om de landelijke norm van 90% maximaal te verhogen naar 100%. Als het inkomen niet hoger dan de vastgestelde norm is en er ook weinig vermogen aanwezig is, komt men in aanmerking voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. Vanaf 2023 hebben wij ook de vermogensnormen verhoogd met de volgende bedragen: alleenstaande € 1.500, alleenstaande ouder € 1.800 en gehuwden € 2.000. Deze beleidskeuze heeft als gevolg dat er sprake is van een toename van de meerjarige kwijtschelding.

Kwijtschelding kan worden verleend op afvalstoffenheffing en in uitzonderlijke gevallen op de OZB en rioolheffing. Door toepassing van de Uitvoeringsregeling komen eigenaren van onroerende zaken in de meeste gevallen niet in aanmerking voor kwijtschelding vanwege aanwezig vermogen, o.a. doordat de overwaarde van een woning moet worden aangemerkt als vermogen. Indien er dus geen sprake is van overwaarde kan in zo'n situatie mogelijk kwijtschelding worden verleend

Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre gemeentelijke risico's kunnen worden afgedekt door weerstandscapaciteit. Deze paragraaf beschrijft de risico's die de bedrijfsvoering van de gemeente in gevaar kunnen brengen. Voldoende weerstandsvermogen voorkomt dat een financiële tegenvaller ons direct dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Daarvoor zetten we weerstandscapaciteit en risico's tegen elkaar af.

Risicobeheersing

Met het principe van integraal management is het sturen op risico's een vast onderdeel van de bedrijfsvoering. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's, de bijbehorende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen deze componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit (A) / Benodigde weerstandscapaciteit (B)

Wij streven naar een weerstandsvermogen dat ten minste voldoende is. Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk is of hoger is dan 1,0.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Weerstandscapaciteit betreft alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat aanpassingen nodig zijn in de begroting en het beleid.

Inventarisatie van risico's (benodigde weerstandscapaciteit)

Een risico is de kans dat een mogelijke gebeurtenis zich voordoet met een negatieve impact voor de organisatie. Om risico's te kwantificeren dienen zowel de kans op als de impact van het risico te worden bepaald. De niet-financiële risico's, zoals imagoschade, worden niet gekwantificeerd. In de programmabegroting en de jaarrekening wordt de risico-inventarisatie geactualiseerd.

1. Overige verstrekte leningen

De gemeente heeft leningen verstrekt in het kader van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Het risico bestaat dat de leningen oninbaar worden. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 10%.

2. Gewaarborgde leningen

Voor tien instellingen binnen de gemeentegrenzen heeft de gemeente een financiële borgstelling afgegeven. Dit betekent dat wanneer de instelling zelf niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen, de gemeente hiervoor zorg moet dragen. De kans dat dit zich voordoet, schatten wij in op 10%.

3. Garantstelling WSW-achtervang

De gemeente is door middel van een garantstelling verbonden aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Mocht een woningbouwvereniging niet aan haar financiële verplichtingen kunnen voldoen, dan zal zij eerst de WSW aangespreken. Wanneer blijkt dat de WSW onvoldoende financiële middelen heeft, worden andere woningbouwverenigingen aangesproken en tenslotte kan de gemeente worden aangesproken. Het vastgoed fungeert in deze situatie als onderpand. Actium is de grootste woningbouwvereniging die actief is binnen de gemeente Westerveld. Actium beschikt over circa 16.000 woningen die verspreid zijn over verschillende gemeenten. In de gemeente Westerveld zijn ongeveer 1.600 woningen (10%) in het bezit van Actium. Naast Actium is woningcorporatie Woonconcept vertegenwoordigd binnen de gemeente. Zij verhuurt één wooncomplex aan een instelling, bestaande uit circa 20 woningen. Op basis daarvan schatten wij dat maximaal 10% opeisbaar is. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 5%.

4. Cybercriminaliteit

Door cybercriminaliteit (o.a. ransomware en fishing) zijn onder andere ICT systemen niet beschikbaar. Het risico ontstaat dat de systemen niet beschikbaar zijn, waardoor de gemeente veel kosten maakt om systemen weer werkend te krijgen. De kosten voor het opnieuw inrichten van de systemen worden geschat op € 2.500.000, het risico schatten wij in op 5%.

5. Algemene uitkering Gemeentefonds

In 2024 ontving de gemeente ruim € 46 miljoen uit het Gemeentefonds. De rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het Gemeentefonds onder andere naar het aantal inwoners, jongeren en uitkeringsgerechtigden, de oppervlakte van de gemeente en de grootte van de watergebieden. Bij de circulaires in mei en september kan het voorkomen dat er wijzigingen zijn in de hoogte van de algemene uitkering. De grootste negatieve bijstelling in de afgelopen jaren was circa 3%. Dit risico schatten wij op € 1.385.000. De kans daarop schatten wij op 10%.

6. Kosten vervanging wegens ziekteverzuim

In de begroting 2025 wordt een bedrag van afgerond € 209.000 geraamd voor vervanging bij ziekte. Hierbij wordt uitgegaan van een ziekteverzuim van 2%. Het verzuimpercentage voor 2024 bedroeg 5,38%. (in 2023: 7,49%). Overschrijding van het budget voor vervanging bij ziekte is toegestaan tot het landelijk gemiddelde verzuimpercentage. Er bestaat een aannemelijk risico dat het werkelijke ziekteverzuim hoger is dan 2%. Gegeven de huidige context wordt het risico geschat op € 250.000. De kans schatten wij op reëel op 70%.

7. Volume ontwikkelingen exploitatie en Sociaal domein

In de begroting hebben we een zo realistisch mogelijke inschatting gemaakt van de

ontwikkelingen in volume en prijs. Er bestaat een risico dat de indexering en zorgvraag bij het Sociaal domein meer toeneemt dan onze inschatting of dat de prijsontwikkeling afwijkt. Hier valt ook de inkomensafhankelijke bijdrage voor de WMO onder (geschatte ontvangst € 200.000). De kans daarop schatten wij in op 10%. De impact schatten we op 5% van de exploitatie. Gezien de ingezette koers om zoveel mogelijk grip te houden rond processen en de budgetresultaten van de afgelopen jaren is dit een realistisch scenario.

8. BTW-compensatiefonds

Er wordt uitgegaan van een lagere aanspraak onder het plafond. Gemeenten mogen deze ruimte meenemen in hun begroting, al blijft voorzichtigheid geboden. Het ministerie van BZK heeft in afstemming met VNG en provinciale toezichthouders een advies opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BOF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt: Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren wij om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF. Volgens de meest recente gegevens is het effect 10.7 punten van de uitkeringsfactor. Provincie Drenthe staat structurele raming toe, mits deze post wordt opgenomen. Er bestaat een risico op uitnutting van het compensatiefonds door alle gemeenten samen. De kans dat dit scenario zich voordoet wordt geschat op 50%.

9. Dividend

Het dividend is zo realistisch mogelijk begroot. Wel geven de partners waarin wij deelnemen geven allen aan dat winsten zullen afnemen en derhalve de uit te keren dividend lager zal zijn. Zo geeft Rendo aan dat het toekomstige dividend gebaseerd zal zijn op een lagere uitkeerbare winst. In vergelijking met de huidige uitkeerbare winst wordt een verlaging voorzien van het dividend. Dat bedrag betreft dus ons risico van lagere inkomsten in de toekomst. Ook Enexis geeft aan dat de dividend uitkering zal dalen. Verder voorziet ook ROVA een lager dividend. Het risico schatten wij op € 225.000. De kans dat het dividend daadwerkelijk lager zal zijn, schatten wij op 20%.

10. Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente participeert in zeven gemeenschappelijke regelingen (te weten SSC-ONS, Reestmond, Veiligheidsregio Drenthe, GGD Drenthe, RUD, Recreatieschap Drenthe en Publiekvervoer Groningen Drenthe). Het risico bestaat dat een gemeenschappelijke regeling te maken krijgt met een financiële tegenvaller, die dan ook de gemeente Westerveld treft. Wij gaan er vanuit dat de lastenverzwaring met maximaal 5% zal toenemen. De kans dat dit scenario zich voordoet schatten wij in op 50%

11. Personeel/inhuur

Op de huidige arbeidsmarkt is het lastig om goed gekwalificeerd personeel te vinden. Door de schaalgrootte van Westerveld betreft het ook vaak functies die door 1 persoon ingevuld worden, waardoor bij het wegvallen van een collega er snel gehandeld moet worden. Hierdoor zien we ons vaak genoodzaakt in te huren, daarbij is het een grote uitdaging om binnen de gestelde budgetten te blijven. Het risico op overschrijding van de bestaande budgetten wordt ingeschat op 50%.

12. Garantstelling projecten

Voor diverse projecten in de openbare ruimte is het risico dat de kosten hoger uitvallen dan begroot vanwege diverse onzekerheden. De kans dat deze garantstelling ingevuld moet worden wordt geschat op 20%.

Samenvatting:

Omschrijving Risico (afgeronde bedragen in €)	I/S	Kans	Impact	Risico in Euro
1. Overige verstrekte leningen (scenario volledig afboeken)	I	10%	679.000	68.000

2. Gewaarborgde leningen (scenario volledig opgeëist)	I	10%	2.158.000	216.000
3. Garantstelling WSW-achtervang (scenario 10% opgeëist)	I	5%	3.216.000	161.000
4. Cybercriminaliteit	I	25%	2.500.000	625.000
5. Algemene uitkering Gemeentefonds	I	10%	1.385.000	139.000
6. Kosten vervanging wegens ziekteverzuim	I	50%	250.000	125.000
7. Volume ontwikkelingen exploitatie/Sociaal domein	I	10%	2.000.000	200.000
8. BTW-compensatiefonds	I	50%	207.000	104.000
9. Dividend	S	20%	225.000	45.000
10. Gemeenschappelijke regelingen (scenario 5% extra)	S	50%	396.000	198.000
11. Personeel/inhuur en bedrijfscontinuïteit	I	25%	1.500.000	375.000
12. Projecten	I	20%	1.000.000	200.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit				2.455.000

Overige risico's

In gebreke stelling

Onder de nieuwe omgevingswet is de systematiek rondom afhandeltermijnen gewijzigd. Er is geen wettelijk voorschrift om een vergunningsaanvraag binnen een gestelde termijn af te handelen. Wel bestaat de mogelijkheid om de gemeente in gebreke te stellen indien de afhandeling redelijkerwijs plaats had moeten vinden. Het is lastig om op voorhand aan te geven wat het financiële risico is.

Effecten milieu op verkoop en ontwikkeling van gronden

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) uitspraak gedaan over de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De RvS oordeelde dat de PAS niet meer als basis voor toestemming voor activiteiten mag worden gebruikt. Dat betekent dat voor veel ruimtelijke ontwikkelingen weer toestemming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) vereist is.

Dit kan via het 'aanhaken', dat wil zeggen als onderdeel van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) of via een aparte natuurvergunning op grond van de Wnb. Gedeputeerde Staten (en in een aantal gevallen het ministerie van LNV) zijn het bevoegde gezag voor deze natuurvergunning.

De gevolgen van de uitspraak halen nog steeds regelmatig het nieuws. Veel initiatieven zijn stil komen te liggen. De uitspraak van de RvS laat ook zien dat er voor het herstel van onze natuur nog flinke stappen nodig zijn. De totale stikstofdepositie moet blijvend worden verlaagd. Gemakkelijke oplossingen hiervoor zijn er niet.

Er zijn nog geen ontwikkelingen in onze gemeente geannuleerd door deze stikstofproblematiek. Samen met de Provincie Drenthe en de andere Drentse gemeenten

wordt het landelijk beleid op de voet gevolgd en gekeken welke maatregelen genomen moeten worden om ontwikkelingen toch doorgang te kunnen laten vinden.

Juridische kosten wolf

Indien er overgegaan wordt tot hoger beroep wordt de gemeente geconfronteerd met nieuwe juridische kosten. Op voorhand is niet in te schatten of dit zal gebeuren en indien het plaatsvindt, wat dan de juridische kosten zullen zijn.

Aansprakelijkheid omtrent lager onderhoudsniveau onderhoud

Doordat niet alle wegen, bomen en civiele kunstwerken aan het vereiste onderhoudsniveau voldoen bestaat het risico dat de gemeente aansprakelijk gesteld wordt voor eventuele schade die hieruit voortkomt. Dit risico is op voorhand niet goed in te schatten.

Onderhoudsplan scholen

Er wordt gewerkt aan het integraal huisvestingsplan (IHP) waar ook de scholen een onderdeel van zijn. Tot het moment dat duidelijk is waar onderhoud of uitbreiding plaats moet vinden, bestaat het risico dat we als gemeente op korte termijn tijdelijke huisvesting moeten gaan regelen. De kosten zijn zeer afhankelijk van de benodigde oplossing en daarom niet in te schatten.

Inventarisatie beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit worden incidentele risico's afgedekt met incidenteel geld en worden structurele risico's opgevangen met structurele middelen.

Op basis van de Nota reserves en voorzieningen is het volgende bepaald:

- De algemene reserves worden volledig meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit;
- De bestemmingsreserves, stille reserves en stille voorzieningen worden niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Deze middelen zijn direct aan te wenden voor de financiële gevolgen van een risico.

Vrij beschikbaar Per 31 - 12 -2024

Algemene reserve 5.321.000

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheid om door middel van een verhoging van belastingen en leges structurele risico's op te vangen. De OZB is de enige belasting die hiervoor in aanmerking komt. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale tarieven (norm van artikel 12) te vergelijken met het tarief dat de gemeente Westerveld hanteert. De onderstaande tabel laat zien dat de onbelaste belastingcapaciteit € 2.393.000 bedraagt. Dit bedrag daalt ten opzichte van de jaarrekening 2023. Immers het OZB-tarief stijgt, waardoor de belastingruimte wordt verkleind.

Soort	WOZ-waarde	Tarief Westerveld	Tarief art. 12	Verschil	Onbenutte capaciteit
OZB eigenaren woningen	3.441.642.000	0,0945	0,1614	0,0669	2.294.000
OZB eigenaren niet-woningen	410.344.000	0,1947	0,1614	-0,0333	-

OZB gebruikers niet-woningen	309.388.000	0,1293	0,1614	0,0321	99.000
Totaal					2.393.000

Beoordeling weerstandsvermogen en kengetal

Op basis van voorgaande inventarisatie resulteert dat in onderstaande beoordeling en confrontatie.

Beoordeling	Per 31-12-2024
Incidentele weerstandscapaciteit	5.321.000
Structurele weerstandscapaciteit	2.393.000
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit (A)	7.714.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit (B)	2.455.000
Weerstandsvermogen absoluut (A-B)	4.077.000
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	3,14

De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt 3,14. Zoals beschreven onder het kopje 'Risicobeheersing' hanteren wij als norm 'voldoende' als sprake is van een bijbehorende ratio weerstandsvermogen van ten minste 1,0. Per saldo wordt voldaan aan ons eigen uitgangspunt. De gemeente kan de geïnventariseerde risico's opvangen. Een kanttekening is op zijn plaats. Wordt de beschikbare weerstandscapaciteit werkelijk benut (ingezet voor tegenvallers) dan heeft dit consequenties voor de solvabiliteit en/of de lokale lasten.

Financiële kengetallen normen

In onderstaande tabel worden de uitkomsten van de financiële kengetallen weergegeven. De gezamenlijke toezichthouders hebben de financiële kengetallen gecategoriseerd en bandbreedtes bepaald. De categorieën variëren van minst risicovol en gemiddeld risicovol tot meest risicovol. Per kengetal wordt een korte toelichting gegeven.

Beoordeling vanuit het interbestuurlijk toezicht	Minst risicovol	Gemiddeld risico	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90 - 130%	>130%
Solvabiliteitsratio (1)	>50%	20 - 50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20 - 35%	>35%

Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95	95 -105	>105

Financiële kengetallen

Excel-tabel

Financiële kengetallen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. Netto schuldquote	22,2%	21,9%	17,1%	11,4%	2,3%	-1,14%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	21,6%	20,8%	18,3%	9,4%	1,3%	-1,9%
3. Solvabiliteitsratio (1) incl. bestemmingsreserves	38,4%	34,2%	35,2%	37,3%	41,0%	44,0%
4. Solvabiliteitsratio (2) excl. Bestemmingsreserves	2,9%	4,6%	8,4%	12,8%	14,9%	14,2%
5. Grondexploitatie	-1,3%	-2,5%	-0,6%	-2,8%	-1,3%	0,1%
6. Structurele exploitatieruimte	-2,5%	-0,9%	2,8%	6,4%	11,0%	6,1%
7. Belastingcapaciteit	89,1%	92,2%	96,8%	98,3%	96,1%	87,3%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen de netto schuld en de totale exploitatieomvang aan. De gezamenlijk toezichthouders beschouwen een netto schuldquote kleiner dan 90% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2024 een netto schuldquote van -1,14%, wat beschouwd wordt als minst risicovol.

Het kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is een raming van het totaal van alle financiële activa, met uitzondering van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Omdat bij leningen een onzekerheid kan bestaan of deze allemaal worden terugbetaald wordt er hierbij onderscheid gemaakt door het kengetal ook zonder de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen is in de exploitatie, en daarmee ook wat dit betekent voor de schuldenlast. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen in 2024 is -1,9%, wat laat zien dat er praktisch gezien geen vreemd vermogen is.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente Westerveld in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit voor de financiële weerbaarheid van de gemeente is. De solvabiliteitsratio geeft de verhouding van het eigen vermogen inclusief bestemmingsreserves ten opzichte van de totale balansomvang aan. De gezamenlijke toezichthouders beschouwen een solvabiliteitsratio groter dan 50% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2024 een solvabiliteitsratio van 44,0%. Door dit positieve resultaat kan er een toevoeging aan de algemene reserve gedaan worden.

Een solvabiliteitsratio exclusief bestemmingsreserves geeft een beter beeld van de vermogenspositie van gemeenten. Omdat de gemeenteraad zelf bestemmingsreserves kan opheffen en toevoegen aan de algemene reserve wordt vaak alleen naar de solvabiliteitsratio (1) gekeken. De mogelijkheid bestaat om een bedrag uit de bestemmingsreserves ter dekking voor de kapitaallasten te gebruiken, waardoor de bestemmingsreserves die hiervoor worden ingezet niet zonder consequenties voor bezuinigingen op de exploitatie zijn door te

voeren, is het ook gewenst om de volgende ratio te betrekken in het oordeel over de financiële positie van de gemeente.

Grondexploitatie

Dit ratio laat de verhouding zien tussen de waarde van de grond en de totale baten. Hoe minder grond de gemeente heeft verkocht, hoe hoger de grondpositie is en hoe hoger de boekwaarde en dit ratio. De gezamenlijke toezichthouders vinden een grondexploitatie ratio van boven de 35% het meest risicovol. De gemeente Westerveld heeft in 2024 een grondexploitatie ratio van 0,1%. Dit wordt gezien als minst risicovol.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding aan tussen het structurele exploitatieoverschot (of tekort) en de totale exploitatieomvang. De gezamenlijke toezichthouders vinden een structurele exploitatieruimte groter dan 0% het minst risicovol. De gemeente Westerveld beschikt in 2024 over een structurele exploitatieruimte van 6,1%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de hoogte van de woonlasten aan (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) van een meerpersoonshuishouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De gezamenlijke toezichthouders vinden een belastingcapaciteit kleiner dan 95% het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft in 2024 een belastingcapaciteit van 87,3%. Als grens wordt vaak 105% aangehouden.

Ten opzichte van 2023 is de belastingcapaciteit in 2024 gedaald. Dit komt doordat de landelijk gemiddelde woonlasten gestegen zijn in 2024, terwijl de gemiddelde woonlasten van de gemeente Westerveld nagenoeg gelijk zijn gebleven. Dit leidt tot een daling in belastingcapaciteit en geeft de gemeente meer ruimte om de tarieven te verhogen.

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen beschrijft de realisatie van het beleid dat betrekking heeft op wegen, civieltechnische kunstwerken, riolering, water en groen, gebouwen en overige ruimte (begraafplaatsen, sportvelden en speellocaties). Er wordt ingegaan op de kwaliteit van de openbare ruimte, de vertaling van de financiële consequenties en de voortgang van het geplande onderhoud.

Algemeen kwaliteitsniveau

In de gemeente Westerveld is de kwaliteit van de openbare ruimte vastgelegd in de BrinQ-visie. In de BrinQ-visie wordt onderscheid gemaakt in basisvoorwaarden en onderscheidende waarden. De eerst genoemde voorwaarden hebben vooral betrekking op de kwaliteit van de openbare ruimte, de tweede gaat vooral over de beleving van het gebied.

De basisvoorwaarden zijn randvoorwaarden waarin in alle gevallen en overal aan moet worden voldaan. Er worden vier basisvoorwaarden onderscheiden:

Deze waarden drukken uit hoe de gebruiker zich op een plek wil voelen: het is er schoon en heel, veilig, toegankelijk en hij/zij wil de ruimte duurzaam doorgeven aan toekomstige gebruikers. Hoewel er niet een directe relatie is tussen deze waarden en de technische kwaliteit volgens de CROW-meetlat, kan in z'n algemeenheid worden gesteld dat sprake moet zijn van een basis min niveau (kwaliteit tussen B- en C-niveau). Daarnaast zijn vier onderscheidende waarden naar voren gekomen uit het belevingsonderzoek (expedities en enquête):

Deze onderscheidende waarden zijn plaatsgebonden en hoeven niet overal hetzelfde te zijn. Voor de productonderdelen verharding, groen en meubilair wordt in het BrinQ de gewenste kwaliteit aangegeven. De riolering en gebouwen behoren niet tot het BrinQ. Voor riolering is het vastgestelde Watertakenplan (voorheen GRP) leidend en voor het onderhoud aan onze gebouwen is sober en doelmatig het uitgangspunt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de door de raad vastgestelde beheersplannen.

Naam / Omschrijving	Vastgesteld	Planning	Wegen	Riolering	Groen en water	Gebouwen	Overige ruimte
BrinQ-visie	2018	2025	✓		✓		✓
Wegenbeheerplan	2022	2025	✓				

Beheerplan kunstwerken	2018	2025	✓			
Visie op groenstructuur	2017				✓	
Beleid- en beheerplan brinken gemeente Westerveld	2013				✓	
Riolering en waterprogramma 2023-2028	2022			✓	✓	
Beheerplan waterpartijen	2016				✓	
Beleidsplan openbare verlichting	2022	2026	✓			
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	2020		✓			
Beleidsnota duurzaamheid	2020			✓	✓	✓
Meerjaren onderhoudsplan gebouwen	2021	2025				✓
Duurzaam meerjaren onderhoud- en investeringsplan gebouwen	In uitvoering	2025				✓
Boombeleidsplan	2023				✓	

Wegen

De kwaliteit van de (zand)wegen en paden maken deel uit van het BrinQ. In de BrinQ-visie gelden voor wegen de basiswaarden schoon, heel en veilig. Vertaald naar kwaliteitsniveaus

volgens de CROW-meetlat betekent dit een combinatie van basisniveau (kwaliteitsniveau B) en een niveau laag (kwaliteitsniveau C). Het merendeel van de wegen word onderhouden op niveau C (laag) Conform de BBV-richtlijnen wordt onderscheid gemaakt in klein- en grootonderhoud en reconstructie en vervangingen. Voor het planmatig onderhoud van de wegen (grootonderhoud en reconstructie en vervangingen) is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Voor het grootonderhoud is een voorziening aanwezig en investeringen worden jaarlijks via de planning- en controlcyclus aangevraagd. Derhalve zijn op dit moment geen structurele achterstanden in het onderhoud aanwezig. Wel dient hierbij de opmerking te worden gemaakt dat om de jaarlijkse dotatie minder snel te laten stijgen gekeken is binnen de kwalitatieve planning (planjaar 1 t/m5) van het wegenbeheerplan of er wegen zijn waar de voorgestelde onderhoudsmaatregel aangepast, afgezwakt of uitgesteld kan worden. Wegen die hiervoor in aanmerking komen, zijn bijvoorbeeld doodlopende wegen waar geen woningen aan staan of wegen met uitsluitend een agrarische functie, wegen met een gecombineerde functie van zowel agrarisch gebruik als knooppuntenfietsroute omvormen naar een betonverharding en een afgezwakte onderhoudsmaatregel toepassen zonder dat dit meteen tot kapitaalsvernietiging leidt. Er is dan sprake van een beperkt risico op schadeclaims en voldoen aan wettelijke eisen.? De openbare verlichting valt eveneens onder wegen. In het 'Licht en duisternisplan' is het beleid ten aanzien van de verlichting verwoord.

Wegen	Eenheid	Hoeveelheid
Verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom		
Rijbanen	m2	1.867.867
Fietspaden	m2	259.744
Voetpaden	m2	126.304
Parkeervlakken	m2	79.166
Overige	m2	217
Totaal verhardingen	m2	2.333.298
Semi-verharde paden	m2	584.100
Zandwegen	m2	468.000
Bermen	m2	2.368.746
Civiele kunstwerken	stuk	73
Lichtmasten	stuk	4.656
Verkeersborden	stuk	4.200

Uitgevoerd in 2024

- We hebben het volgende project in de openbare ruimte gerealiseerd:
Ruimtelijk Actieplan Havelte, gebied Molenweg.
- Groot onderhoud en vervanging Eemster, Wapserveenseweg te Wittelte, Veldhuizenweg, Lhee. Euringerkerkweg te Havelte, Groningerweg te Diever
- We hebben de fietsnota opgesteld.

Financiële consequenties Wegen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6820101 Wegbeheer	-1.198	-1.373	-1.217	-1.253	-36
6820102 Grootonderhoud wegen	-2.579	-2.631	-2.706	-2.693	13
Totaal onderhoudsbudget	-3.776	-4.003	-3.923	-3.947	-24

Financiële consequenties Kunstwerken

Dit betreft de uitgaven conform het meerjaren onderhoudsplan kunstwerken. De uitgaven worden 'bekostigd' uit de voorziening voor kunstwerken. Voor het op peil houden van deze voorziening wordt jaarlijks € 130.000 gedoteerd.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6820106 Onderhoud civiele kunstwerken bruggen	-163	-53	-53	-46	7
Totaal onderhoudsbudget	-163	-53	-53	-46	7

Riolering

In het samenwerkingsverband Fluvius is met waterschap Drents Overijsselse Delta en de zes daarin liggende gemeenten het Riolering en Water Programma 2023 – 2028 (RWP) opgesteld.?

Het RWP geeft aan hoe invulling wordt gegeven aan de wettelijke gemeentelijke watertaken en een een programmering voor de activiteiten in de planperiode.

Riolering	Eenheid	Hoeveelheid
Vrijvervalriolering	km	234,7
Persleidingen	km	204
Rioolgemalen	stuk	574
Bergbezinkbassin	stuk	10
Sloten binnen bebouwde kom	km	27

Wadi's en waterpartijen	stuk	21
-------------------------	------	----

Uitgevoerd in 2024:

Activiteiten gemeentelijke watertaken, waaronder:

- Het dagelijkse beheer en onderhoud afvalwater, hemelwater en grondwater
- Rioolinspecties compleet en actueel maken
- Reparaties en vernieuwing van areaal (integrale aanpak)
- Het afstemmen van nieuwe Ruimtelijke Ontwikkelingen en de vernieuwingsopgaven voor de riolering op andere opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie, wegbeheer en dorpsvernieuwing.
- Onderzoeksprojecten met een regionaal karakter onder de paraplu van Fluvius:
- Gezamenlijke monitoring systeem functioneren
- Gebiedsgerichte uitwerking rioolssystemen - bouwsteen Omgevingsplan
- Klimaatadaptatie gericht tegen wateroverlast en droogte.

Financiële consequenties Rioleringen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6870201 Rioleringzorg beheer	-865	-741	-741	-932	-192
6870202 Rioleringzorg nieuw Waterplan	-881	-923	-923	-870	52
6870204 Waterkering en afwatering	-811	-770	-790	-771	19
Gerealiseerd resultaat	-2.558	-2.433	-2.453	-2.573	-120

Meerjarig grootonderhoud Rioleringen

Dit betreft de uitgaven conform het meerjaren onderhoudsplan riolering. Deze worden 'bekostigd' uit de voorziening voor riolering. Voor het op peil houden van deze voorziening wordt jaarlijks € 700.000 gedoteerd.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6870202 Rioleringzorg nieuw Waterplan	-127	-440	-95	-99	-4
Meerjarig onderhoud riolen	-127	-440	-95	-99	-4

Groen en water

De kwaliteitsniveaus van het groen en de waterpartijen maken deel uit van de BrinQ-visie, die in 2018 is vastgesteld. Deze visie is vertaald in een beheersplan voor het onderhoud van groen en water. De financiële vertaling daarvan werkt door in deze begroting. Voor watergangen en duikers is een meerjarig beheer- en onderhoudsplan opgesteld.

Groen en water	Eenheid	Hoeveelheid
Bomen	stuk	53.000
Bos(plantsoen)	m2	881.800
Heesters	m2	153.400
Hagen	m1	13.200
Gras / gazon	m2	965.800
Waterpartijen	km	580

Uitgevoerd in 2024

- In de kernen (Darp, Havelterberg, Wapserveen, Nijensleek, Frederiksoord, Doldersum, Wapse) zijn diverse plantvakken gerenoveerd. De technische kwaliteit was in slechte staat. Het grondwerk is uitgevoerd door onze eigen buitendienst waarna de medewerkers ROVA de beplanting hebben aangebracht. Ook een groot gedeelte van de Meerkamp is gerenoveerd. Hierbij zijn de bewoners vooraf geïnformeerd dmv een brief met QR code. Hiermee kon met vooraf zien welke plantvakken gerenoveerd werden en welke beplanting werd aangebracht. Dit is een methode die we vaker willen toepassen.
- Uitvoering gegeven aan ons bomenplan. Rayon D is gesnoeid, er zijn 179 bomen geplant en 259 st geveld.
- De storm van augustus heeft de extra werkzaamheden met zich meegebracht. De buitendienst en aannemers zijn minimaal een week bezig geweest met het opruimen van stormschade. In totaal zijn er 183 st bomen geveld vanwege deze storm.
- Beheerplan Brinken- op twee brinken grondonderzoek laten uitvoeren waarna toepassing van Bokashi is gedaan. Ok zijn diverse monumentale bomen behandeld volgens de TFI methode (lucht en voeding onder de kroon aanbrengen)
- Het jaarlijks regulier onderhoud aan de watergangen is door de contractpartners (onder andere dorpskrachten) uitgevoerd. Aanvullend zijn diverse watergangen met achterstallig onderhoud vrijgemaakt van overhangend groen en is de functie hersteld. Het volgende is onder andere uitgevoerd:
 - Extra maaikorven bij Boschoord
 - Opschonen van watergangen in Doldersum
 - Opschonen van watergangen rondom Havelte

Financiële consequenties Groen en water

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6850701 Bosbezit landschapsbeheer en onderhoud bomen	-795	-618	-718	-789	-71
6850702 Plantsoenen en openbaar groen	-1.283	-1.235	-1.626	-1.527	99
Totaal onderhoudsbudget	-2.079	-1.853	-2.344	-2.316	28

Gebouwen

Het planmatig onderhoud is vastgelegd in een meerjaren onderhoudsplan op een niveau 'sober en doelmatig'. Voor het planmatig onderhoud is per gebouw een voorziening aangemaakt. Er zijn voldoende middelen aanwezig om het onderhoudsniveau te kunnen halen. In 2025 worden onze meerjarige onderhoudsplanningen geactualiseerd waarna deze in 2026 voor de komende 4 jaar kunnen worden vastgesteld door de Raad.

Dit doen we eens per 4 jaar per vastgoedobject volgens de geldende kwaliteitsnorm (nen2767), we toetsen hiermee onafhankelijk of het gestelde onderhoudsniveau behaald wordt. Hiermee worden de kosten voor het onderhoud voor de komende 20 jaar inzichtelijk gemaakt. Het MJOB en de uitkomsten van de inspectie worden toegevoegd aan het beheers programma GBI, welke al gebruikt worden binnen de gemeente Westerveld.

Gebouwen	Eenheid	Hoeveelheid
Gemeentelijk vastgoed	stuk	38
Sportaccommodaties)	stuk	15

Uitgevoerd in 2024

- Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, toegankelijk, betaalbaar, duurzaam, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig gehouden/gemaakt.
- Uitvoering gegeven aan het duurzame meerjaren onderhoudsplanung, incl. genomen duurzaamheidsmaatregelen (afname energieverbruik en reductie CO2-uitstoot).

Financiële consequenties Gebouwen

Bedragen x €1.000

Meerjarig onderhoud gebouwen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil JR 2024
6800304 Voormalige werf Havelte van Helomaweg	0	-4	-4	-30	-27
6800307 Voormalige school Heidehoek Vledderveen	0	-8	-8	0	8
6800309 Brink 4 Dwingeloo	-4	-18	-18	-2	17
6800312 Voormalige school Darp	-4	-7	-7	-9	-2
6800401 Bestuurscentrum	-179	-165	-165	-160	5
6800402 Gemeentewerf Tractie	-53	-25	-25	-61	-36
6810101 ProactiePreparatie	-23	-73	-73	-31	42
6830402 Toerisme en Recreatie	-8	-8	-8	-6	2
6840203 Brede School Dwingeloo De Twingel	-5	-9	-9	-6	3
6850203 Sporthal Dwingeloo	-111	-26	-26	-45	-19
6850204 Sporthal De Spronk	-14	-36	-36	-1	34
6850504 Kerktorens molens en onderduikershol	-83	-45	-45	-16	29
6860112 Accommodaties sociaal cultureel werk	-19	-24	-24	-25	-1
6870303 Afvalbrengstation Havelte	-19	-214	-214	-176	38
6870501 Begraafplaatsen	-6	-9	-9	-1	7
Totaal onderhoudsbudget	-530	-671	-671	-570	101

Overige ruimte

Het kwaliteitsniveau van de begraafplaatsen is vastgelegd in de BrinQ-visie. Voor onderhoud aan de speelvoorzieningen geldt dat veiligheid en de daarmee gepaarde aansprakelijkheid maatgevend is. Sportvelden worden op een basisniveau onderhouden.

Overige ruimte	Eenheid	Hoeveelheid
Speellocaties	stuk	69
Speeltoestellen	stuk	409

Sportvelden	stuk	21
Begraafplaatsen	stuk	7

Uitgevoerd werk 2024

- Onderhoud sportvelden conform raambestek. Er is een veld genoveerd (BEW).
- Er is een robotmaaier aangeschaft voor het sportcomplex in Dwingeloo.
- Speeltoestellen worden veilig gehouden, en wanneer dit niet meer mogelijk is wordt het speeltoestel verwijderd. Vervanging is binnen het huidige budget niet meer mogelijk. We zijn gestart met het opstellen van een visie op spelen.
- Er is gestart met de voorbereiding van het verwijderen van monumenten op begraafplaatsen.

Financiële consequenties overige ruimte

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
6850202 Groene sportvelden en terreinen	-181	-163	-170	-195	-25
6850703 Speel terreinen	-106	-164	-171	-174	-3
6870501 Begraafplaatsen	-457	-453	-472	-461	12
Totaal onderhoudsbudget	-744	-779	-813	-829	-16

Paragraaf D Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering beschrijft de wijze waarop binnen de gemeente Westerveld gelden worden belegd of worden aangetrokken. In deze paragraaf komen achtereenvolgens de ontwikkeling van de schuldpositie, de ontwikkeling van de rente, het schatkistbankieren en het risicobeheer aan bod.

Uitvoering treasurybeleid

We zetten het bestaande treasurybeleid in 2024 voort. We zorgen ervoor dat er continu inzicht is in de uitgaande en inkomende gemeentelijke geldstromen. De interne sturing is gericht op beperking van de schuldenlast, kostenefficiency, voorkoming van renterisico's en maatwerkfinanciering. We volgen de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. We zorgen voor voldoende liquiditeit en solvabiliteit zodat we zowel op korte als op de langere termijn aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen. We bewaken de houdbaarheid van onze schuldpositie. We trekken alleen dan externe financieringsmiddelen aan als dat met het oog op de uitoefening en financiering van de publieke taak noodzakelijk is. Het rentebeleid in de begroting 2024 en de meerjarenramingen zijn gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen. In 2024 hebben we geen (kasgeld) lening aangetrokken.

Ontwikkeling van de schuldpositie

Elk jaar inventariseren we onze financieringsbehoefte. Deze wordt vooral bepaald door de investeringen en besteding van de middelen uit de bestemmingsreserve. Omdat het saldo van deze laatste afneemt, daalt de financieringscapaciteit van het eigen vermogen. En daarmee stijgt de externe financieringsbehoefte. Daarnaast zullen door het nieuwe meerjarig onderhoudsplan wegen in de eerste jaren de stortingen in de voorzieningen hoger zijn dan de onttrekkingen waardoor deels kan worden voorzien in een interne financiering. Verder houden we rekening met de ontwikkeling van het resultaat. Zo bepalen we of er nieuwe leningen afgesloten moeten worden, of we eerder kunnen aflossen en of we andere financieringskeuzes willen maken. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van (bestaande) aangetrokken leningen. De gemeentelijke leningenportefeuille omvat eind 2023 in totaal negen langlopende leningen met een gezamenlijke omvang van € 13,8 miljoen.

Lening	Laatste Jaar aflossing	Boekwaarde 31-12-2023	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2024	Rente %
BNG 89538	2024	91	91	0	4,53%
BNG 90058	2024	91	91	0	5,02%
BNG 98177	2028	1.000	200	800	4,77%
BNG 112544	2044	2.520	120	2.400	1,33%
BNG 113821	2025	1.600	800	800	0,15%
BNG 115758	2047	5.760	240	5.520	2,05%
BNG 116153	2032	2.700	300	2.400	2.76%
Totaal leningen		13.762	1.842	11.920	1,61%

De omvang van de vaste schuld van de gemeente is in 2024 als gevolg van reguliere aflossing af met bijna € 2,0 miljoen afgenomen ten opzichte van 2023.

Ontwikkeling schuldpositie

In onderstaande tabel geven we inzicht in de geraamde ontwikkeling van de omvang van de vaste geldlening en de omvang van de kasgeldleningen. We maximeren de inzet van de kasgeldleningen binnen de zogenaamde kasgeldlimiet alvorens wordt overgegaan tot het aantrekken van vaste geldleningen. Actuele rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt spelen daarbij een rol. De negatieve rente op kasgeldleningen in 2021 is door het ECB-beleid van renteverhogingen omgeslagen in een positieve (te betalen) rente.

Ontwikkeling schuldpositie (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste geldleningen	12.730	13.762	11.920	10.260	9.400
Kasgeldleningen	3.100	3.100	-	-	-
Totaal externe financieringsbehoefte	15.830	14.161	11.920	10.260	9.400

Uitstaande leningen

Er zijn geen andere uitstaande leningen.

Rentebeleid

We zetten het bestaande rentebeleid in 2023 voort. Dat beleid is gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen. Het interne rentebeleid en het daaraan gekoppelde rente-omslagstelsel voldoen aan de voorschriften en bepalingen uit het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Renteverwachtingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt was in de afgelopen jaren mede als gevolg van monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) ongekend laag. Daarin komt nu verandering. De inflatie is hoog en de economische vooruitzichten zijn somber. Het rentepeil op de geld- en kapitaalmarkt is van veel factoren en internationale ontwikkelingen afhankelijk.

Renteschema jaarrekening 2024

De nieuwe begrotings- en verantwoordingsvoorschriften schrijven voor dat gemeenten de wijze waarop ze de rentelasten aan de gemeentelijke producten, programma's en projecten toerekenen in de begroting en in de jaarrekening zichtbaar maken. De doelstelling daarvan is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeente de verwachte rentelasten opnemen in de begroting en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

In onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rente toerekening.

Renteschema jaarstukken 2024

a.	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	+/ +	270.149
b.	De externe rentebaten voor de korte en lange financiering	-/-	383.658
Saldo rentelasten en rentebaten			- 113.50 9
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	3.429
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-74.134
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend.	+/ +	0
Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente			-42.804
d1.	Rente over eigen vermogen	+/ +	0

d2.	Rente over voorzieningen	+/ +	0
Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente			-42.804
e.	De aan de taakvelden toegerekende rente	-/-	270.368
Renteresultaat op het taakveld Treasury			- 313.17 2

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's kent de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) een tweetal richtlijnen waar gemeenten zich in de uitvoering van treasurybeleid aan moeten houden. Dat zijn: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast stelt de wet beperkingen aan het extern beleggen van overtollige middelen. Dat ligt vast in de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de netto kortlopende schuld van de gemeente. Het geeft het volume aan dat de gemeente maximaal mag invullen met geldleningen met een looptijd korter dan een jaar. Het maximum bedraagt 8,5 % van het begrotingstotaal van de begroting. Op basis van de cijfers in de begroting 2024 bedroeg de norm voor het jaar 2024 € 5,5 miljoen. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet een vaste geldlening worden aangetrokken of moet gemotiveerd worden waarom hier niet voor is gekozen. In deze begroting ramen we vanwege de additionele financieringsbehoefte een beperkt gebruik van kasgeldleningen. De gemeente mag de kasgeldlimiet niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Als die situatie zich voordoet moet de gemeente de provincie daarover informeren en een plan aanbieden waarin wordt aangegeven hoe en op welke termijn weer aan de kasgeldlimiet wordt voldaan. Daarvan is door de externe langlopende financiering geen sprake. We maken bij de voorziening in de dagelijkse financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruik van de gunstige rentestanden op de geld- en/of de kapitaalmarkt.

Een overzicht van de verwachte ontwikkeling van de netto vlottende schuld ten opzichte van de kasgeldlimiet wordt hierna weergegeven.

Kasgeldlimiet 2024	Letter	Begroting	Realisatie	Vershil
<u>Vlottende schulden</u>				
Opgenomen kasgelden < 1 jaar		0	0	0
Totaal Vlottende schulden	a	0	0	0
<u>Vlottende middelen</u>				
Tegoeden in rekening courant		275	259	-16

Courante gelden in kas		5	12	7
Totaal Vlottende middelen	b	280	271	-9
Netto vlottende positie (schuld)	c=a-b	280	271	-9

Beoordeling kasgeldlimiet

Begrotingstotaal (baten)	d	64.274	76.319	12.045
Percentage conform de regeling	e	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	f=d*e	5.463	6.487	1.024
Ruimte (+) c.q. overschrijding van de kasgeldlimiet (-)	g=f-c	5.183	6.216	1.033

Renterisiconorm

De renterisiconorm is het bedrag dat de gemeente in enig jaar maximaal mag (her)financieren. Dit om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie van aflossingen en renteherzieningen op de lopende leningen plaatsvindt en zo het risico van de ontwikkeling van kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie te beperken. De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal bij aanvang van dat jaar. De norm (wet FIDO) stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking kan komen voor herfinanciering of renteherziening. Gemeenten hebben de plicht om te informeren ten aanzien van het renterisico dat zij over hun vaste schuld lopen.

Onderstaande tabel laat zien dat we binnen de grenzen van de risiconorm blijven. Het renterisico in de leningenportefeuille is in 2023 goed gespreid en er is de komende jaren sprake van voldoende ruimte voor (her)financiering.

Beoordelen risico's	Letter	Begroot 2024	Realisatie 2024	2025	2026	2027
Renterisico: Renteherzieningen	a	-	-	-	-	-
Renterisico: Aflossingen	b	1.842	1.842	1.660	860	860
Renterisico's	c=a+b	1.842	1.842	1.660	860	860

Berekening renterisiconorm

Begrotingstotaal (totaal baten)	d	64.274	76.319	66.360	62.201	62.421
Percentage conform de regeling renterisiconorm	e	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	f=d*e	12.855	15.264	13.272	12.440	12.484

Toetsing risico's aan de renterisiconorm

Ruimte binnen (+) c.q. overschrijding(-) van de norm	g=f-c	11.013	13.422	11.612	11.580	11.624
---	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Schatkistbankieren

Invoering van het schatkistbankieren, beperkt de eigen beleggingsmogelijkheden van de gemeente. Als er sprake is van overtollige financieringsmiddelen waarvan de omvang uitgaat boven het wettelijk vastgestelde drempelbedrag dan worden die middelen door het Rijk afgeroomd ten gunste van de 'schatkist' bij het Ministerie van Financiën. De overtollige gelden van de gemeente worden overgeboekt naar een bankrekening van het ministerie van Financiën. Een klein deel van het saldo mag als werkkapitaal worden aangehouden. Dit betreft een bedrag van 2,0% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2,5 miljoen. Voor Westerveld betreft dit een bedrag van € 1.285.000. Het treasurybeleid is gericht op voorkoming van overliquiditeit. We zijn daarin echter afhankelijk van omvang en verloop van inkomende geldstromen. Hieronder staan de bedragen op de laatste dag van het kwartaal.

Gemiddelde saldi	Norm 2% begrotingstotaal	Werkkapitaal	Kwartaaltoets kleiner dan de norm	Schatkistbankieren
1e kwartaal	1.285.000	126.405	ja	7.526.247
2e kwartaal	1.285.000	251.157	ja	10.833.452
3e kwartaal	1.285.000	250.936	ja	11.222.920
4e kwartaal	1.285.000	251.140	ja	10.176.439
Gemiddelde per jaar	1.285.000	219.910	ja	9.939.764

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft de sturing en beheersing van de ondersteunende processen binnen de organisatie. Een aantal van deze ondersteunde processen zijn:

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- Personeel & organisatie (HRM)
- Inkoop, aanbesteding en contractmanagement
- Informatievoorziening en automatisering (ICT)

Financien, toezicht en controle op de eigen organisatie

Investeringsbeleid

De geplande investeringen zijn per programma toegelicht.

Interne controle en rechtmatigheid

Het afgelopen jaar was een belangrijk jaar voor de rechtmatigheid. Het jaar 2024 is het tweede jaar waarop het college van burgemeester & wethouders zelf een verklaring aflegt over de rechtmatigheid. Om deze verklaring betrouwbaar af te kunnen leggen zijn we in Westerveld gaan werken volgens het 3 lijnen principe. De eerste lijn als verantwoordelijke voor controles in het primaire proces, de tweede lijn verantwoordelijk voor de controles rond rechtmatigheid en de derde lijn als verantwoordelijke voor de verbijzonderde interne controle (de review op de controles van de tweede lijn). De rechtmatigheidsverantwoording wordt als een aparte bijlage meegenomen in deze rapportage. In deze paragraaf lichten we de bevindingen toe omtrent de interne controle en rechtmatigheid.

Rechtmatigheidsverantwoording college

Vanaf 2023 moet het college van de gemeente Westerveld expliciet verantwoording afleggen over de naleving van regels die belangrijk zijn voor de financiële situatie van de gemeente. Dit wordt de rechtmatigheidsverantwoording genoemd. Het college is al verantwoordelijk voor de naleving van deze regels, maar vanaf 2023 moet ze hier zelf ook verslag van doen. Dit betekent dat een uitspraak wordt gedaan of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:

- Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 22 januari 2025 door de raad is vastgesteld;
- Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die de raad stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Voor de uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de gemeenteraad een zogenaamde verantwoordingsgrens en rapporteringsgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens is de grens die bepaald waarbinnen het niet naleven van de hierboven genoemde criteria akkoord is. Deze grens dient tussen de 0% en de 3% te zijn. In de raadsvergadering van 19 december 2023 heeft de gemeenteraad deze vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief dotatie aan de reserves. Voor de jaarrekening 2024 betreft dit (afgerond) € 764.170. De rapporteringsgrens is de grens van fouten waarboven de raad geïnformeerd wil worden.

De rapporteringsgrens is eveneens vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief dotatie aan de reserves. Hieronder hebben wij per criterium de bevindingen gerapporteerd in lijn met de door de raad vastgestelde grenzen.

Onderdeel	Toelichting	Bedrag
A. Begrotingscriterium		
	Overschrijding lasten programma's begroot versus werkelijke	€ 4.294.000
	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 2.340
	Ongeautoriseerde reserve mutaties	€ 0
	Onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of hogere of lagere baten dan begroot die niet tijdig met begrotingswijzigingen zijn aangepast.	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		€

	4.296.340
--	-----------

Totaal van begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 t/m 2) dat past binnen het vooraf gestelde beleid en daarmee als acceptabel is geduid onder verwijzing naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 4.296.340
Resterende saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0

B. Voorwaardencriterium

Inkopen ten onrechte niet EU aanbesteed	€ 4.516.182
---	-------------

C. M&O criterium

Geen bevindingen	€ 0
------------------	-----

Totaal	€ 8.812.522
---------------	--------------------

Begrotingscriterium

Er is bij 6 programma's een onrechtmatigheid geconstateerd als gevolg van de overschrijding van de begrote lasten. Dit betreffen de volgende programma's: 0. Bestuur, 1. Veiligheid, 2. Verkeer en vervoer, 5. Sport, cultuur en recreatie, 6. Sociaal domein en de overige programmaonderdelen. Voor de nadere toelichting van de overschrijdingen verwijzen wij naar de programmaverantwoording. In de financiële verordening heeft de raad aangegeven welke begrotingsonrechtmatigheden acceptabel zijn. Voor alle begrotingsonrechtmatigheden bij de programma's is sprake van een acceptabele overschrijding. De overschrijding van investeringskredieten hebben betrekking op een drietal kredieten. In alle gevallen is sprake van een acceptabele overschrijding.

Voorwaardencriterium

Ten aanzien van het voorwaardencriterium zijn onrechtmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Europese aanbestedingsregels. In totaal gaat het om een onrechtmatigheid van € 4.516.182. De onrechtmatigheden zien toe op:

- Inhuur van beveiliging rondom de verschillende opvanglocaties in de gemeente Westerveld.
- Het onderhoud aan elementverhardingen.

Voor beide situaties is in 2025 opnieuw een inkoopprocedure gestart om de onrechtmatigheid op te lossen. Hierdoor zal in 2025 nog een kleine onrechtmatigheid resteren, waarna beide dossiers opgelost zijn.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium

Op het gebied van misbruiken oneigenlijk gebruik zijn vanuit onze uitgevoerde werkzaamheden geen bijzonderheden geconstateerd.

Totaal conclusie

Ten aanzien van de rechtmatigheid concluderen wij dat de totale onrechtmatigheid € 8.812.522 betreft, dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 764.170. Van de onrechtmatigheid wordt € 4.296.340 als acceptabel bestempeld.

Doelmatigheid

In 2024 is conform het 'Onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid Westerveld 2023' een doelmatigheidsonderzoek afgerond omtrent de 'kostendekkenheid leges vergunningen'. De conclusie van het onderzoek was dat er geen kostendekkende leges in rekening gebracht worden voor de leges omgevingswet en de leges APV. Voor beide processen geldt dat nieuwe wet- en regelgeving nog geïmplementeerd moet worden. Een aanbeveling was om voldoende inzicht te creëren door het vastleggen van benodigde gegevens zoals uren en legessoorten. Op basis van dit inzicht kan dan een plan van aanpak opgesteld worden om de leges stapsgewijs te verhogen. Daarnaast was een aanbeveling om ook externe advisering op basis van een percentage door te belasten aan de gebruiker en niet meer volgens de huidige systematiek, een vast tarief per advies.

Fraude

In 2024 is een gemeentebrede fraude risico-inventarisatie gedaan waarbij alle teams actief meegedacht hebben bij het in kaart brengen van risico's binnen hun beleidsveld en ook door mee te denken aan mogelijke beheersmiddelen. Het onderwerp fraude zal daarbij een jaarlijks terugkerend thema worden wat met de medewerkers besproken zal worden. De belangrijkste conclusie van de risico-inventarisatie is dat de meeste risico's ontstaan door menselijk handelen. Het jaarlijks bespreekbaar maken van het herkennen van fraude, het voorkomen van fraude en het handelen als er wel sprake is van een fraude-risico zorgt dat het risico op fraude geminimaliseerd wordt.

Een onderdeel van fraude is 'misbruik en oneigenlijk gebruik'. Om te kunnen voldoen aan de vereisten vanuit de rechtmatigheid is hier specifiek aandacht aan geschonken. Met name via interim- en jaarrekeningcontrole zijn door middel van lijncontroles en steekproeven de processen beoordeeld op risico's en fouten. Er is gekeken per proces hoe er beheersmaatregelen zijn doorgevoerd en daarmee de kans op fouten geminimaliseerd wordt. Bij de controles zijn geen signalen ontvangen die wijzen op fraude.

Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht is het toezicht van de ene overheid op de andere. De provincie heeft een toezichthoudende rol op de gemeenten op een aantal terreinen. Deze terreinen zijn:

- Ruimtelijke ordening
- Omgevingsrecht
- Huisvesting statushouders
- Archiefzorg
- Financieel toezicht
- Ruimtelijk erfgoed

Het toezicht op financiën wordt afzonderlijk georganiseerd. De andere vijf onderwerpen vallen onder de Wet Interbestuurlijk Toezicht. Hiervoor zijn toezichtcriteria ontwikkeld op basis waarvan zelfbeoordeling plaats kan vinden. Deze zelfbeoordeling heeft een plek in de P&C-cyclus en daarmee in de jaarrekening, waardoor de gemeenteraad haar taak adequaat kan uitoefenen. De zelfbeoordeling heeft samengevat het volgende resultaat opgeleverd. Een groene kleur betekent dat aan alle eisen is voldaan, oranje betekent dat aandacht nodig is omdat aan een aantal eisen niet is voldaan, rood betekent dat onvoldoende is voldaan aan de eisen

		Gemeente											
		Aa en Hunze	Assen	Borger-Oldoorn	Coevorden	De Wolden	Emmen	Hoogeveen	Meppel	Midden-Drenthe	Noordenveid	Tynaarlo	Westerveld
Toezichtdomein	Ruimtelijke ordening	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	⚠	✓	✓	✓
	Omgevingsrecht	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	🔧	✓	✓	⚠	✓
	Ruimtelijk erfgoed	✓	✓	✓	✓	✓	⚠	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Huisvesting statushouders	⚠	⚠	⚠	✓	⚠	✓	⚠	✓	⚠	✓	⚠	⚠
	Archief	✓	✓	✓	⚠	⚠	✓	⚠	✓	✓	⚠	✓	⚠

Westerveld scoorde niet op alle punten 'groen'. Bij huisvesting statushouders en bij archiefzorg, is geconcludeerd dat niet alle vooraf gestelde doelen behaald zijn. Hierbij is het oordeel voldoende, maar heeft nog niet of onvoldoende voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein. Hier wordt wel aan gewerkt door de gemeente en er is daarbij een gemiddelde intensiteit van toezicht. Voor huisvesting statushouders is de taakstelling 2023 niet gerealiseerd. Westerveld is daarbij overigens niet de enige gemeente, de meeste gemeenten in Drenthe hebben niet kunnen voldoen aan de taakstelling 2023. Voor archiefzorg zijn omtrent digitalisering van het archief niet alle taakstellingen afgerond. Er is redelijk zicht op de uitdagingen, maar het is nu belangrijk om een goede prioritering aan te geven en de aanpak daarop te baseren zodat er sneller resultaten geboekt worden. We zullen de aanbevelingen van de provincie daarbij meenemen, wel is geconcludeerd dat de gemeente voor nu een voldoende scoort en dat oordeel ligt in lijn met ons eigen oordeel van de jaarstukken.

Personeel en organisatie (HRM)

Organisatieontwikkeling en samenwerking

Begin 2024 is de nieuwe organisatie neergezet: 3 afdelingen, namelijk Fysiek Domein, Sociaal Domein en Bedrijfsvoering. Aan het hoofd van deze afdeling staat de manager, die zich richt op de strategische vraagstukken. De afdelingen zijn onderverdeeld in totaal 7 teams en worden aangestuurd door de 7 teamleiders die eind 2023 zijn geworven en begin 2024 zijn gestart. De teamleiders hebben de rol van leidinggevende, blijven aangehaakt bij de medewerkers en fungeren als sparringpartner op de inhoud.

Om deze wijziging succesvol te integreren in de organisatie is er in 2024 veel aandacht besteed aan het verder ontwikkelen van deze nieuwe organisatie en het verder uitkristalliseren van de rolverdelingen van de manager en teamleider. Als 0-meting is halverwege 2024 een medewerker onderzoek (MO) gehouden. Dit geeft inzicht in de ontwikkelmogelijkheden van de organisatie om de medewerkers, het waardevolste kapitaal van de organisatie, gemotiveerd en verbonden te houden. Het MO heeft geresulteerd in acties die op korte termijn opgepakt kunnen worden. Het MO zal met regelmaat terugkeren zodat er inzicht ontstaat over de effecten van de ingezette veranderingen.

Westerveld blijft met ongeveer 200 vaste medewerkers en +/- 50 inhuurkrachten een relatief kleine organisatie. De korte lijnen blijven intact, ondanks de organisatieontwikkeling in 2024. Daarnaast streven we ernaar de verantwoordelijkheden laag in de organisatie te houden, om zo de medewerkers uitgedaagd te houden in hun functies waarbij brede kennis van de materie nodig is. Bij het zijn van een kleine organisatie blijft het risico bestaan dat we veel eenpitters hebben in de organisatie, waardoor we op deze plekken kwetsbaar zijn. Zeker in de huidige arbeidsmarkt, waarin goed gekwalificeerd personeel steeds moeilijker te vinden is. Hierdoor is het des te belangrijker dat we constant in ontwikkeling blijven om een organisatie blijven waar mensen graag werken en we, waar nodig, de samenwerking extern opzoeken.

Personeelsformatie en personeelsbudgetten

Met het volgende overzicht geven wij globaal inzicht in de begrote formatie in vergelijking met 2024.

Formatie in FTE	2023	2024	Vershil
Bestuur (B&W)	4,00	4,00	0
Bestuursondersteuning (griffie)	2,44	3,56	1,12
Totaal formatie bestuur	6,44	7,56	1,12
Subtotaal directe taken programma's	103,15	109,90	6,75
Subtotaal ondersteunende taken (overhead)	68,79	80,40	11,61
Totaal formatie ambtelijke organisatie	171,94	190,30	18,36
FTE overhead / FTE Totaal	40,0%	42,2%	

De formatie 2024 van 190,30 FTE is gebaseerd op de door het college vastgestelde formatie van 165,82 FTE voor 2022 (excl. Bestuur en Griffie). Bij de vaststelling van de begroting 2022 is 2,49 FTE toegekend voor het invullen van knelpunten, waarvan 1,0 FTE voor ruimtelijke ordening tot 2025. De gemeenteraad heeft in een amendement besloten voor ruimtelijke ordening nog eens 2,0 FTE uit te breiden voor 2022 voor een versnelling in het bouwtempo. Deze uitbreiding wordt ook begroot voor 2023. Bij de vaststelling van de voorjaarsrapportage 2022 is 0,5 FTE toegekend voor de uitkeringenadministratie en 1,0 FTE voor de buitendienst openbare werken op basis van een visiedocument. De totale FTE komt daarmee uit op 171,81. Het verschil met de begrote formatie betreft kleine verschillen in de individuele contracten van medewerkers. tevens zijn de nieuwe teamleiders per januari 2024 gestart in hun nieuwe rol. Ook het wegwerken van de achterstanden als gevolg van de invoering Omgevingswet heeft ervoor gezorgd dat de bezetting is gegroeid.

Naast een tekort aan mensen zien we ook al enige tijd een verschuiving van 'in dienst' naar inhuur in de vorm van ZZP of detachering mét de daaraan gekoppelde hogere tarieven. Willen we functies gevuld krijgen en houden, dan moeten we vaak kiezen voor inhuur, omdat de keus voor vast personeel er niet is. Ter dekking voor de extra kosten die met inhuur verbonden zijn, is in 2024 een aanvullend budget bijgeraamd ten gunste van de flexibele schil.

De bijbehorende budgetten zijn als volgt:

Budget formatie	2023	2024	Vershil
-----------------	------	------	---------

Bestuur B&W	405.990	396.570	-9.420
Bestuursondersteuning (Griffie)	203.768	305.067	101.299
Totaal Bestuur	659.678	701.637	91.879
Burgerlijke stand (trouwambtenaren)	10.000	10.000	0
Personeelslasten binnendienst	11.172.368	11.323.964	-151.596
Personeelslasten buitendienst	1.019.533	1.559.144	-539.611
Totaal ambtelijke organisatie	12.201.901	12.893.108	-691.207
Totaal personeelsbudget	12.861.579	13.594.745	-783.086

Incl. secundaire arbeidskosten zoals Arbo, etc.

Personeelsbeleid

Het belangrijkste kapitaal van onze organisatie is onze medewerkers. We willen een organisatie zijn waarin we de medewerkers de ruimte bieden in hun kracht te komen en staan. Dit doen we door het aanbieden van opleidingen en ruimte bieden voor doorstroom naar een andere interne functie. Daarnaast stimuleren we dat betrokkenheid en inzet van de kennis en kunde van iedere medewerker bij de verschillende projecten. Samenwerken en in contact staan met elkaar is een belangrijk gemeengoed binnen onze organisatie. Dit blijven we stimuleren door verschillende personeelsbijeenkomsten te organiseren en ruimte te bieden teambuildingsactiviteiten te organiseren zoals een teamuitje of een personeelsfeest. Als goede werkgever zetten we vooral in op het preventief voorkomen van verzuim. We streven ernaar om op voorhand te anticiperen op individuele situaties van medewerkers die (tijdelijk) extra zorg en aandacht nodig hebben. De teamleiders spelen hierin een belangrijke rol, zij weten wat er speelt op de werkvloer en bij de medewerkers. Ze zijn nauw betrokken bij de arbodienst voor advies om waar nodig de juiste middelen in te zetten ter ondersteuning van de medewerker.

We streven als gemeente naar een verzuimcijfer dat niet groter is dan het landelijk gemiddelde verzuimcijfer van de sector Gemeenten. In 2024 bedroeg dit landelijk cijfer 4,8% en in Westerveld 5,38% (excl. zwangerschappen). Waar het gaat om vervanging van ziekte, zwangerschaps- en ouderschapsverlof is jaarlijks een budget beschikbaar van € 198.450. Indien dit budget niet toereikend is, heeft u in 2014 (2e bestuursrapportage) toestemming gegeven om de uitgaven te doen tot een budget dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde verzuimcijfer.

Inkoop, aanbesteding en contractmanagement

Inkoopadvies is ondergebracht bij het Shared Service Center ONS (ONS). Het doel in 2024 was om de inkoopfunctie binnen de gemeente Westerveld verder te harmoniseren met de standaarden van ONS, met focus op het juist, volledig en tijdig inplannen van EU aanbestedingen die door ONS worden begeleid. Daarom is inkoop ook in 2024 weer een groot thema geweest binnen de bedrijfsvoering. Contractbeheer en -management voor ICT en WMO contracten is op orde. In het facilitaire domein worden op dit moment alle contracten in beeld gebracht, en waar nodig aangepast. In het afgelopen jaar zijn grote stappen gemaakt in de richting van verdere professionalisering van Inkoop en Contracten. Het proces in het Zaaksysteem is nu zo ingericht dat een inkoopdossier automatisch bij contractbeheer terechtkomt. Meerjarige contracten registreert de contractbeheerder in ISP

Next. Daarnaast is er in-company een 3-daagse cursus georganiseerd die zich speciaal richt op het aanbesteden van Werken voor de medewerkers die Werken inkopen. Het invullen van het Inkoop Start Formulier is daarin meegenomen. Op deze manier zorgen we ervoor dat alle medewerkers van de gemeente Westerveld dezelfde en juiste kennis hebben over het aanbestedingsproces.

Het signaleringsproces van aflopende contracten wordt ook extra geborgd. De signalering gaat naar de contractmanager die in ISP Next is aangegeven, maar ook naar contractbeheer. Op deze manier heeft contractbeheer ook inzicht in de aflopende contracten en kan de juiste actie worden ondernomen.

In het Inkoopbeleid is een (incidentele) afwijkmogelijkheid opgenomen. In 2024 is hier vier keer gebruik van gemaakt. Het betreft de inkoop van diensten voor interne controlewerkzaamheden, de levering van een speciaal soort straatstenen, uitvoeren van werkzaamheden voor aanpassing van riolering en levering van een speciaal pakket om belastingtaken uit te voeren.

Informatievoorziening, informatiebeveiliging en automatisering (ICT)

Het afgelopen jaar hebben we verder uitvoering gegeven aan het projectenportfolio. Zo is de organisatie overgegaan op het gebruik van Microsoft 365, zijn we aan de slag gegaan met één beheersysteem voor de openbare ruimte en is de gemeentelijke website vervangen. Daarnaast zijn we gestart met een aanbesteding voor de vervanging van het zaakstelsel, de implementatie van software voor de uitvoering van de Wet open overheid en zijn we begonnen met een verkenning naar de mogelijkheden voor verbetering van de informatievoorziening in het sociaal domein.

Informatiebeveiliging en ENSIA

Om blijvend aan de geldende wet- en regelgeving te kunnen blijven voldoen, hebben we uitvoering gegeven aan hetgeen in voorgaande jaren hebben opgezet. Aangezien de wet- en regelgeving binnen dit vakgebied snel aan het veranderen is, hebben we in 2024 de impact hiervan op onze organisatie in kaart gebracht. Met de komst van de nieuwe teamleiders hebben we meer slagkracht wanneer het gaat over bewustwording, weerbaarheid, eigenaarschap en risicobeoordeling. Ook komen de toezichthouders met strengere toetsingskaders (Opzet bestaan en werking) en vragen meer bewijslast. Hierin is voorzien, waardoor het gebruik volgens de aansluitende eisen van onze bronsystemen gewaarborgd zijn. Met de vaststelling van de Europese verordening van de NIS2, wordt de gemeente een kritische entiteit, waardoor we meer en meer te maken krijgen met zorgplicht, meldplicht en (nieuwe) toezicht. Hiervoor is in 2024 al een werkgroep ingericht dat zich richt op de impact van deze wetgeving.

Paragraaf F Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente onderhoudt banden met diverse partijen waarbij zij een bestuurlijk of financieel belang heeft, de zogeheten verbonden partijen. Het aangaan van banden met deze partijen komt voort uit politieke motieven en maatschappelijke relevantie. Een bestuurlijk belang betekent dat leden van het college in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigd zijn. Een financieel belang houdt in dat de gemeente door deelname aan een verbonden partij op enigerlei wijze risico kan lopen. De verbonden partijen zijn gerubriceerd naar de volgende categorieën:

1. Gemeenschappelijke regelingen

2. Deelnemingen in vennootschappen
3. Participaties in stichtingen en verenigingen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningsschap Reestmond

Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die aangewezen zijn op aangepast werk op een dergelijke plek. Hierbij wordt gestreefd naar passende arbeid zo dicht mogelijk bij de reguliere arbeidsmarkt. Dit houdt mede in het ontwikkelen van de arbeidsmogelijkheden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor hun door- en uitstroomkansen vergroot worden.		24%
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	3.188
	31-12-2024	3.648
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	2.139
	31-12-2024	1.387
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	460
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2024	2.576
<i>Risico's</i>		
Voor een beschrijving van de risico's wordt verwezen naar paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarrekening 2024 van Reestmond.		

Veiligheidsregio Drenthe

Veiligheidsregio Drenthe te Assen		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Het uitvoeren van taken en bevoegdheden die bij of krachtens de wet aan de Veiligheidsregio zijn opgedragen. Het uitvoeren van overige taken en bevoegdheden die door de deelnemende gemeenten aan de veiligheidsregio zijn opgedragen		4%

<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	2.453
	31-12-2024	3.102
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	26.326
	31-12-2024	35.060
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	729
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2024	1.410
Veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarbij de risico's uiteindelijk verhaald kunnen worden op de deelnemende gemeenten. De Veiligheidsregio geeft zelf aan dat er risico's gezien worden in de financiële afwikkeling van de integratie van de Meldkamer Noord Nederland in de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO), herziening FLO overgangsrecht en de kosten voor personeel (vergoeding vrijwilligers en loon- en prijsontwikkeling). De reserves worden als ruim voldoende ingeschat om de risico's af te dekken. Daarnaast worden nieuwe ontwikkelingen vroegtijdig signaleerd en zullen de daaruit voortkomende consequenties voorgelegd worden aan uw raad.		

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe		
Openbaar belang	Aandeel	
Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten om de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen.	Op basis van inwoner aantal	
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	3.931
	31-12-2024	2.808
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	8.085
	31-12-2024	9.036
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	328
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2024	756
Risico's		

Omgevingsdienst Drenthe

Omgevingsdienst Drenthe te Assen		
Openbaar belang		Aandeel
Het uitvoeren van alle milieuvergunningverlening- en meldingen, milieutoezicht en handhaving en alle milieuspecialismen en advisering op het gebied van milieu		3,7%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	661
	31-12-2024	1.837
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	5.091
	31-12-2024	8.908
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	1.177
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2024	1.207
Risico's		
Op dit moment vindt een aantal wijzigingen plaats binnen de RUD op grond van het rapport van Seinstra en van der Laar. Deze ontwikkelingen in de organisatie en het financieel meer in control komen, hebben gevolgen voor de bijdrage van de gemeente. De bijdrage is inmiddels al gestegen. Wanneer bij de RUD tekorten ontstaan, zijn de gemeenten en de provincie naar rato verantwoordelijk voor het bijpassen van deze tekorten		

Recreatieschap Drenthe

Recreatieschap Drenthe te Dwingeloo	
Openbaar belang	Aandeel
Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf op het gebied van de vrijetijdseconomie (recreatie en toerisme)	1/13 deel
Financieel	

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	1.607
	31-12-2024	1.624
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	879
	31-12-2024	966
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	202
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2024	106

Risico's

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling en dus voor het Recreatieschap Drenthe.

Eems Dollard Regio

Eems Dollard Regio te Bad Nieuweschan

Openbaar belang

Aandeel

Bevorderen van samenwerking aan zowel Duitse als Nederlandse kant van de grens 0,94%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	NNB
	31-12-2024	NNB
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	NNB
	31-12-2024	NNB
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	NNB
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2024	NNB

Risico's

Volgens paragraaf 15 lid 3 Gemeenschappelijke Regeling EDR zijn de deelnemers aan de EDR verplicht om naar rato van hun deelnemersbijdragen bij liquidatie extra bijdragen te verstrekken

EDR levert geen gegevens aan, aangezien er door deze organisatie niet of niet tijdig een begroting wordt opgesteld.

Publiek Vervoer Groningen en Drenthe

Publiek Vervoer Groningen en Drenthe		
Openbaar belang	Aandeel	
Alle gemeenten in Drenthe en Groningen en het OV-bureau Groningen Drenthe werken samen aan het creëren van een optimaal vervoersnetwerk dat betaalbaar en toekomstbestendig is en waarin duurzaam gebruik wordt gemaakt van alle vervoersmiddelen.	1,58%	
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	483
	31-12-2024	353
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	82
	31-12-2024	189
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	130
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2024	23
Risico's		
Het risico voor de deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling is beperkt. De risico's betreffen de interne bedrijfsvoering waarvoor beheersmaatregelen worden ingezet om dat risico te beperken.		

Overheid en Services (ONS)

Overheid en Services (ONS)		
Openbaar belang	Aandeel	
De gemeente Westerveld is per 1 januari 2021 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling ONS. Het is een lichte regeling voor de bedrijfsvoering. De gemeente neemt sinds 1 januari 2021 diensten af voor de Personeels- en salarisadministratie en sinds 1 september 2021 voor het technisch beheer van de ICT. Per 1 januari 2022 worden inkoopdiensten afgenomen. Naast Westerveld nemen de gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen en de provincie Overijssel deel in de gemeenschappelijke regeling. Het deelnemingspercentage is gebaseerd op het bedrag aan bijdrage van de gemeente Westerveld t.o.v. het totale bedrag. Qua zeggenschap heeft de gemeente dezelfde stem als een andere deelnemers, waarmee het aandeel op 20% uit zou komen.	10%	
Financieel		

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	4.135
	31-12-2024	3.903
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	9.664
	31-12-2024	15.339
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	1.687
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2024	1.929

Risico's

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling en dus ook voor de tekorten van ONS. Via tussentijdse rapportages en bestuurlijke afwegingen zal dit zoveel mogelijk beperkt worden.

2. Deelnemingen in vennootschappen

Onderstaande vennootschappen zijn ontstaan door de splitsing van het netwerkbedrijf en het leveringsbedrijf van Essent en daarnaast door de verkoop van de aandelen in het leveringsbedrijf Essent.

Enexis Holding B.V

Enexis Holding B.V. te 's Hertogenbosch

Openbaar belang

Aandeel

Enexis Holding B.V. beheert het energienetwerk in zeven provincies in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland en zorgt ervoor dat gas en elektriciteit van de energieleveranciers veilig bij de klanten (plm. 2,6 miljoen huishoudens) terecht komt.

0,0928%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	5.320.000
	31-12-2024	5.538.000
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	5.410.000
	31-12-2024	5.949.000
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	254.000

Risico's

Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering, in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen.

CSV Amsterdam B.V.

CSV Amsterdam B.V. te 's Hertogenbosch		
Openbaar belang		Aandeel
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.		0,0928%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	84
	31-12-2024	8.580
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	64
	31-12-2024	7
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	8.096
Beleidsvoornemens en risico's		
Er zijn geen rechten en plichten voortgekomen uit de afwikkeling van de gerechtelijke procedure tegen de Belastingdienst naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting in 2014, na verkoop van Attero. Het besluit om de vennootschap op te heffen en te liquideren wordt in 2025 gemaakt, waarna de resterende liquide middelen (€ 8,5 miljoen) naar rato van het aandelenbelang worden uitgekeerd. Verder is het risico voor de aandeelhouders relatief gering, dit beperkt zich tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en werkkapitaal van de vennootschap.		

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. 's Hertogenbosch		
<i>Openbaar belang</i>	<i>Aandeel</i>	
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.	0,0928%	

<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	1.445
	31-12-2024	0
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	32
	31-12-2024	0
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	0
<i>Risico's</i>		
In 2024 heeft een afwaardering van de aandelen van Publiek Belang Elektriciteit plaatsgevonden. Deze vennootschap is opgeheven, en de gemeente Westerveld heeft een bedrag ontvangen voor de waarde van de aandelen.		

N.V. RENDO

N.V RENDO te Hoogeveen		
Openbaar belang		Aandeel
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		7,97%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	78.688
	31-12-2024	80.328
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	11.522
	31-12-2024	16.378
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	8.000
Risico's		
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		

N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

N.V Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) te Assen		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		1,079%
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	56.429
	31-12-2024	59.992
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	182.776
	31-12-2024	165.246
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	3.564
<i>Risico's</i>		
Het risico, en daarmee de aansprakelijkheid, voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap art 2.:81 BW.		

Waterbedrijf Vitens NV

Waterbedrijf Vitens NV te Zwolle		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		0,449%
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	678
	31-12-2024	714
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	1.560
	31-12-2024	1.685
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	35
<i>Risico's</i>		

Het risico voor de gemeente zit in het afwaarderen van de boekwaarde van de aandelen. Wanneer zou blijken dat Vitens niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Op dit moment is dat risico met een solvabiliteit van circa 30% zeer gering.

Wadinko N.V.

Wadinko N.V. te Zwolle		
Openbaar belang		Aandeel
Bevorderen werkgelegenheid.		2,344%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	82.924
	31-12-2024	85.007
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	8.721
	31-12-2024	10.249
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	3.583
Risico's		
Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door de interne maatregelen met betrekking tot risicobeheersing, zoals beschreven in de jaarrekening van Wadinko, zijn de risico's voor de aandeelhouders beperkt.		

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) te Den Haag		
Openbaar belang	Aandeel	
Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt; d.m.v. gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.	0,0009%	
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	4.700
	31-12-2024	4.777

Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	110.819
	31-12-2024	123.164
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	294

Risico's

Maximaal risico t.a.v. de afwaardering van de boekwaarde van de aandelen en het niet ontvangen van dividend. Het risico op afwaardering zal beperkt zijn aangezien het een staatsbank betreft. Het risico op beperkte dividenduitkering heeft zich de laatste jaren voorgedaan door gewijzigde regelgeving en de lage rente. Hier wordt bij het opstellen van de begroting rekening mee gehouden

ROVA N.V.

Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen (ROVA N.V.) te Zwolle

Openbaar belang

Aandeel

Door deelname in de aandelen van ROVA kunnen we gebruik maken van de aangeboden diensten. 0,184%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	43.020
	31-12-2024	44.169
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2024	59.990
	31-12-2024	63.717
Resultaat over 2024 (x € 1.000)	2024	4.820

Risico's

Voor de gemeenten zal maximaal het ingelegde bedrag in aandelen moeten worden afgeboekt bij een eventueel faillissement van ROVA. Daarnaast zal met spoed een andere afvalinzamelaar gezocht moeten worden. Dit kan hogere kosten met zich meebrengen. Het risico dat dit zich voor zal doen, wordt zeer klein geacht, aangezien er regelmatig overleggen met ROVA plaatsvinden en de financiële organisatie geborgd is.

3. Participaties in stichtingen en verenigingen

Overige samenwerkingsverbanden.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG ondersteunt gemeenten bij hun ontwikkeling en behartigt hun belangen. De activiteiten van de VNG bestaan uit het bieden van een platform, het behartigen van gemeenschappelijke belangen, het bieden van dienstverlening aan gemeenten (adviseren en informeren) en het ontwikkelen van producten en diensten. Jaarlijks wordt de contributie op basis van het aantal inwoners vastgesteld. De contributie voor 2024 bedroeg € 36.502,76 . Daarnaast is er nog een jaarlijkse bijdrage betaald aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering van € 75.229,68.

Talentenregio

Talentenregio is een samenwerkingsverband tussen 26 overheidsorganisaties. Samen vertegenwoordigen ze ruim 8.000 medewerkers in de meest uiteenlopende functies. Aangesloten zijn de gemeenten, de Omgevingsdienst IJsselland, Shared Service Centrum ONS, de Veiligheidsregio IJsselland, TIEM Zwolle en de provincie Overijssel. Talentenregio richt zich primair op de individuele medewerkers. Er worden faciliteiten geboden waarbinnen medewerkers zich kunnen ontplooiën en ontwikkelen waardoor het bewustzijn van de medewerker dat zij een zinvolle bijdrage kan leveren aan het mede vormgeven van een goed functionerende overheid groeit. Medewerkers van Talentenregio-organisaties kunnen op een gemakkelijke en laagdrempelige manier bewegen en kennis en kunde uitwisselen. De contributiekosten voor 2024 bedroegen € 22.900,00.

Vereniging van Drentse gemeenten (VDG)

De Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) is de provinciale afdeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De VDG is van en voor de Drentse gemeenten en biedt een belangrijk platform aan haar leden om elkaar te ontmoeten, kennis te delen, gezamenlijke afspraken te maken om een gezamenlijk gezicht te zijn richting VNG, Rijk, Provincie en andere samenwerkingspartners van gemeenten. De VDG wordt ondersteund door een klein projectbureau. Dit projectbureau bestaat uit een bestuurlijk adviseur/ programmamanager en een programma-/ projectsecretaris. **In 2019 is de strategische agenda van de VDG vastgesteld. Hiermee wil het bestuur invulling geven aan de wens om meer inhoudelijke focus en verdieping aan te brengen binnen de vereniging. De strategische agenda bestaat uit zes opgaven:**

- Leefbaarheid en krimp
- Samen aan de slag voor het klimaat
- Goede en bereikbare zorg
- Problematische schulden
- Goed openbaar bestuur
- Omgevingswet

De bijdrage voor 2024 was € 17.520,00.

Regio Zwolle

Regio Zwolle is een bestuurlijke samenwerking tussen 21 gemeenten en 4 provincies rondom Zwolle. Regio Zwolle is volop in ontwikkeling. Er is een nieuwe Agenda opgesteld met een nieuwe structuur van vijf tafels namelijk tafel: economie, leefomgeving, bereikbaarheid, energie en Human Capital Agenda (HCA). De HCA is volop in beweging en moet leiden tot een toekomstgerichte arbeidsmarkt. Doel is om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken door onderwijs en ondernemersorganisaties aan elkaar te verbinden. Daarnaast steunen ondernemersorganisaties initiatieven die bijdragen aan realisatie van en voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Een belangrijk onderdeel van Regio Zwolle is Kennispoort. Kennispoort is het innovatienetwerk van ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid. Kennispoort verzorgt één keer per jaar een bijeenkomst in de gemeente Westerveld. De Regio Deal Regio Zwolle is binnengehaald.

De contributie voor 2024 bedroeg € 6,97 per inwoner, en voor 2024 daarmee een totale bijdrage van € 139.400,00.

Stichting Het Oversticht Zwolle

Het Oversticht doet onderzoek en brengt advies uit op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijk erfgoed. Het welstandstoezicht en de gemeentelijke monumentencommissie van de gemeente Westerveld zijn bij deze stichting ondergebracht. De gemeentelijke archeoloog wordt eveneens via Het Oversticht ingehuurd. Het Oversticht verzorgt eveneens de omschrijvingen voor nieuwe aanvullingen op de vrijwillige gemeentelijke monumentenlijst.

Samenwerkingsverband UNESCO nominatiedossier 'Koloniën van Weldadigheid'

Sinds 2010 wordt internationaal samengewerkt aan een succesvolle nominatie van de voormalige Rijkskoloniën van Weldadigheid tot UNESCO Werelderfgoed. De gemeente Westerveld is één van de voortrekkers geweest voor uitbreiding van het dossier en heeft een bestuurlijk charter ondertekend waarin we deze intentie (zowel op het gebied van personele inzet, als financieel) hebben bevestigd. Op lokaal niveau wordt ambtelijk en bestuurlijk nauw samengewerkt met de gemeenten Steenwijkerland en Weststellingwerf en vindt afstemming plaats met ondernemers uit de recreatie- en toeristische sector, Stichting Maatschappij van Weldadigheid en de agrarische sector. Het Werelderfgoedcomité heeft zich in 2018 positief uitgesproken over het dossier en in het bijzonder het Westerveldse aandeel. In 2021 heeft het Werelderfgoedcomité de UNESCO Werelderfgoedstatus toegekend.

RWB Zwolle

Het regionaal Werkbedrijf Regio (RWB) Zwolle timmert continu aan de weg om invulling te geven aan zijn belangrijkste doelstelling: het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt in de regio Zwolle. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar mensen met een (grotere) afstand tot de arbeidsmarkt.

Toekomstgericht en innovatief arbeidsmarktbeleid vraagt echter om een human capital agenda (HCA) met een integrale invalshoek die de driehoek economie, onderwijs en arbeidsmarkt verbindt. Een agenda met meer concrete doelen die ook de samenhang tussen de verschillende agenda's op het gebied van economische innovatie, het Sociaal Domein en onderwijs en kennis, inzichtelijk maakt. Inzicht in het 'regionaal DNA' zorgt ervoor dat vraag en aanbod dichter bij elkaar kunnen komen. Deze kansen verbinden we nadrukkelijk ook met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

P10-gemeenten

De P10 is een samenwerkingsverband van 22 grootste (oppervlakte) plattelandsgemeenten van Nederland. Deze gemeenten hebben veelal te maken met dezelfde ambities en uitdagingen. In P10-verband worden deze onder de aandacht gebracht van de landelijke en Europese politiek. Naast onderstaande onderwerpen wordt via de P10 een lobby gevoerd in relatie tot de herverdeling van het gemeentefonds die voor P10-gemeenten mogelijk niet gunstig uitpakt.

Onderwerpen: Demografische ontwikkelingen, Relatie plattelandsgemeente en

gemeentefonds, Recreatie en toerisme, Functieveranderingen op het platteland, Nieuwe economische kansen in de buitengebieden, Veiligheid in het landelijke gebied (aanrijtijden), Leefbaarheid in de kernen (voorzieningen, zorg, onderwijs), Natuur- en waterbeheer, duurzaamheid. De bijdrage 2024 aan de P10 was € 15.000,00.

Paragraaf G Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf grondbeleid beschrijft het grondbeleid in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling. Het gemeentebestuur formuleert de doelstellingen en het grondbeleid is hieraan ondersteunend. Deze paragraaf geeft de visie op het grondbeleid, de uitvoering van het grondbeleid, de actuele financiële positie, de winstneming en de risico's en voorzieningen weer. De niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn, zoals vastgelegd in het BBV, opgenomen als materiële vaste activa.

Visie op grondbeleid

De gemeente Westerveld hanteert sinds de vaststelling van de Nota Grondbeleid (2021) een situationeel grondbeleid. De markt heeft de ruimte om te ondernemen, maar wanneer de gemeente het nodig acht om meer invloed op het grondbeleid te hebben dan wordt actief grondbeleid ingezet. Het financiële risico van het grondbeleid dient voor de gemeente aanvaardbaar te zijn. Bij maatschappelijk interessante initiatieven wordt het financiële risico zorgvuldig afgezet tegen het maatschappelijk belang.

Uitvoering grondbeleid

Kalterbroeken

Kalterbroeken is een woningbouwproject waarin 93 woningen worden toegevoegd aan Diever. Per 1-1-2022 zijn 84 kavels voor woningbouw uitgegeven. In 2022 is het bestemmingsplan voor microwonen herzien en is in 2023 gestart met de uitgifte van de 8 kavels. Alle 8 kavels zijn verkocht, tot en met 2024 zijn er 4 kavels geleverd. De verwachting is dat in 2025 de andere 4 kavels worden geleverd en het project eind 2025 of begin 2026 kan worden afgesloten. Het verwachte negatieve resultaat is € 196.000 (NCW per 01-01-2025). Voor dit bedrag is een voorziening opgenomen. De boekwaarde per 31-12-2024 is € 103.800 positief.

Meenteweg-Oeveraseweg – Havelte

Deze grondexploitatie betreft de afronding van een bedrijventerrein in Havelte. Op dit bedrijventerrein is nog een kavel van 1,6 hectare beschikbaar. In 2024 is een start gemaakt voor het bouwrijp maken van de locatie. Begin 2025 wordt de kavelindeling opgesteld en aansluitend de uitgifte. Bij de actualisatie van de grondexploitatie is er een negatief resultaat van € 195.000 (NCW per 1-1-2025), de voorziening hiervoor is aangepast. Bij de uitgifte van de kavels is het uitgangspunt dat er geen negatief resultaat is bij afsluiten van het project..

Vledder Noord fase 1b

In dit plan is ruimte voor circa 45 woningen. Een deel hiervan heeft al een uitgewerkte woonbestemming. Op een ander deel van de het plan ligt nu nog een maatschappelijke bestemming, deze wordt in 2025 gewijzigd naar wonen om hier 12 sociale huurwoningen te realiseren. In het eerste deel van fase 1b zijn 26 kavels geleverd en de woningen gerealiseerd. De grondexploitatie sluit naar verwachting met een nadelig financieel resultaat. Per 31-12-2024 is het verwachte nadelig financieel resultaat € 466.000 (NCW per 1-1-2024). Het negatieve resultaat wordt deels veroorzaakt door de realisatie van sociale

woningbouw. Er is een voorziening opgenomen in deze jaarrekening van € 466.000 om dit tekort te dekken. Verwachting is dat in de volgende fasen woningbouw ontwikkeling Vledder Noord er een positieve grondexploitatie wordt gerealiseerd. Streven is een actualisatie van de grondexploitatie Vledder Noord voor de fasen 2 en 3 in 2025.

Vledderveen

De grondexploitatie Vledderveen is in 2021 vastgesteld en betreft de uitgifte van kavels ten behoeve van maximaal 21 woningen. Deze kavels worden in 2 fasen uitgegeven. De uitgifte van de eerste fase met 10 kavels is eind 2021 gestart en alle kavels zijn in 2022 verkocht. De 1e fase Vledderveen is in 2024 woonrijp gemaakt. De tweede fase met uitgifte van maximaal 11 kavels heeft in 2024 plaatsgevonden. Start van de woningbouw zal na de zomer 2025 zijn. Verwachting is dat de grondexploitatie in 2026 kan worden afgesloten. Het verwachte positieve resultaat is € 620.000 (NCW per 01-01-2025) en wordt, gezien het al gerealiseerde deel, er een tussentijdse winstneming (PoC) van € 70.000 genomen. De boekwaarde per 01-01-2024 is dan € 95.000.

Voormalige Storkschoollocatie, Bruges Dwingeloo

In 2024 is de grondexploitatie van de voormalige Storkschoollocatie aan de Bruges te Dwingeloo geopend. Het voornemen is, op de locatie van 6.477 m², 13 woningen te realiseren waarvan 8 sociale huurwoningen. Op de locatie rust een boekwaarde van € 300.428 (31-12-2024). Per 31-12-2024 is het verwachte resultaat € 8.000 positief (NCW per 01-01-2025).

Actuele financiële positie

Bouwgrond in exploitatie

Bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstneming	Voorziening	Boekwaarde 31-12-2024
Kalterbroeken Diever	-179	111	36	0	-196	-104
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	114	673	24	0	-195	764
Vledder Noord fase 1b	-62	107	1	0	-466	44
Complex Vledderveen	-198	36	3	78	0	-86
Locatie Storkschool	0	309	0	0	0	309
Totaal bouwgronden in exploitatie	-324	1.236	63	78	-857	927

Voorzieningen
t/m

Kalterbroeken Diever	0	-196	0	0	0	-196
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	-52	-144	0	0	0	-195
Vledder Noord fase 1b	-577	0	111	0	0	-466
Totaal voorziening	-629	-340	111	0	0	-857

Bouwgronden in exploitatie (x € 1.000) (min is voordeel)	Boekwaarde 31-12-2024	Prognose lasten	Prognose baten	Geraamd resultaat	Geraamd resultaat NCW
Kalterbroeken Diever	-104	380	66	210	196
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	764	721	1.264	217	195
Vledder Noord fase 1b	44	684	193	535	466
Complex Vledderveen	-86	370	821	-665	-620
Locatie Storkschoon	309	592	910	-9	-8
Totaal bouwgronden in exploitatie	927	2.747	3.254	288	228
Voorzieningen t/m 2024	-857	-	-	-	-
Totaal bouwgronden in exploitatie	70				-

Voorzieningen

Voor Kalterbroeken is per 31-12-2024 een voorziening opgenomen van € 196.000. Voor Meenteweg / Oeveraseweg is per 31-12-2024 een voorziening opgenomen van € 195.000.

Voor Vledder Noord is een voorziening opgenomen van € 466.000. Deze bedragen zullen naar verwachting voldoende zijn (zie contante waarde).

Risico's

In het algemeen kan gesteld worden dat er weinig risico's zijn bij onze grondexploitaties. Voor de verliezen die we kunnen inschatten is een voorziening opgenomen. Op dit moment betreft dat Oeveraseweg, Vledder Noord fase 1b en voormalige Storkschoolloccatie. Voor grondexploitaties die in uitvoering zijn, geldt dat er een algemeen risico is dat deze ontwikkeling uiteindelijk niet (volledig) voltooid worden. Er is geprobeerd om het risico hierop zo veel mogelijk te beperken door diversiteit in woningtypologieën, behoefteonderzoek en het hanteren van marktconforme grondprijzen. Voor vrijwel alle grondexploitaties is een passend vigerend bestemmingsplan. Alleen voor een deel van het plan Vledder Noord fase 1b is een bestemmingsplanwijziging nodig. Dit levert een risico op; het is namelijk nog niet zeker of de beoogde ontwikkeling hier plaats kan vinden. Onzes inziens is dit een relatief klein risico en is dit al gedeeltelijk opgevangen door genoeg tijd voor deze ontwikkeling in de grondexploitatie op te nemen. Voor nadere inschatting van de risico's in breder verband wordt verwezen naar de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.

Paragraaf H Openbaarheid

Inleiding

In deze nieuw verplichte paragraaf wordt informatie gegeven over hoe de gemeente omgaat met de Wet open overheid (Woo). Ook wordt een terugblik gegeven over het jaar 2024.

Terugblik 2024

In 2024 zijn 30 Woo-verzoeken binnengekomen. Elf keer heeft de gemeente een verzoek toegewezen en documenten openbaar gemaakt. Vier keer is een verzoek op openbaarmaking afgewezen, waarvan twee keer omdat de stukken al openbaar waren. In twaalf gevallen zijn verzoeken na overleg weer ingetrokken of omgezet tot informatieverzoeken. De overige gevallen zijn zaken welke niet verder in behandeling zijn genomen.

Negen van de verzoeken zijn gedaan door organisaties. De rest van de verzoeken zijn door burgers ingediend. Vijf van deze verzoeken zijn gedaan door dezelfde persoon.

Verder is de gemeente vier keer verzocht om een zienswijze te geven over Woo-verzoeken over die bij andere bestuursorganen zijn ingediend. Er is in 2024 één bezwaar gemaakt tegen een beslissing op een Woo-verzoek. De uitkomst van dit bezwaar is nog onbekend. Qua voortgang van de implementatie van de WOO is het volgende te melden:

Aan de verplichtingen die zijn ingegaan d.m.v. het 1e Koninklijke besluit d.d. 1 november '24 voldoet de gemeente geheel. Aan alle verplichtingen is tijdig voldaan, zoals het aanstellen van een Woo-contactpersoon, het koppelen aan de Woo-index en het publiceren van informatie m.b.t. de 1e 4 informatiecategorieën.

Deel B: Jaarrekening

B.1. Balans per 31 december

Balans per 31 december 2024 (bedragen x € 1.000)

Excel-tabel

Activa	31-12-2024	31-12-2023	x Passiva	31-12-2024	31-12-2023
<u>Vaste activa</u>			<u>Vaste passiva</u>		
Immateriële vaste activa			Eigen vermogen		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	105	8	- Algemene reserve	5.321	6.096
- Voorbereidingskosten nog te openen Grex	1.338	454	- Bestemmingsreserves	19.848	16.839
Materiële vaste activa			- Gerealiseerde resultaat	4.162	3.570
- Investerings met een economisch nut	26.124	26.468	Subtotaal eigen vermogen	29.331	26.505
- Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	1.207	1.207			
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.245	14.631	Voorzieningen		
Subtotaal immateriële en materiële vaste activa	44.019	42.768	- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.174	1.732
Financiële vaste activa			- Egalisatievoorzieningen	7.537	6.865
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	557	564	- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	7.167	6.310
- Leningen aan deelnemingen	0	-	Subtotaal voorzieningen	16.878	14.907
- Overige langlopende leningen	-2	-4	Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	679	679	- Onderhandse leningen van: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	11.920	13.762
Subtotaal financiële vaste activa	1.234	1.238	Subtotaal vaste schuld	11.920	13.762
Totaal vaste activa	45.253	44.006	Totaal vaste passiva	58.130	55.174
<u>Vlottende activa</u>			<u>Vlottende passiva</u>		
Voorraden			Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	69	-953	- Kasgeldleningen	-	-
- Gereed product en handelsgoederen	1	1	- Banksaldi	-	-
Subtotaal voorraden	70	-952	- Overige schulden	2.336	3.057
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar			Subtotaal netto-vlottende schuld	2.336	3.057
- Vorderingen op openbare lichamen	5.228	4.733	Overlopende passiva		
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	7.787	10.783	- Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	2.069	2.809
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	-	- Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	4.092	3.634
- Overige vorderingen	645	343	Subtotaal overlopende passiva	6.161	6.443
Subtotaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	13.660	15.859			
Liquide middelen			Totaal vlottende passiva	8.497	9.500
- Kassaldi	12	1			
- Banksaldi	259	254	Totaal passiva	66.626	64.674
Subtotaal liquide middelen	271	255	Gewaarborgde geldleningen	2.158	
Overlopende activa					
- Overige nog te ontvangen bedragen	7.371	5.504			
Totaal vlottende activa	21.373	20.667			
Totaal activa	66.626	64.674			

Activa	31-12- 2024	31-12- 2023	x Passiva	31-12- 2024	31-12- 2023
			Garantstellingen	32.162	

B.2. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2024

Rekening 2024

Onderstaande tabel presenteert de baten en lasten per programma.

Bedragen x €1.000

Programma	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
Lasten					
0. Bestuur	2.343	2.393	2.723	3.171	447
1. Veiligheid	1.716	1.677	1.802	1.820	18
2. Verkeer en vervoer	4.598	4.731	4.666	4.895	229
3. Economie	2.203	1.810	2.288	2.181	-107
4. Onderwijs	1.657	1.645	2.000	1.672	-328
5. Sport, cultuur en recreatie	4.979	4.467	5.155	5.344	189
6. Sociaal domein	25.781	22.990	28.218	29.910	1.692
7. Volksgezondheid en milieu	6.316	6.565	7.176	6.633	-543
8. VHROSV	2.128	4.771	5.516	3.476	-2.236
Totaal Lasten	51.721	51.048	59.544	59.100	-639
Baten					
0. Bestuur	343	388	448	650	202
1. Veiligheid	14	15	32	13	-19
2. Verkeer en vervoer	113	12	31	193	161
3. Economie	2.735	2.228	2.812	3.023	211
4. Onderwijs	299	226	245	268	23
5. Sport, cultuur en recreatie	405	377	461	848	388
6. Sociaal domein	11.881	4.194	9.594	11.758	2.164
7. Volksgezondheid en milieu	5.774	5.629	6.129	6.126	-3
8. VHROSV	1.856	2.291	2.490	1.461	-1.029
Totaal Baten	23.421	15.360	22.242	24.341	2.099
Totaal saldo programma's	-28.300	-35.688	-37.302	-34.759	2.738

Overhead en VpB (onvoorzien onder alg. dekkingsmiddelen)

Onderstaande tabel betreft een overzicht baten en lasten overhead en vennootschapsbelasting. Dit zijn taakvelden 0.4 (overhead) en 0.9 (vennootschapsbelasting)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
0.4 Overhead					
Lasten	13.325	12.882	13.429	14.255	825
Baten	236	71	71	314	242
Totaal 0.4 Overhead	-13.088	-12.811	-13.358	-13.941	-583
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)					
Lasten	0	0	0	-26	-26
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	26	26
Totaal overhead, vpb en onvoorzien	-13.088	-12.811	-13.358	-13.915	-557

Algemene dekkingsmiddelen (inclusief onvoorzien)

Onderstaande tabel presenteert de baten en lasten met betrekking tot algemene dekkingsmiddelen. Dit betreft taakvelden 0.5 t/m 0.8.

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
Lasten	644	597	391	1.331	940
Baten	47.856	48.843	51.592	52.833	1.241
Totaal algemene dekkingsmiddelen	47.213	48.246	51.201	51.502	301

Saldo baten en lasten

Onderstaande tabel presenteert het saldo van baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
Lasten	65.689	64.527	73.364	74.660	1.100
Baten	71.514	64.274	73.905	77.488	3.582
Saldo baten en lasten	5.824	-253	541	2.828	2.482

Mutatie in de reserves

Onderstaande tabel geeft de mutatie in de reserves weer.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
Stortingen	4.294	25	672	1.685	1.013
Onttrekkingen	2.039	736	1.542	3.020	1.478
Totaal mutatie in de reserves	-2.255	711	870	1.335	465

Resultaat boekjaar

Het resultaat betreft de storting in de algemene reserve.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
Stortingen	3.570	3.070	4.025	4.358	334
Onttrekkingen	0	2.613	2.613	196	-2.417
Resultaat boekjaar	-3.570	-457	-1.412	-4.163	-2.751

B.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

B.3.1. Inleiding grondslagen

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Gemeenten kunnen in geval van nood terugvallen op een garantie vanuit het Rijk. Daarnaast is rekening gehouden met de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (hierna: BBV) en de financiële verordening conform artikel 212 gemeentewet. In de financiële verordening zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie vastgelegd. De BBV-voorschriften en de financiële verordening vormen de basis voor de balans, het overzicht van baten en lasten en de toelichtingen.

B.3.2. Algemene grondslagen voor waardering

Waardering activa en passiva

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De jaarstukken zijn opgesteld uitgaande van de veronderstelde continuïteit van de gemeentelijke organisatie.

Vaste activa

Afschrijving

Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid van de Financiële verordening gemeente Westerveld. De afschrijving van activa start bij de ingebruikname van het desbetreffende goed, waarbij als uitgangspunt 1 januari van het jaar na ingebruikname wordt genomen. De afschrijvingsmethodiek is lineair waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen:

Gronden en terreinen	13 – 38 jaar (op grond zelf wordt niet afgeschreven)
Woonruimten	18 – 50 jaar
Bedrijfsgebouwen	13 – 50 jaar
Grond- weg en waterbouwkundige werken	15 – 50 jaar
Overige materiële vaste activa	4 – 25 jaar

Rente

De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en eventuele afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen.

Kosten voor het afsluiten van nieuwe geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen derden die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. De naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa zijn onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

Binnen de post voorraden wordt onderscheid gemaakt in de volgende soorten voorraden: grond- en hulpstoffen, onderhanden werk (waaronder bouwgronden in exploitatie), gereed product en handelsgoederen en vooruitbetalingen. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd tegen contante waarden.

Grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord.

Onderhanden werk

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk toegerekende rente.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Voor het bepalen daarvan geldt de verplicht voorgeschreven methode van percentage of completion (POC-methode). Zolang er geen sprake is van een tussentijdse winstneming worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Hieronder vallen onder andere de uitgeleende gelden en vorderingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Vorderingen (debiteuren)

De vorderingen en schulden zijn statisch bepaald en gewaardeerd tegen nominale waarde. In de financiële verordening is bepaald dat voor de vorderingen een voorziening wegens oninbaarheid wordt gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid (de zogenaamde individuele toets). Voor openstaande vorderingen betreffende onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing wordt, met uitzondering van

individuele vorderingen groter dan € 50.000, een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.

Schatkistbankieren en drempelbedragen

In principe dienen alle overtollige middelen in de Rijks schatkist te worden aangehouden. Het zogenaamde drempelbedrag is hierop een uitzondering. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal van de gemeente) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Dit bedrag staat verantwoord op de rekeningcourantverhouding met het Rijk.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans ook gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag bestemd. Conform het advies van de commissie BBV vindt er geen rentetoerekening plaats aan de reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen of, dan wel het voorzienbare verlies. Rentetoerekening aan voorzieningen is wettelijk niet toegestaan tenzij de waardering tegen contante waarde is of voorzieningen als gevolg van bijdragen van derden dit verplicht stellen. Bij de gemeente Westerveld is daarvan sprake bij de voorziening aangaande de pensioenverplichtingen ten behoeve van de voormalig wethouders. Deze is tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben van oorsprong een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

B.3.3. Algemene grondslagen voor resultaatbepaling

Grondslagen resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld. De lasten worden bepaald met inachtneming van de eerder vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbaar volume betreffen een uitzondering. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De mutaties in reserves worden, zowel bij de

begroting als bij de rekening, afzonderlijk verantwoord. Zowel het totaal van het saldo van baten en laten als het rekeningresultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het college over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat zij schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten. Eventuele schattingen en hiermee verbonden aannames zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

Resultaatbestemming

Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van het jaarverslag wordt dit bedrag bestemd.

B.3.4. Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2023. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 november 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld;
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van 1% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

B.4. Toelichting op de balans per 31 december

B.4.1. Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa van de gemeente Westerveld bestaan uit bijdragen aan activa in eigendom van derden en dit betreft de investeringsbijdrage aan de Havelter Tennis Club in 2011. Daarnaast zijn er voorbereidingskosten opgevoerd met betrekking tot Vledder Noord fase 2, 3 en 4. Dat wordt in de toekomst een grondexploitatie. Tot die tijd is het als immateriële vaste activa op de balans zichtbaar.

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt opgebouwd:

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2023	Investing	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	8	100	-	3	-	
Vorbereidingskosten openen grondexploitatie	454	884	-	-	-	
Totaal Immateriële activa	462	984	-	3	-	

Materiële vaste activa

Bij de materiële vaste activa is geen sprake van afwaardering wegens duurzame waardevermindering. Onder de bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. De afschrijvingslasten zijn niet toegelicht omdat dit jaarlijks terugkerende lasten betreft.

Investerings met economisch nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Investerings met economisch nut	Boekwaarde 31-12-2023	Investing	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden- en terreinen	5.468	-	-	321	-	
Bedrijfsgebouwen	19.265	385	-	950	-	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	311	732	-	111	-	
Vervoersmiddelen	939	-	-	165	-	
Machines,	276	190	-	87	-	

apparaten en installaties					
Overige materiele vaste activa	209	18	-	35	-
Totaal economisch nut	26.468	1.325	-	1.669	-

Investerings met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt:

Investerings met economisch nut, waarvoor heffing wordt geheven	Boekwaarde 31-12-2023	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Bedrijfsgebouwen	1.040	-	-	-	-	
Machines, apparaten en installaties	167	-	-	-	-	
Totaal economisch nut vv. heffing	1.207	-	-	-	-	

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2023	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.548	1.243	-	580	-	
Overige materiele vaste activa	83	-	-	49	-	
Totaal maatschappelijk nut	14.631	1.243	-	629	-	

Aanvullend dient onderscheid gemaakt te worden in de activa in de openbare ruimte met maatschappelijke nut met een aanschafdatum van voor 1 januari 2017 en een aanschafdatum van na 1 januari 2017. Met onderstaand overzicht is aan deze voorwaarde voldaan.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2023	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Aanschaf voor 1 januari 2017	2.921	-	-	225	-	-
Aanschaf na 1 januari 2017	11.709	1.243	-	404	-	-
Totaal maatschappelijk nut	14.631	1.243	-	629	-	11.709

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa is als volgt opgebouwd:

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Kap. verstrekking aan deelnemingen	563	-	-	-	6	-
Overige langlopende leningen	-4	2	-	-	-	-
Overige uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	679	-	-	-	-	-
Totaal financiële vaste activa	1.238	2	-	-	6	-

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Het saldo bestaat voornamelijk uit de kapitaalverstrekkingen (aandelen) aan de ROVA en de BNG bank. De volledige post kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen is als volgt:

Kapitaalverstrekkingen	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering
Aandelen Waterleidingmij Drenthe (WMD)	1	-	-	-	
Aandelen Rendo N.V.	36	-	-	-	
Aandelen Waterleidingmij. Vitens	4	-	-	-	
Aandelen Enexis Holding B.V.	15	-	-	-	
Aandeel Publiekbelang Elektr. Prod. B.V.	6	-	-	-	
Aandelen ROVA	384	-	-	-	
Aandelen BNG	118	-	-	-	
Totaal kapitaalverstrekkingen	564	-	-	-	

In 2024 heeft een afwaardering van de aandelen van Publiek Belang Elektriciteit plaatsgevonden. Deze vennootschap is opgeheven, en de gemeente Westerveld heeft een bedrag ontvangen voor de waarde van de aandelen.

Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen bestaan uit de nog te verrekenen posten inzake de fietsregeling.

Overige langlopende leningen	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Fietsplan gemeente Westerveld	-4	2	-	-	-	

Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer

De overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer betreffen de uitzettingen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). De uitzettingen bij de SVN zijn de zonne- en startersleningen. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Starterslening	447	5	-	-	-	

(4281)					
Zonnelening 2016 (4283)	31	1	-	-	-
Zonnelening 2016 (4284)	2	-	-	-	-
Zonnelening 2017 (4285)	86	1	-	-	-
Zonnelening 2018 (4286)	23	-	-	-	-
Zonnelening 2019 (9632)	83	1	-	-	-
Totaal Overige uitzettingen	671	8	-	-	-

B.4.2. Vlottende activa

Voorraden

De voorraden van de gemeente Westerveld bestaan uit bouwgronden in exploitatie en gereed product en handelsgoederen. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Voorraden	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Winstneming	Voorziening
Bouwgronden in exploitatie	-953	1.236	63	78	-228
Gereed product en handelsgoederen	1	-1	1	-	-
Totaal Voorraden	-952	1.235	64	78	-228

Zie voor de onderbouwing van de boekwaardes en verloop de paragraaf grondbeleid.

Gereed product en handelsgoederen

Dit betreft in zijn volledigheid de voorraad gezondheidsverklaringen (CBR).

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	4.733	495	-	5.228
Rekeningcourantverhouding met het Rijk	10.783	-	2.996	7.787
Overige vorderingen	343	302	-	645
Totaal Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	15.859	797	2.996	13.660

Het saldo schatkistbankieren bij het Rijk was € 10.176.000.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de bank- en kassaldi. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Overige vorderingen	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Legeskas	1	1
Kas Oekraïne	-	11
Totaal Kassaldi	1	12
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	158	63
BNG (participatie)	85	189
Rabobank Havelte	11	7
Totaal Banksaldi	254	259
Totaal Liquide middelen	255	271

Overlopende activa

Voor sommige projecten is een subsidiebeschikking ontvangen van overheidsorganen. Voor zover er al subsidiabele kosten zijn gemaakt, is een deel van de toegezegde subsidie als opbrengst verantwoord in 2024. Het deel van die opbrengst wat hoger is dan een eventueel voorschot wat daadwerkelijk is ontvangen, is opgenomen onder de nog te ontvangen bijdragen. De overige overlopende activa bestaan uit overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2024
Overige overlopende activa	1.094	1.523	-	2.617
Overige nog te ontvangen bedragen	2.088	900	-	2.988
Nog te ontvangen van het Rijk	1.340	-	336	1.004
Nog te ontvangen van andere overheden	883	-	121	762
Totaal Overlopende activa	5.405	2.423	457	7.371

B.4.3. Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. De aard van de reserve en de individuele mutaties op iedere reserve is hieronder afzonderlijk toegelicht.

Algemene reserve

De algemene, ook wel vrije reserve genoemd, is de reserve waar door de gemeenteraad geen bestemming aan is gegeven. Gevolg hiervan is dat deze reserve in beginsel vrij besteedbaar is. Deze reserve ontstaat door overschotten en tekorten in de exploitatie, welke niet in de resultaatbestemming specifiek worden bestemd. Het doel van de algemene reserve is het afdekken van algemene risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie.

Algemene Reserve	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering i.v.m. afschr. op activa	Bestemming resultaat voorgaand jaar	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene	6.095	424	424	-	774	5.395

Reserve

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de gemeenteraad een specifieke bestemming gegeven is. De gemeenteraad is bevoegd deze bestemming te wijzigen.

Bestemmingsreserves	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering i.v.m. afschr. op activa	Bestemming resultaat voorgaand jaar
Overhevelingsreserve	1.074	585	1.991	-	1.480
Bouw gemeentehuis	5.796	-	-	249	-
MFA Havelte	654	-	-	95	-
Huishoudelijk afval	1.458	607	-	-	-
Fonds dorpshuizen	348	-	-	-	-
Zonnelingen	438	-	-	-	-
Versterken fysieke aantrekkelijkheid	1.203	-	-	-	-
Fonds maatschappelijke initiatieven	200	-	-	-	-
Invoering omgevingswet	379	-	265	-	-
Stad en Esch	1.755	-	-	39	-
Parkeerterrein Fredriksoord	300	-	-	-	-
Regiodeal	105	-	-	-	-
Woonimpuls	207	-	179	-	-
Klimaatakkoord	208	90	101	-	-
Energie en inflatie	223	-	223	-	-
Maatschappelijk welzijn breed	2.494	525	-	-	1.660
Woningbouwopgaven	-	-	-	-	1.198
Totaal bestemmingsreserves	16.839	1.808	2.759	384	4.344

Het resultaat is € 4.163.000 voordelig. Middels resultaatbestemming wordt dat naar reserves gestort of onttrokken.

Voorzieningen

Toelichting vindt plaats voor die voorzieningen die ultimo 2024 aanwezig zijn. Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Het verloop van het totaal van de voorzieningen gedurende het verslagjaar is als volgt:

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024
Voorziening ten behoeve van toekomstige verplichtingen en/of verliezen					
Voormalige bestuurders en personeel	1.484	370	155	-	1.699
Voorziening Spaarverlof	140	227	-	-	366
Voorziening Verlof (alleen WSW)	109	-	-	-	109
Subtotaal	1.732	597	155	-	2.174
Voorziening ter egalisatie van kosten					
Meerjaren onderhoud gebouwen	2.019	311	310	-	2.020
Meerjaren onderhoud kunstwerken	449	130	46	-	533
Meerjaren grootonderhoud wegen	4.396	2.065	1.477	-	4.984
Subtotaal	6.865	2.506	1.834	-	7.537
Voorziening ten behoeve van gelden van derden met een gebonden bestemming					
Meerjaren vervangingsinvestering riolering	5.793	700	86	-	6.407
Subtotaal	5.793	700	86	-	6.407
Voorziening ten behoeve van gelden van derden met een gebonden bestemming					
Rioleringen egalisatie	517	243	-	-	760

tarief

Subtotaal	517	243	-	-	760
------------------	------------	------------	----------	----------	------------

Totaal Voorzieningen	14.907	4.046	2.075	-	16.878
-----------------------------	---------------	--------------	--------------	----------	---------------

Vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar

De vaste schulden van de gemeente Westerveld bestaan ultimo 2024 enkel uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen.

Onderhandse leningen

De onderhandse leningen bestaan volledig uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen. De totale vaste schulden bedragen circa € 11,9 miljoen. Het verloop van de vaste schulden is hieronder opgenomen.

Lening	Boekwaarde 31-12-2023	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2024
BNG 89538	91	91	0
BNG 90058	91	91	0
BNG 98177	1.000	200	800
BNG 112544	2.520	120	2.400
BNG 113821	1.600	800	800
BNG 115758	5.760	240	5.520
BNG 116153	2.700	300	2.400
Totaal leningen	13.762	1.842	11.920

Een nadere toelichting op de opgenomen geldleningen en de betaalde rente is opgenomen in de paragraaf D: financiering.

B.4.4. Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar

De netto-vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen, overige kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden.

Vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2024
---------------------------	----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------

Kasgeldleningen BNG	-	-	-	-
Banksaldi BNG	-	-	-	-
Crediteuren	3.057	-	721	2.336
Totaal Vlottende schulden	3.057	-	-	2.336

Overige kasgeldleningen

Overige kasgeldleningen zijn er niet geweest in 2024.

Banksaldi

Betreft de rekeningcourantverhouding bij de BNG voor afgerond € 170.

Overige schulden / Crediteuren

De overige vlottende schulden bestaan uit de crediteurenpositie van de gemeente Westerveld. De vermeerdering betreft de som van de facturen in het boekjaar. Onder verminderingen staan de betalingen aan crediteuren in het boekjaar. Alle openstaande posten uit het vorige boekjaar zijn betaald. Eind 2024 bedraagt het openstaande crediteurensaldo nog € 2,3 miljoen.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan vooral uit de verplichtingen die zijn opgebouwd in het begrotingsjaar maar pas in latere boekjaren tot een betaling zullen leiden.

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2024
Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	2.809	-	740	2.069
Ontvangen voorschot met specifiek doel	3.634	458	-	4.092
Totaal Overlopende passiva	6.443	458	740	6.161

Specificatie ontvangen voorschotten met specifiek doel

Ontvangen voorschotten van Europese Lichamen	0
Ontvangen voorschotten van het Rijk	306
Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	3.786

Totaal ontvangen voorschot met specifiek doel**4.092**

B.4.5. Waarborgsommen en garanties

Waarborgsommen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Gewaarborgde leningen (bedragen x € 1.000)	Hoofdsom	Boekwaarde 31-12-2023	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2024	Dekking
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen					
Stichting Actium BNG 84764	3.392	685	220	466	76%
Stichting Actium BNG 86225	12.132	3.092	705	2.387	59%
Stichting sporthal Vledder BNG 89572	210	60	11	49	100%
Stichting sporthal Vledder BNG 90704	208	54	12	41	100%
Stichting Biblionet Drenthe BNG 85810	228	62	14	47	100%
Stichting De Menning E1234750	1.134	170	28	142	100%
St. Nat. Restauratiefonds 804544026/804544034	242	42	9	33	100%
Voetbalvereniging Dwingeloo 10029939	110	84	6	78	50%
Subtotaal	17.727	4.249	1.005	3.244	
In mindering brengen het aandeel dekkingspercentage					
Af: 24% Stichting Actium BNG 84764	-814	-164	-53	-112	

Af: 41% Stichting Actium BNG 86225	-4.948	-1.261	-288	-974
Af: 50% Voetbalvereniging Dwingeloo 10029939	-55	-	-	-
Subtotaal	-5.818	-1.426	-340	-1.085

Totaal gewaarborgde leningen	11.838	2.823	665	2.158
-------------------------------------	---------------	--------------	------------	--------------

Garantiestellingen (bedragen x € 1.000)	Hoofdsom	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2024	Dekking
WSW achtervang	58.715	35.799	-3.337	32.162	100%
Totaal garantiestellingen	58.715	35.799	-3.337	32.162	

De gewaarborgde leningen WSW betreffen de garantstellingen voor de woningbouwverenigingen die sociale woningen verhuren in onze gemeente. Wanneer een woningbouwvereniging niet aan de aflossingsverplichting van de afgesloten leningen kan voldoen, zal in eerste instantie de niet nagekomen verplichting worden gedekt uit het WSW-fonds. Als hier onvoldoende financiële middelen in zijn, zal de gemeente hiervoor worden aangesproken.

B.4.6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

Wij hebben voor de uitvoering van de Wmo met diverse zorgaanbieders langdurige contracten afgesloten. De contracten hebben onder meer betrekking op huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en collectief vraagafhankelijk vervoer. Daarnaast hebben wij overeenkomsten die meerdere jaren lopen voor softwarelicenties en onderhoudscontracten.

B.4.7. EMU-saldo

EMU saldo 2024

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, mede-overheden en sociale fondsen). Het EMU-saldo wijkt af van het begrip exploitatiesaldo waarmee gemeenten en provincies werken. Het verschil zit onder meer in

een andere behandeling van investeringen, afschrijvingen en voorzieningen. Voor de berekening van het EMU-saldo wordt mede gebruik gemaakt van de balans. Over de hoogte van het EMU-tekort zijn binnen Europa afspraken gemaakt. De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) is de Nederlandse uitwerking van de Europese afspraken ten aanzien van de overheidsfinanciën. Deze wet moet de begrotingsdiscipline op nationaal en decentraal niveau waarborgen.

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden.

Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeenten.

Referentiewaarde EMU-saldo

Europa let op de schuld van gemeenten, dat gebeurt via het EMU-tekort. Dit is de begrenzing van het bedrag waarmee de totale netto schuld van alle gemeenten in een jaar mag groeien. De bedoeling is dat het gezamenlijke tekort van de gemeenten onder het plafond voor het EMU-tekort blijft. Iedere gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde, die is afgeleid van dat plafond. Voor Westerveld bedroeg deze voor het jaar 2024 € 3.161.000 zoals te lezen was in de decembercirculaire 2023.

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo van de gemeente Westerveld komt voor het boekjaar 2024 uit op positief € 6.799.000. Dit betekent dat in EMU-termen de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven. Het EMU-saldo van de gemeente Westerveld is dus tekort verlagend aan het EMU-saldo van Nederland. De eerder genoemde referentiewaarde wordt niet overschreden. Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Realisatie 2024
A. Geraamd resultaat voor mutatie reserves	5.824	2.826
B. Mutatie immateriële vaste activa	452	980
C. Mutaties voorzieningen	2.574	1.971
D. Mutatie voorraden	759	1.022
E. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop immateriële vaste activa	0	0
F. Berekend EMU-saldo	9.609	6.799
G. EMU-saldo referentiewaarde	2.306	3.161
H. Verschil saldo en referentiewaarde	7.303	3.638

B.5. Toelichting op overzicht van baten en lasten

B.5.1. Toelichting op overzicht van baten en lasten

Toelichting

Het overzicht van baten en lasten geeft in een oogopslag inzicht in het saldo van de programma's, het saldo van de dekkingsmiddelen en het saldo van de mutatie bestemmingsreserves. De programma's geven de baten en lasten zonder de mutatie reserves. Programma gebonden inkomsten, zoals rioolheffing en heffing van reinigingsrechten, worden wel meegenomen in de baten van het respectievelijke programma.

Toelichting op de programma's

Voor een toelichting op de programma's wordt verwezen naar het Programmaplan.

Overhead

Voor een toelichting op de overhead wordt verwezen naar de overige programma onderdelen en naar de paragraaf E: Bedrijfsvoering.

Vennootschapsbelasting

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Hierbij gaat het uitsluitend om winstgevendende activiteiten waarbij in algemene zin sprake is van een onderneming. Voor de gemeente Westerveld gaat het alleen om de grondexploitaties. Tot en met 2022 is de VpB-aangifte gedaan en afgerekend.

Voor zover we dat op basis van de nu bekende regelgeving in kunnen schatten, is er sprake van fiscale winsten op de grondexploitaties in de jaren 2021 t/m 2025, met uitzondering van 2024 waarin een verlies wordt verwacht. Voor deze verliezen is een voorziening opgenomen op de balans waardoor er geen resultaatteffect is. Fiscale winsten en verliezen zijn verrekenbaar (carry forward en backward) waardoor de VpB-last in de toekomst gering zal zijn. De winsten worden conform het voorzichtigheidsprincipe gepresenteerd als ze werkelijk gerealiseerd zijn. Daarom kiezen wij ervoor om in het boekjaar 2024 en verder geen last voor de vennootschapsbelasting te verantwoorden.

Onvoorzien

In de begroting 2024 is een post voor onvoorzien van € 20.000 (€ 1 per inwoner) opgenomen. Dit bedrag is bestemd om eventuele tegenvallers op te vangen en nog niet te kwantificeren uitgaven die zich in de loop van het verslagjaar voor doen. De besteding daarvan is voorbehouden aan het college. In 2024 zijn er geen uitgaven op dit budget gedaan.

B.5.2. Overzicht mutaties reserves

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

De gemeente Westerveld heeft bestemmingsreserves gevormd in het verleden voor een specifiek doel. Jaarlijks vinden stortingen en onttrekkingen plaats

Ten behoeve van het inzicht is onderstaand overzicht opgenomen van de mutaties reserves per programma. Per mutaties is de begrote mutatie gepresenteerd. In de toelichting op de geprognosticeerde balans is een overzicht opgenomen van het toekomstige verloop van de reserves.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil JR 2024
Stortingen					
0. Bestuur	488	0	497	921	424
4. Onderwijs	47	0	-47	-47	0
5. Sport, cultuur en recreatie	51	0	-51	-51	0
6. Sociaal domein	393	25	182	157	-25
7. Volksgezondheid en milieu	3.315	0	90	705	615
Totaal Stortingen	4.294	25	672	1.685	1.013
Onttrekkingen					
0. Bestuur	566	366	790	2.254	1.464
2. Verkeer en vervoer	0	48	48	0	-48
3. Economie	65	12	85	0	-85
4. Onderwijs	94	39	20	20	0
5. Sport, cultuur en recreatie	337	38	25	32	7
6. Sociaal domein	740	63	46	162	116
7. Volksgezondheid en milieu	9	0	101	108	7
8. VHROSV	229	170	427	444	17
Totaal Onttrekkingen	2.039	736	1.542	3.020	1.478
Totaal mutatie reserves	-2.255	711	870	1.335	465

Toelichting op reserves

Voor een nadere toelichting op de reserves wordt verwezen naar paragraaf B.4.3. Vaste passiva

B.5.3. Incidentele baten en lasten

Achtergrond

Excel-tabel

Incidentele baten en lasten	Begroting voor wijziging	Mutatie 1e burap	Mutatie 2e burap	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2024 afgerond
<i>Incidentele baten</i>						
<u>Programma 0</u>						
OZB inkomsten verhoging t.b.v. vele WOZ bezwaren en beroepen No Cure No Pay bureaus	0	110.000		110.000	110.000	110.000
Totaal programma 0	0	110.000	0	110.000	110.000	110.000
<u>Programma 1</u>						
Opbrengst bommenregeling via gemeentefonds	0	0	17.000	17.000	17.000	17.000
Totaal programma 1	0	0	17.000	17.000	17.000	17.000
<u>Programma 3</u>						
Park Hesselte	0	260.450	0	260.450	260.450	260.450
Totaal programma 3	0	260.450	0	260.450	260.450	260.450
<u>Programma 5</u>						
Subsidie Basiskwaliteit Natuur provincie Drenthe	0	20.000		20.000	20.000	20.000
Subsidie Stichting Restauratiefonds	0	0	25.051	25.051	25.051	25.000
Totaal programma 5	0	20.000	25.051	45.051	45.051	45.000
<u>Programma 6</u>						
Onttrekking reserve maatschappelijke voorzieningen	100.000	0		100.000	100.000	100.000
Totaal programma 6	100.000	0	0	100.000	100.000	100.000
<u>Programma 7</u>						
Subsidie duurzaamheidsbeleid	0	142.445		142.445	142.445	142.445
Subsidie Klimaatmiddelen (bemensing CDOKE)	0	441.900		441.900	441.900	441.900
Totaal programma 7	0	584.345	0	584.345	584.345	584.345
<u>Programma 8</u>						
Onttrekking reserve woonimpuls	200.000	0		200.000	200.000	200.000
Totaal programma 8	200.000	0	0	200.000	200.000	200.000
Subtotaal incidentele baten (A)	300.000	974.795	42.051	1.316.846	1.316.846	1.316.795

Incidentele lasten

Programma 0

Kosten voor inspectie toegankelijkheidsverklaring website gemeenteraad	0	2.800		2.800	2.640	3.000
Afscheid voormalig burgemeester, opleiding en installatie van twee nieuwe wethouders	0	37.500		37.500	5.924	6.000
Kosten voor APPA-traject voor voormalig wethouder	0	15.000		15.000	19.942	20.000
Budgetoverheveling griffie	0	14.000		14.000		
Totaal programma 0	0	69.300	0	69.300	28.506	29.000

Programma 1

Incidentele baten en lasten	Begroting voor wijziging	Mutatie 1e burap	Mutatie 2e burap	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2024 afgerond
Kosten ruimen bom Holtingerveld	0	0	25.000	25.000	25.192	25.000
Brandweerkazerne Havelte	0	125.000	0	125.000	95.163	95.000
Totaal programma 1	0	125.000	25.000	150.000	120.355	120.000
<u>Programma 2</u>						
Extra kosten voor het uitvoeren van een wegininspectie	0	55.000		55.000	64.053	64.000
Park Hesselte	5.100	260.450		265.550	265.550	265.550
Totaal programma 2	5.100	315.450	0	320.550	329.603	329.550
<u>Programma 3</u>						
Ontwikkeling Johannes Postkazerne	100.000	0		100.000	0	0
Opstellen visie vrijetijdseconomie	60.000	0		60.000	14.981	15.000
Regio Deal Regio Zwolle	200.000	0		200.000	200.000	200.000
Totaal programma 3	360.000	0	0	360.000	214.981	215.000
<u>Programma 4</u>						
Incidenteel budget voor de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan	0	48.000		48.000	0	0
Budgetoverheveling Integraal Huisvestingsplan 2023 naar 2024	0	28.000		28.000	21.737	22.000
Krediet reparatie dak school Dwingeloo	0	0	300.000	300.000	0	0
Totaal programma 4	0	76.000	300.000	376.000	21.737	22.000
<u>Programma 5</u>						
Subsidie Basiskwaliteit Natuur provincie Drenthe		20.000		20.000	16.000	16.000
Bomenplan onderhoud bomen	175.000	0	56.000	231.000	175.000	175.000
Valondergrond speeltoestellen	32.000	0		32.000	20.623	21.000
Onderhoud en vervanging speeltoestellen	50.000	0		50.000	50.000	50.000
Stormschade	0		75.000	75.000	53.733	54.000
Totaal programma 5	257.000	20.000	131.000	408.000	315.356	316.000
<u>Programma 6</u>						
Kosten schuldhulpverlening	0	25.000	0	25.000	25.000	25.000
Zwemlessen statushouders	28.000	0	0	28.000	28.000	28.000
Totaal programma 6	28.000	25.000	0	53.000	53.000	53.000
<u>Programma 7</u>						
Subsidie duurzaamheidsbeleid		142.445		142.445	142.445	142.445
Subsidie Klimaatmiddelen (bemensing CDOKE)		441.900		441.900	441.900	441.900
Energievisie	10.000					
Totaal programma 7	10.000	584.345	0	584.345	584.345	584.345
<u>Programma 8</u>						
Uitvoering woonimpuls	200.000	0		200.000	200.000	200.000
Totaal programma 8	200.000	0	0	200.000	200.000	200.000
<u>Programma Overhead</u>						
Kosten voor extern werven van een	0	85.000	15.000	100.000	38.811	39.000

Incidentele baten en lasten	Begroting voor wijziging	Mutatie 1e burap	Mutatie 2e burap	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2024 afgerond
projectleider voor het opstellen van een visie vastgoed						
Ophogen budget personeel bedrijfsvoering t.b.v. vele WOZ bezwaren en beroepen No Cure No Pay bureaus	0	110.000	0	110.000	110.000	110.000
Juridische kosten wolf	0	100.000	-100.000	0	0	0
Transformatie PPLG	83.000	0		83.000		
Beveliging huis voormalig burgemeester	0	0	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal programma Overhead	83.000	295.000	-70.000	308.000	163.811	164.000
Subtotaal incidentele lasten (B)	943.100	1.510.095	386.000	2.829.195	2.031.694	2.032.895
Saldo incidentele baten en lasten (B-A)	643.100	535.300	343.949	1.512.349	714.848	716.100

Criteria

De incidentele baten en lasten zijn opgesteld met in achtname van de door de commissie BBV daarvoor opgestelde richtlijnen in haar notitie 'structurele en incidentele lasten en baten'. Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar of minder voordoen, kunnen beoordeeld worden als 'incidenteel', waarbij rekening wordt gehouden met de soort of de eigenschap van de begrotingspost.

Ter invulling is in de inventarisatie van incidentele baten en lasten hierna uitgegaan van de volgende criteria:

- lasten/baten die alleen in het jaar 2024, 2025, 2026 of 2027 voorkomen;
- lasten/baten die zich maximaal gedurende drie jaar voordoen (2024-2026);
- lasten/baten waarvan de eindigheid vast ligt op basis van raadsbesluit en/of toekenningsbesluit, ook als de looptijd langer is dan drie jaar;
- onttrekkingen en toevoegingen aan reserves met een looptijd korter dan drie jaar.

Toelichting

Het saldo incidentele baten en lasten in 2024 is € 716.100 negatief. Het aandeel lasten is groter dan het aandeel baten. Het evenwicht tussen structurele baten en lasten neemt daardoor toe. Het rekeningresultaat 2024 gecorrigeerd voor dit negatieve saldo blijft structureel positief. Reden waarom het kengetal in de paragraaf B weerstandsvermogen positief wordt weergegeven. Een overzicht (het saldo) van de afwijkingen op incidentele baten en lasten wordt gegeven onder paragraaf B.5.1 .

B.5.4. Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT

Het BBV schrijft voor dat de salarissen van de griffier en gemeentesecretaris inzichtelijk behoren te zijn in verband met de Wet Normering Topinkomens. Onderstaande tabel geeft de gegevens van de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de

functie vervulling, inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024	D.B. Bruijn	R. Weernekens
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.912	90.421
Beloningen betaalbaar op termijn	17.989	15.465
Subtotaal	128.902	105.887
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	128.902	105.887
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	103.130	86.599
Beloningen betaalbaar op termijn	16.589	13.128
Subtotaal	119.719	99.726

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	206.349
Totale bezoldiging	119.719	99.726

B.5.5. Analyse begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Onderstaand betreft de analyse van de begrotingsrechtmatigheden per programma. Wij hebben hiervoor het document "Jaarstukken 2024_2025-01-25" gebruikt om te bepalen of er per programma sprake is van een overschrijding dan wel een onderschrijding. De analyse ziet toe op de baten en lasten exclusief reservemutaties. Uitgangspunten hierbij zijn de kadernota rechtmatigheid, de financiële verordening en het addendum op de financiële verordening.

Op grond hiervan komen wij tot de volgende kaders:

1. Overschrijding van de lasten zijn onrechtmatig en kunnen acceptabel zijn als ze voldoen aan hetgeen gesteld in artikel 12 van de financiële verordening
2. Onderschrijdingen van de lasten en over-/ en onderschrijdingen van de baten zijn onrechtmatig indien deze niet tijdig zijn toegelicht. Hierbij geldt dat alles verschillen die na de 2e BURAP geconstateerd zijn toegelicht mogen worden bij de jaarrekening. Conform het addendum op de financiële verordening wordt dat gezien als tijdig.

Lasten (in € x 1.000)				
Programma	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil	Over/onder
0. Bestuur	2.723	3.126	-403	Overschrijding
1. Veiligheid	1.802	1.819	-17	Overschrijding
2. Verkeer en Vervoer	4.666	4.895	-229	Overschrijding
3. Economie	2.288	2.181	107	Onderschrijding
4. Onderwijs	2.000	1.672	328	Onderschrijding
5. Sport, cultuur en recreatie	5.155	5.345	-190	Overschrijding
6. Sociaal Domein	28.218	29.910	-1.692	Overschrijding
7. Volksgezondheid en Milieu	7.175	6.632	543	Onderschrijding
8. Volkshuisvesting, RO en SV	5.516	3.476	2.040	Onderschrijding

Overige programma onderdelen	13.819	15.585	-1.766	Overschrijding
------------------------------	--------	--------	--------	----------------

Baten (in € x 1.000)

Programma	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil	Over/onder
0. Bestuur	448	606	-158	Overschrijding
1. Veiligheid	32	13	19	Onderschrijding
2. Verkeer en Vervoer	31	193	-162	Overschrijding
3. Economie	2.811	3.023	-212	Overschrijding
4. Onderwijs	245	268	-23	Overschrijding
5. Sport, cultuur en recreatie	461	848	-387	Overschrijding
6. Sociaal Domein	9.594	11.758	-2.164	Overschrijding
7. Volksgezondheid en Milieu	6.128	6.127	1	Onderschrijding
8. Volkshuisvesting, RO en SV	2.491	1.461	1.030	Onderschrijding
Overige programma onderdelen	51.663	53.147	-1.484	Overschrijding

Lasten overschrijdingen

0. Bestuur is met name een overschrijding als gevolg van de aanpassing van de APPA voorziening. Dit is een overschrijding die pas aan het eind van het jaar (bij bekend worden van de circulaire APPA) berekend kan worden en past binnen het bestaande beleid. Derhalve acceptabel.

1. Veiligheid --> betreft een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio (huisvestingskosten ontvangen 24-10-2024). Na BURAP, acceptabel.

2. Verkeer en vervoer _ de overschrijdingen zijn het gevolg van het niet langer zijn van penvoerder voor een subsidie. Hierdoor moest dit in de baten en lasten gecorrigeerd te worden. Acceptabel

5. Sport, cultuur en recreatie --> zie tabblad "Programma 5" --> acceptabel.

6. Sociaal domein --> Voor programma 6 is sprake van zogenaamde open einde regelingen (verstrekkingen uitkeringen, Jeugdzorg en Wmo kunnen niet opeens stopgezet worden).

Daarbij is gedeeltelijk ook sprake van direct te relateren hogere baten. Derhalve acceptabel.

Overige programma onderdelen --> deels opschonen van de balans voor overige baten en lasten (na BURAP bekend, dus acceptabel ad 851K).

Deels extra inhuur voor uitvoeren van het bestaande beleid. Dit classificeren wij als acceptabel.

Lasten overschrijding, baten over- en overschrijdingen

Ten aanzien van de overige mutaties omtrent de programma's onderkennen wij dat er sprake is van over- en overschrijdingen die in de laatste 4 maanden geconstateerd zijn (na de BURAP).

De begroting na wijziging is namelijk aangepast aan de hand van de tweede BURAP en eventuele latere aanpassingen die nog door de raad geaccordeerd zijn.

Dit betekent dat conform het addendum bij de financiële verordening het melden van deze verschillen tijdig is op het moment dat dit bij de jaarrekening toegelicht wordt.

Hier hoeven wij derhalve geen onrechtmatigheid over te rapporteren.

Conclusie

Op grond van de bovenstaande analyse dienen wij te rapporteren over de begrotingsrechtmatigheid.

Wij komen tot de volgende conclusie:

Totaal onrechtmatig: € 4.294.000,00

Hiervan is acceptabel: € 4.294.000,00

Hiervan is niet acceptabel € -

B.6. Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1,0% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 764.170. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 8.812.522 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 764.170. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 4.296.340 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

1. Begrotingsonrechtmatigheid lastenoverschrijding programma's € 4.294.000;
2. Begrotingsonrechtmatigheid overschrijding investeringskredieten € 2.340;
3. Onrechtmatigheden vanuit voorwaarden criterium € 4.516.182.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Deel C: Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht taakvelden

Realisatie 2024 naar taakvelden

In het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is voorgeschreven dat er een indeling gemaakt moet worden van de lasten en baten per taakveld. Het doel van deze indeling is de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten te vergroten. De provincie, het Rijk en het Centraal Bureau voor de Statistiek maken gebruik van de gegevens volgens deze indeling.

Taakveldenoverzicht programma's

De volgende tabel biedt een taakveldenoverzicht op basis van de iv3 indeling.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0.1 Bestuur	2.315	50	0	0	-2.265
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	4.358	196	-4.163
0.2 Burgerzaken	720	430	0	0	-290
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	135	170	0	0	34
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.605	3	0	0	-1.602
1.2 Openbare orde en veiligheid	214	10	0	0	-204
2.1 Verkeer en vervoer	4.895	193	0	0	-4.702
3.1 Economische ontwikkeling	164	37	0	0	-127
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	537	179	0	0	-358
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	97	11	0	0	-86
3.4 Economische promotie	1.383	2.796	0	0	1.413
4.1 Openbaar basisonderwijs	21	0	0	0	-21
4.2 Onderwijshuisvesting	737	59	0	0	-677
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	914	209	0	0	-705
5.1 Sportbeleid en activering	378	441	0	0	63
5.2 Sportaccommodaties	932	138	0	0	-793
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	284	50	0	0	-234
5.4 Musea	95	0	0	0	-95
5.5 Cultureel erfgoed	137	26	0	0	-111
5.6 Media	668	125	0	0	-543
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.851	68	0	0	-2.783
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.912	5.408	0	0	-1.504
6.2 Wijkteams	2.119	0	0	0	-2.119
6.3 Inkomensregelingen	6.436	5.459	0	0	-978
6.4 Begeleide participatie	3.853	0	0	0	-3.853
6.5 Arbeidsparticipatie	1.323	41	0	0	-1.282
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	805	120	0	0	-685
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	2.208	0	0	0	-2.208
6.71B Begeleiding (WMO)	1.172	0	0	0	-1.172
6.71C Dagbesteding (WMO)	544	0	0	0	-544

Exploitatie	Realisatie 2024				
6.72A Jeugdhulp begeleiding	1.502	0	0	0	-1.502
6.72B Jeugdhulp behandeling	553	0	0	0	-553
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	102	0	0	0	-102
6.73A Pleegzorg	203	0	0	0	-203
6.73B Gezinsgericht	605	0	0	0	-605
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	15	0	0	0	-15
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.147	0	0	0	-1.147
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	127	0	0	0	-127
6.81A Beschermd wonen (WMO)	22	730	0	0	708
6.82A Jeugdbescherming	212	0	0	0	-212
6.82B Jeugdreclassering	49	0	0	0	-49
7.1 Volksgezondheid	823	0	0	0	-823
7.2 Riolering	2.576	2.199	0	0	-377
7.3 Afval	2.041	3.233	0	0	1.191
7.4 Milieubeheer	731	439	0	0	-293
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	461	256	0	0	-205
8.1 Ruimte en leefomgeving	987	61	0	0	-926
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	284	133	0	0	-150
8.3 Wonen en bouwen	2.205	1.267	0	0	-938
Totaal programma's	59.100	24.341	4.358	196	-38.922

Taakveldenoverzicht overige programma onderdelen: Overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0.4 Overhead	14.255	314	0	0	-13.941
Totaal Overhead	14.255	314	0	0	-13.941

Taakveldenoverzicht overige programma onderdelen: Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0.5 Treasury	12	975	0	0	962
0.61 OZB woningen	303	3.380	0	0	3.077
0.62 OZB niet-woningen	5	1.287	0	0	1.282
0.64 Belastingen overig	139	24	0	0	-115
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	46.172	0	0	46.172
0.8 Overige baten en lasten	871	995	0	0	124
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-26	0	0	0	26
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	1.305	52.833	0	0	51.528

Taakveldenoverzicht: Mutatie in reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0.10 Mutaties reserves	0	0	1.685	3.020	1.335
Totaal mutatie reserves	0	0	1.685	3.020	1.335

Taakveldenoverzicht: Resultaat boekjaar

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
Stortingen	0	0	4.358	0	-4.358
Onttrekkingen	0	0	0	196	196
Saldo na mutatie reserves	0	0	4.358	196	-4.163

Bijlage 2: Overzicht investeringen 2024

Introductie

In dit hoofdstuk worden de kredieten 2024 gepresenteerd inclusief mutaties uit de beide bestuursrapportages. Ook wordt een actie voorgesteld wat bij de jaarstukken met het krediet te doen. Een aantal kunnen afgesloten worden, voor het overige is het voorstel de kredieten over te hevelen naar 2025.

Investerings 2024

Excel-tabel

Investerings	Begroting 2024	Wijzigingen 2024	Begroting na wijz. 2024	Werkelijkheid	Restant	Actie
7031068 - Laptops en tablets incl. voor raadsleden (2022)	12	-	12	-	12	Overhevelen
7031069 - PC's, laptops en monitoren (2024)	80	-	80	25	55	Overhevelen
7040016 - VW Caddy van de BOA (40012) (2026)	-	43	43	-	43	Overhevelen
7040019 - Vloerisolatie Gemeentewerken Dieverbrug	10	-	10	-	10	Overhevelen
7040020 - Gevelisolatie Gemeentewerken Dieverbrug	17	-	17	-	17	Overhevelen
7040029 - Brandweerkazerne Havelte (2024)	1.060	450	1.510	31	1.479	Overhevelen
7045630 - Flexwoningen camping Hesselte Havelte	703	-	703	484	219	Overhevelen
7045631 - Vakantiewoningen park Hesselte	180	500	680	273	407	Overhevelen
7049233 - VW Caddy (2021)	42	-	42	-	42	Overhevelen
7049371 - Zoutstrooier Sirius 1(2022)	60	-11	49	50	-1	Afsluiten
7210245 - Reconstructie Benderseweg (2025) - Lasten	77	50	127	127	-	Afsluiten
7210245 - Reconstructie Benderseweg (2025) - Baten	-	-50	-50	-50	-	Afsluiten
7210325 - Vervanging en reconstructie wegen (2021) - Lasten	140	-	140	140	-0	Afsluiten
7210325 - Vervanging en reconstructie wegen (2021) - Baten	-	-17	-17	-155	138	Afsluiten
7210330 - Ruimtelijk actieplan Havelte - Lasten	614	-50	564	264	300	Overhevelen
7210332 - Reconstructie en vervanging wegen (2022)	15	-	15	15	-0	Afsluiten
7210333 - Herontwikkeling locatie Dingspilhuus - Lasten	-	50	50	46	4	Afsluiten
7210333 - Herontwikkeling locatie Dingspilhuus - Baten	-90	-	-90	-102	12	Afsluiten
7210335 - Reconstructie wegen (2023)	383	-	383	383	-0	Afsluiten
7210336 - Reconstructie wegen (2024)	499	-	499	212	287	Overhevelen
7210338 - Fietspaden (2020)	205	-	205	-	205	Overhevelen
7210340 - GVVP Fietspad Doldersummerweg (2021) - Lasten	511	-75	436	303	133	Afsluiten
7210340 - GVVP Fietspad Doldersummerweg (2021) - Baten	-261	75	-186	-186	0	Afsluiten
7210344 - GVVP Markering fietspaden (2021)	25	-	25	4	21	Overhevelen
7210345 - GVVP Markering fietspaden (2022)	48	-	48	3	45	Overhevelen
7210349 - GVVP Parkeervoorzieningen creëren (2023)	-	30	30	19	12	Overhevelen
7210351 - Fietspad Startbaan (2022) - Lasten	-	58	58	58	0	Overhevelen
7210351 - Fietspad Startbaan (2022) - Baten	-152	-37	-189	-152	-37	Overhevelen
7210352 - Vervanging brug 'n Achterenkamp Lheebroek	241	-220	21	22	-1	Afsluiten

Investerings	Begroting 2024	Wijzigingen 2024	Begroting na wijz. 2024	Werkelijkheid	Restant	Actie
7210414 - Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten (2021)	94	-	94	88	6	Overhevelen
7210415 - Vervangen verouderde lichtmasten (2022)	11	-	11	-	11	Overhevelen
7210419 - Uitvoering motie Verlichting trambaan	89	-	89	-	89	Overhevelen
7210513 - Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken (2024)	15	-	15	5	10	Overhevelen
7530122 - Sportvelden (2024)	34	39	73	-	73	Overhevelen
7530134 - Buitensport Havelte (2024)	2.481	-	2.481	100	2.381	Overhevelen
7530302 - Vervanging plantvakken (2024)	50	-	50	-	50	Overhevelen
7560009 - Parkeerterrein Frederiksoord (2021)	300	5	305	305	-	Overhevelen
7560011 - Buitensport Havelte parkeerterr (2024)	198	-	198	-	198	Overhevelen
7722125 - Riolering vrijverval (2021)	103	-	103	103	-0	Afsluiten
7722127 - Riolering vrijverval (2023)	42	-	42	43	-1	Afsluiten
7722128 - Riolering vrijverval (2024) - Lasten	166	135	301	163	138	Overhevelen
7722128 - Riolering vrijverval (2024) - Baten	-	-135	-135	-82	-53	Overhevelen
7722203 - Riolering gemalen mech/elektr (2023)	69	-	69	45	24	Overhevelen
7722205 - Riolering gemalen bouwkundig (2024)	17	-	17	-	17	Overhevelen
7722206 - Riolering gemalen mechanisch (2024)	19	-	19	12	7	Overhevelen
7722528 - Riolering drukriolering mech/elektr (2021)	32	-	32	36	-4	Overhevelen
7722529 - Riolering drukriolering mech/elektr (2022)	379	-	379	1	378	Overhevelen
7722530 - Riolering drukriolering mech/elektr (2023)	21	-	21	-	21	Overhevelen
7722533 - Riolering drukriolering bouwkundig (2024)	12	-	12	1	11	Overhevelen
7722534 - Riolering drukriolering mech/elektr (2024)	25	-	25	10	15	Overhevelen
7722603 - Riolering gemalen bouwkundig (2022)	14	-	14	-	14	Overhevelen
7722819 - Riolering milieumaatregelen (2022) - Lasten	249	-99	150	21	129	Overhevelen
7722820 - Riolering Milieumaatregelen (2023) - Lasten	150	71	221	213	8	Overhevelen
7722820 - Riolering Milieumaatregelen (2023) - Baten	-	-71	-71	-66	-5	Overhevelen
7722821 - Riolering milieumaatregelen (2024)	150	-	150	-	150	Overhevelen
7722917 - Riolering onderhoud stedelijk watersysteem (2023)	23	-	23	12	11	Overhevelen
7722918 - Riolering stedelijk watersysteem (2024)	44	-	44	30	14	Overhevelen
7724024 - Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen (2021)	54	-	54	14	40	Overhevelen
7210356 - Vervanging Veldhuizenweg	-	230	230	187	43	Overhevelen

Investerings	Begroting 2024	Wijzigingen 2024	Begroting na wijz. 2024	Werkelijkheid	Restant	Actie
(Zorgvlied) (2024)						
7210355 - Vervanging 3 bruggen (2024)	-	220	220	15	205	Overhevelen
7530126 - Robotmaaier sportpark Dwingeloo	-	40	40	40	-0	Afsluiten
7530127 - Robotmaaier sportpark Old Forward	-	40	40	34	6	Afsluiten
7530128 - Robotmaaier sportpark Havelte	-	40	40	41	-1	Afsluiten
7040031 - Verbouwing kantine gemeentehuis	-	167	167	-	167	Overhevelen
7040032 - Verbouwing raadzaal gemeentehuis	-	198	198	-	198	Overhevelen
7045632 - Aanpassing infrastructuur Hesselte - Deelgebied 2	-	590	590	-	590	Overhevelen
7045633 - Voorbereidingskrediet Hesselte	-	650	650	160	490	Overhevelen
Totaal investeringen	9.499	2.677	12.176	3.230	8.946	

Toelichting op afwijkingen groter dan € 50.000

7031069 - PC's, laptops en monitoren (2024): Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7040029 - Brandweerkazerne Havelte (2024): De bouw van de kazerne is in volle gang en nog niet afgerond. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7045630 - Flexwoningen camping Hesselte Havelte: Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7045631 - Vakantiewoningen park Hesselte: Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7210325 - Vervanging en reconstructie wegen (2021) - Baten: Er is een subsidie van de balans geboekt op dit krediet. Het project is gereed en wordt afgesloten in 2024.

7210330 - Ruimtelijk actieplan Havelte - Lasten: Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7210336 - Reconstructie wegen (2024): Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7210338 - Fietspaden (2020): Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7210340 - GVVP Fietspad Doldersummerweg (2021) - Lasten. Voor dit project zijn dit jaar minder lasten gemaakt. Het project is gereed en wordt afgesloten in 2024.

7210419 - Uitvoering motie Verlichting trambaan. Er wordt gekeken wat het vervolg van deze motie gaat zijn. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7530122 - Sportvelden (2024): Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7530134 - Buitensport Havelte (2024): De start van het project buitensport Havelte is gepland in 2025. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7530302 - Vervanging plantvakken (2024): De uitvoering van het project is voorzien voor 2025. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7560011 - Buitensport Havelte parkeerterrein (2024): Idem als 7530134.

7722128 - Riolering vrijverval (2024) - Lasten: Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7722128 - Riolering vrijverval (2024) - Baten: Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7722529 - Riolering drukriolering mech/elektr (2022): Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7722819 - Riolering milieumaatregelen (2022) - Lasten: Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7722821 - Riolering milieumaatregelen (2024): Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7210355 - Vervanging 3 bruggen (2024): De uitvoering is voorzien in 2025. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7040031 - Verbouwing kantine gemeentehuis: De uitvoering is voorzien in 2026. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7040032 - Verbouwing raadzaal gemeentehuis: De uitvoering is voorzien in 2026. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7045632 - Aanpassing infrastructuur Hesselte - Deelgebied 2: Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.

7045633 - Voorbereidingskrediet Hesselte: Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2025.